

AV&Entertainment[®]

MAGAZINE

JAARGANG 10 - NR.3 - 2014 - JULI

14 - 18
SPEKTAKELSTUK

WELKOM IN DE TOEKOMST
HET NIEUWE RTL NIEUWS

TAFELDISCUSSIE OTT
"DE KETEN GAAT OP DE SCHOP"

"WERELD VAN VERSCHIL"
ADAMSON E15 SYSTEEM IN 013

www.av-entertainment.nl

SHURE®

LEGENDARY
PERFORMANCE™

BETAALBARE
TOPKWALITEIT

SHURE QLX-D™

DIGITAL WIRELESS SYSTEMS

QLX-D Digitaal Draadloze systemen bieden transparante 24-bits digitale audio en 120DB dynamisch bereik. Gecombineerd met professionele functies en een gemakkelijke setup. Deze hogere middenklasse systemen bieden een uitstekende draadloze functionaliteit voor veeleisende installaties en live sound evenementen.

Uw distributeur:

output

Professional audio, video & lighting

De Meerheuvel 10
5221 EA 's-Hertogenbosch
Tel: +31 (0)73 639 2600
Fax: +31 (0)73 639 2601
info@outputnl.com

www.outputnl.com

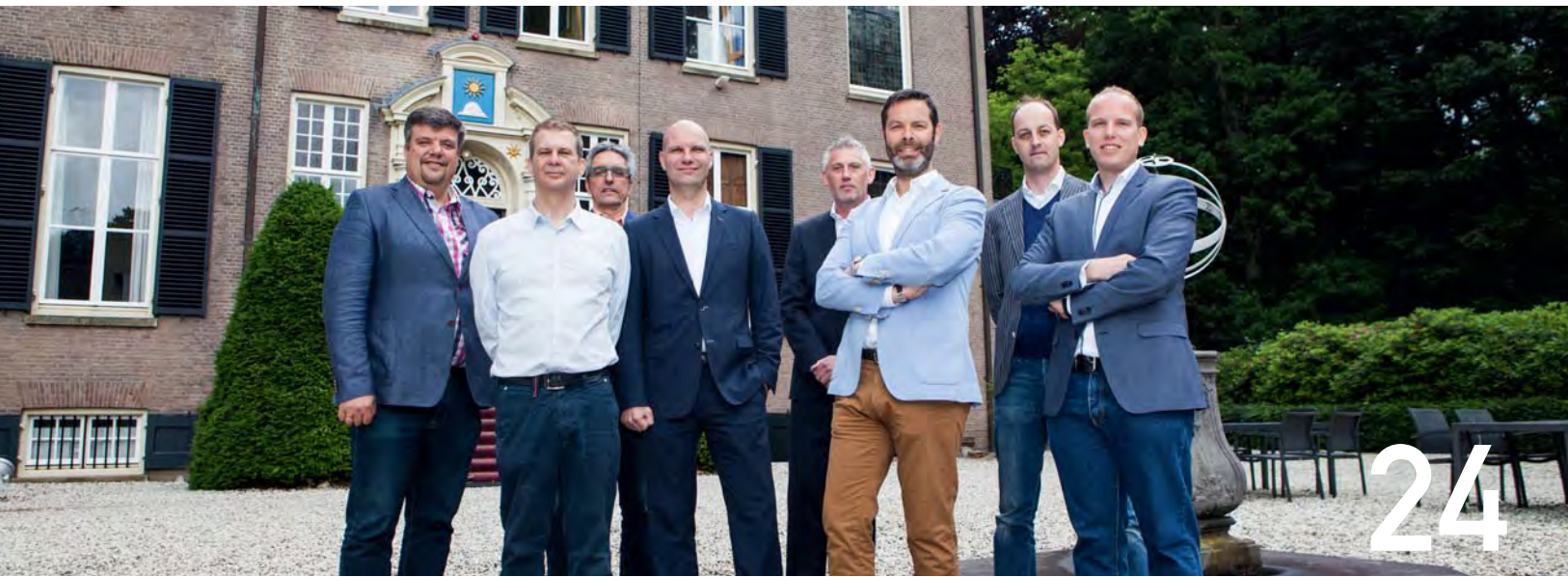
Breaking Bad

VERSLAAFD

Uit onderzoek blijkt dat afleveringen van de Amerikaanse televisieserie Breaking Bad het meest achter elkaar worden gekeken. Het is dus op dit moment, zo stellen de onderzoekers, de meest verslavende serie die er is. De fantastische (ook ik ben verslaafd) serie wordt daarin op de voet gevolgd door House of Cards (speciaal gemaakt voor Netflix) en Game of Thrones (de serie die nog altijd het meest gedownload wordt). Het is in een notendop de bevestiging van wat voor deze editie van AV & Entertainment Magazine besproken is tijdens een tafeldiscussie over Over The Top tv-diensten. Het kijkgedrag van mensen verandert (ook mijn verslaving begon met een onschuldig Netflix abonnement) en dat heeft gevolgen voor de traditionele broadcastketen. Broadcasters moeten als de wiedeweerga gaan bedenken hoe ze geld blijven verdienen in die nieuwe wereld waarin de kijker content wil zien op het moment dat het hem uitkomt. Hoe de kenners op dit gebied er over denken, is verderop te lezen in een uitgebreid verslag van deze tafeldiscussie. Verder in deze uitgave onder andere: de nieuwe nieuwsstudio van RTL, de spektakelmusical "14-18", het nieuwe geluidssysteem van poppodium 013 en een terugblik op de AVM Broadcasting Exhibition.

Fijne zomer!

Teun van Thiel
Hoofdredacteur AV & Entertainment Magazine
teun@av-entertainment.nl

FILM&TV

DARTEN, MAAR DAN ANDERS	7
FILM & TV NIEUWS	8
COLUMN FERRY VAN BEEK	11
AVM BROADCASTING EXHIBITION	12
HET NIEUWE RTL NIEUWS: WELKOM IN DE TOEKOMST	18
TAFELDISCUSSIE OTT: "DE KETEN GAAT OP DE SCHOP"	24
MEDIASERVERS: VAN PLAYOUT STATION TOT MPH	32

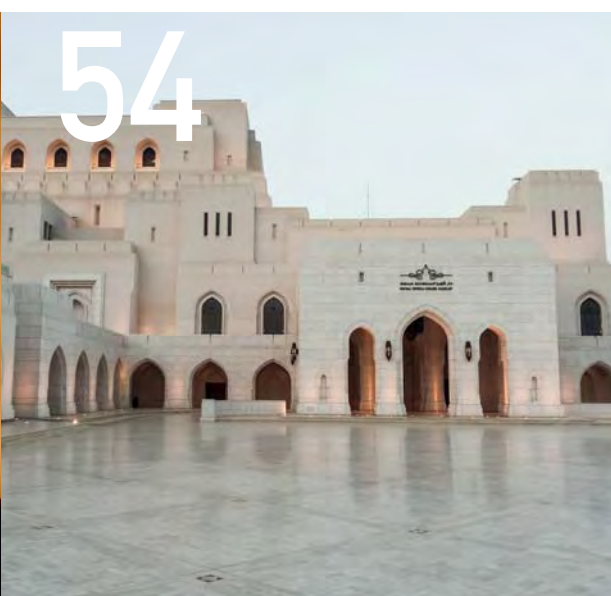

BROADCAST & AUDIO TECHNIEK

BROADCAST & AUDIO TECHNIEK NIEUWS	39
RIEDEL COMMUNICATIONS IN SOCHI: MEGAPROJECT	40
RAYMOND LAMPHEN: "FOCUS OP MANAGED SERVICES"	42

THEATER & PODIA

THEATER & PODIA NIEUWS	49
ADAMSON E15 SYSTEEM IN 013: WERELD VAN VERSCHIL	50
OPERA IN DE WOESTIJN: ROYAL OPERA OF MUSCAT	54
SPEKTAKELSTUK: 14-18	60

SHOW & EVENTS

SHOW & EVENTS NIEUWS	67
"HULPVERLENING NAAR AMBULANCENIVEAU"	70
VAN DEN BERG'S MOONKINGS	74
RENT-ALL GOES MULTI-FORMAT	78

expanding projector experiences

Nieuwe projector-plafondsteunen: volledig instelbaar zonder speling

Steeds vaker worden projectoren gebruikt in vergaderzalen, presentatieruimtes, klaslokalen en auditoria. Vogel's Professional biedt met een compleet nieuwe serie projector-plafondsteunen de ideale bevestigingsoplossing voor projectoren tot 25 kg. De serie bestaat uit modulaire plafondsteunen en in hoogte verstelbare sets.

- Universele projector-interface
- Nauwkeurig instelbare draai- en kantelfunctie
- Unieke frictie-ring voorkomt speling
- Geschikt voor vlakke en schuine plafonds
- Uiterst solide en stabiele oplossing

Bekijk de productfilm via: [Youtube.com/VogelsExperience](https://www.youtube.com/VogelsExperience)

Voor meer informatie bel: 040-26 47 411 of e-mail: professional@vogels.com

www.vogels.com/professional

DARTS IN MOTION

DARTEN, MAAR DAN ANDERS

De dartsport is de laatste jaren flink veranderd en veel aantrekkelijker geworden voor een jonger en gevarieerder publiek. De Nederlanders Robbert van Loon en Paul Oberink zijn inmiddels al ruim tien jaar betrokken bij het op televisie brengen ervan.

Hun verbondenheid met de sport begon toen ze als cameraman werkzaam waren voor SBS6. Op het moment dat de zender in 2009 stopte met het uitzenden van de belangrijkste darttoernooien, startten Paul en Robbert met Darts in Motion, een low budget productiebedrijf voor het in beeld brengen van de kleinere darttoernooien.

Naast Darts in Motion was Robbert ook als freelance cameraman werkzaam voor RTL bij het uitzenden van toernooien van de Professional Darts Corporation (PDC). De betrokkenheid binnen de PDC nam toe en de relatie die hij hiermee opbouwde opende de deuren naar het produceren van online livestreams van PDC's Europese Tour toernooien. De broadcast infrastructuur van Blackmagic Design is een integraal deel van het meercamerasysteem tijdens de live productie. De cameraketen wordt gevormd door 7 HD-PTZ camera's die middels SDI aan Blackmagic's Compact Videohub 40x40 router en een ATEM 2 M/E Production Switcher gekoppeld zijn.

FLEXIBIL

"Voor maximale flexibiliteit en mobiliteit hebben we ons regiesysteem opgebouwd

in twee 19"-rack flightcases op wielen", legt Robbert uit. "Live productie is nooit hetzelfde en elke opdracht voor de PDC kan andere eisen hebben. Dat betekent dat we de ene keer 6, de andere keer tot wel 16 inputs gebruiken. We hebben dan ook een apart SDI aansluitpaneel gemaakt dat als brug fungeert tussen onze camera's (en graphics) en de 40x40 router van Blackmagic. Naast de camera inputs hebben we ook onze eigen software ontwikkeld voor het toevoegen van graphics", legt Robbert uit.

DOELEINDEN

"Door gebruik te maken van de ingebouwde multiviewer kunnen we het programmasignaal live schakelen op Blackmagic's ATEM 1 M/E schakelpaneel en we leggen de graphics eroverheen door gebruik te maken van ATEM's upstream keyer (USK). Elke camera operator en spotter (voor de graphics) is voorzien van een eigen monitor met referentie input uit de Compact Videohub via een Mini Converter SDI naar HDMI van Blackmagic." Het productie-team kopieert het programmasignaal vervolgens met een SDI Distributor van Blackmagic Design voor verschillende doeleinden, waaronder een online streaming apparaat. "Dit komt in feite neer op een UltraStudio Mini Recorder die middels Thunderbolt is aangeslo-

ten op een MacMini met Wirecast software", zegt Robbert. "Ook moeten er kopieën van datzelfde programmasignaal naar de commentaarposities, naar de grootbeeldschermen in de zalen en naar televisieschermen in de ruimtes voor spelers en officials."

Nog een programmasignaal wordt gebruikt voor opname in Quicktime ProRes HQ op een Blackmagic Design HyperDeck Studio SSD recorder ten behoeve van archivering terwijl een tweede Hyperdeck Studio wordt gebruikt voor een back-up opname in ProRes LT. Darts in Motion neemt ook, indien nodig, de beelden op van losse camera's op een HyperDeck Shuttle SSD recorder ten behoeve van montage doeleinden. "Iets wat we echt geweldig vinden van de ATEM 2 M/E Production Switcher is de SuperSource. Dat is in ons geval echt perfect voor het bekende 'split shot'. Links in beeld zie je de close-up van de '20' op het dartbord en aan de rechterkant zie je de speler die aan de beurt is", legt Robbert uit. "Vroeger moest een cameraman elke keer voor de split zijn shot aanpassen. Nu passen we de shots aan met de in de ATEM ingebouwde DVE-speler. Dit is echt een enorme verbetering." ■

United en Artis openen Studio Artis

United opent in samenwerking met Natura Artis Magistra medio september twee nieuwe, goed geoutilleerde studio's in het hartje van Amsterdam, naast de hoofdentree van het park. De twee studio's zijn gevestigd in het monumentale gebouw De Ledenlokalen. In dit pand zat al eerder een studio, Studio De

Plantage. Vanuit deze legendarische studio's werden voorheen onder andere De Wereld Draait Door, Pauw & Witteman, B & W, Jiskefet, Buitenhof en De Plantage geregistreerd. De grandeur van dit historische gebouw zal voortaan samengaan met de modernste techniek, met als nieuwe naam: Studio Artis. De verbouwing is inmiddels in volle gang, met als uiteindelijk resultaat o.a.: 2 professionele tv-studio's van 160 m², redactieruimte van 130 m², vaste regieruimte, kleedkamers.

Panasonic kondigt opvolger voor de populaire AG-AC90 aan

Panasonic komt met een opvolger voor de populaire AG-AC90-camcorder. De nieuwe AG-AC90A AVCCAM-camera heeft dezelfde hoge beeldkwaliteit als de originele camera, maar beschikt over verbeterde netwerk-mogelijkheden en een scala aan handige, professionele functies. De 12x optische zoom gaat van 29,8 mm groothoek (35 mm equivalent) tot 383,7 mm.

De camera heeft ook een supersnelle 3MOS-beeldsensor van het BI-type (back-illuminated) met F1.5 en Full HD-resolutie. Nela Pertl, Europese Product Marketing Manager bij Panasonic: "Deze nieuwe functies geven een cameraman het gezichtsveld, de beeldkwaliteit en de bestandsformaten die nodig zijn in de veeleisende videoproductiesector. De driedubbele handmatige ringen (focus, zoom en iris) van de AG-AC90A zorgen voor veelzijdigheid en controle over het beeld. De camera is ook uit te breiden voor professionele toepassingen via de XLR-audio-ingangen en externe terminals." Het AVCHD-recordergedeelte ondersteunt zowel de PS-modus voor progressieve beeldproductie in Full HD als de PH-modus voor professioneel gebruik. Daarnaast wordt ook de PM-modus ondersteund voor gebruik bij sportcoaching en beschikt de AG-AC90A over een CS-modus voor netwerktransmissie. Ook het gebruik van "Eye-Fi"-kaarten is mogelijk om gegevens naar een pc te versturen of te uploaden naar een cloudserver via een mobiele router. Dat maakt de productieworkflow aanzienlijk eenvoudiger. "De camera beschikt over enkele handige nieuwe functies, zoals slot-to-slot card copy, freeze frame, variabele witbalans, verschillende markeringen en de mogelijkheid de datum en tijd over het beeld te plaatsen. Deze features zorgen voor een groter gebruiksgemak en vergroten de mogelijkheden van de camera", voegt Nela Pertl eraan toe. De AG-AC90A AVCCAM-memory card recorder is nu verkrijgbaar voor een adviesprijs van € 1.800 (excl. BTW).

Tijdelijke stroom Aggreko voor uitzending WK

Op het moment van schrijven is het WK voetbal in volle gang. Aggreko voorziet de TV Compound bij het toernooi in Brazilië van tijdelijke stroom en klimaatbeheersing, zodat niemand ook maar iets zal missen van de wedstrijden. WK fans van over de hele wereld hebben de mogelijkheid om te kijken naar hun favoriete teams dankzij de continue overdracht door het International Broadcast Centre (IBC). Vanuit Rio de Janeiro Riocentro wordt de IBC ondersteund door verschillende TV Compounds verspreid over de 12 stadions waar het WK Voetbal 2014 plaatsvindt. Aggreko levert de tijdelijke stroom en klimaatbeheersing voor de IBC en de 12 TV Compounds. "Onze stroom- en klimaatbeheersingsexperts zullen in totaal 50 MW voorzien, waarvan 12 MW voor gegarandeerde stroom voor de IBC. De rest wordt verdeeld over de 12 stadions. Onze experts voorzien ook de stadions van extra stroom ten behoeve van de ledschermen waar alle actie live uitgezonden wordt." Volgens Pablo Varela, algemeen directeur van Aggreko Brazilië, benadrukken de wereldkampioenschappen nogmaals onze ervaring in het voorzien van oplossingen in de wereld van de evenementen. "Wij zijn vereerd te zijn geselecteerd als officiële tijdelijke stroom leverancier. In de loop der jaren hebben wij keer op keer laten zien dat consistentie en betrouwbaarheid hoog in het vaandel staan. Door succesvol geleverde oplossingen aan 's werelds meest iconische sportevenementen - negen Zomer- en Winterspelen, vijf WK-toernooien en een aantal Formule 1 races - hebben onze klanten het vertrouwen in onze mogelijkheden om elke keer maar weer de juiste oplossing te leveren."

Freelancers Eindhoven blijven achter

De omzet van freelancers en flexwerkers in Eindhoven blijft enorm achter op collega's in de rest van Nederland. In het eerste kwartaal van 2014 daalde de gemiddelde omzet in Eindhoven met 8 % ten opzichte van hetzelfde kwartaal een jaar eerder. De gemiddelde omzet van alle freelancers en flexwerkers in Nederland steeg juist met 7,6 %. Dat blijkt uit cijfers van Payrollbedrijf Tentoo. Paul den Ronden, algemeen directeur van Tentoo, wijt de omzetsdaling aan het toenemende aantal jonge, creatieve freelancers: "Eindhoven geldt als broedplaats voor jonge creatievelingen. We zien dat het aantal freelancers en flexwerkers tussen 15 en 24 jaar oud in Eindhoven meer dan verdubbeld is. Het aantal freelancers en flexwerkers van 25 jaar en ouder is nagenoeg gelijk gebleven. Omdat de jongere freelancers relatief minder verdienen dan de meer ervaren freelancers, daalt de gemiddelde omzet." In 2013 draaiden de freelancers en flexwerkers uit Eindhoven behoorlijk goed, met een omzetsijging van 24% ten opzichte van 2012. De gemiddelde landelijke stijging lag toen op 6%. "Het lag in de lijn der verwachting dat de omzet van freelancers uit Eindhoven in 2014 zou blijven stijgen", zegt Den Ronden. "Maar door het groot aantal starters bleef de omzetsijging uit. De freelancers en flexwerkers van 25 jaar en ouder lieten wel een omzetsijging zien, namelijk van 18,7%."

De nieuwe Blackmagic Studio Camera met optical fiber, talkback, tally en een forse 10" viewfinder!

De Blackmagic Studio Camera is 's werelds meest geavanceerde broadcast camera voor live multi-camera producties! In magnesium uitgevoerd, dus licht van gewicht maar uiterst robuust, met een forse 10" viewfinder, een batterijduur van vier uur, talkback, tally signalering, microfooningangen met fantoomvoeding en ingebouwde aansluitingen voor SDI en optical fiber. Een volledige en volwaardige live camera-oplossing op broadcast kwaliteit!

Viewfinder met HD-resolutie

De Blackmagic Studio Camera is uitgerust met 's werelds grootste viewfinder! Het grote 10" scherm heeft een hoge resolutie, een uiterst grote gezichtshoek en is extreem helder, waardoor u uw beelden zelfs in vol daglicht met verbluffend veel detail kunt aflezen! Met deze professionele viewfinder kunt u gemakkelijk en vol vertrouwen kaderen, scherpstellen, diafragmeren en de meest subtiele aanpassingen doen, zelfs in een live uitzending!

Aansluitingen voor Optical Fiber en 6G-SDI

De ingebouwde fiber poort maakt het mogelijk de Blackmagic Studio Camera met optical fiber-kabels aan te sluiten aan uw live production switcher, maar u kunt ook gewone 6G-SDI BNC-bekabeling gebruiken! De bidirectionele video-verbindingen vervoeren HD- of Ultra HD-video, inclusief talkback, tally, embedded audio en zelfs afstandsbesturing van de camera. Met standaard fiber optic bekabeling kunnen op voordelige wijze zeer grote afstanden worden overbrugd!

Talkback en Tally

De Blackmagic Studio Camera heeft ingebouwde talkback met aansluiting voor luchtvaart headset, zodat u tegen zeer lage kosten een optimale ruisonderdrukking en maximaal comfort verkrijgt! Ook krijgt u een ingebouwde tally die automatisch oplicht als uw camera live gaat, dus spelers en technische staf kunnen gemakkelijk zien welke camera's on air zijn! Talkback en tally lopen mee in het video-sigitaal, dus u heeft heen en terug geen extra bekabelingen nodig!

Micro Four Thirds Lensvatting

De actieve Micro Four Thirds lensvatting is compatibel met een ongelooflijk grote verscheidenheid aan lenzen en adapters. U kunt uw bestaande fotolenzen gebruiken voor kleinere opstellingen en vaste cameraopstellingen, maar met een B4 lensadapter kunt u ook hoge kwaliteit ENG-lenzen inzetten. Third party adapters stellen u zelfs in staat om high end film lenzen met PL-vatting toe te passen.

Blackmagic Studio Camera HD

€1535*

Blackmagic Studio Camera 4K

€2309*

PRonorm
urban experiences

Lijn Helmond-Venlo 1 Regenbeemd 42 Hal V
5705 BW Helmond 4825 AT Breda
0492 542 111 076 560 0211
info@pronorm.org info@rsirental.nl

www.pronorm.org

Pronorm B.V. is onderdeel van Mansveld Expotech Groep.

**TOT 95%
BESPAREN OP
JE KOSTEN VOOR
MUZIEK**

**Tell me
YOUR PLANS**

Bereken met één muisklik hoeveel je kunt besparen door één van onze Download Plans af te sluiten. Bereken je voordeel op www.allmusic.nl/actie

allmusic.nl
library music direct online beschikbaar

Vision AV REC

Camera Switching.
Sound Reinforcement
Playback Control.
And more...

www.visionav.nl
+31(0)497-820227

**Start met
NextGen KVM**

Nu tot
€10.000
inruilkorting bij een
Avocent Matrix systeem!

Meer informatie op
www.lanclan.nl/start-met-nextgen-kvm

lanclan

**GAX
STAGING
PODIUM
VERHUUR**
EN ANDERE CONSTRUCTIES

WWW.GAXSTAGING.NL

0650264929
info@gaxstaging.nl

eAVr

Europe Audio/Video Rent BV

Verhuur en verkoop van
av-apparatuur voor studio
en/of live-events

Overzetten van analoge
en digitale tapes naar
Protocols/Avid/FCP

T: 030-6775911
E: planning@eavr.nl
I: www.eavr.nl

Cueco...
The Cue Company

Autocue
Bij concerten, evenementen,
video, tv en presentaties.
Ondersteuning van vele
bekende artiesten.

Verhuur en verkoop van
autocue apparatuur

Vraag vrijblijvend naar info
of kijk op onze website

Contact...
Einsteinstraat 67
3316 GG Dordrecht
T: +31 10 29 29 545
F: +31 10 29 29 658
@: info@cueco.nl
www.cueco.nl

www.eekelverhuur.nl

LAYHER PODIUM CONSTRUCTIES
PROLYTE ROOF SYSTEMS

GIOVANNI EEKELS VERHUUR BV

Gruttostraat 9, 5212VM
's-Hertogenbosch
Tel: 073 6136867
Fax: 073 6136644
Mobiel: 06-54311136
info@eekelsverhuur.nl

**Start met
NextGen KVM**

Nu tot
€10.000
inruilkorting bij een
Avocent Matrix systeem!

Meer informatie op
www.lanclan.nl/start-met-nextgen-kvm

lanclan

Quinty's Crew
Your project is our job

0626264585
24/7
Bereikbaar

**Videotechnici
Lichttechnici
Crewchiefs**

www.quintycrew.nl

Quinty's Crew B.V.
Condorweg 10, Unit 8&9
7332 AC APELDOORN
055-5341100
info@quintycrew.nl

 EDWARD AIR

WORLD WIDE LOGISTICS

SPECIALISTS FOR THE
ENTERTAINMENT INDUSTRY

Partner of

EDWARD AIR CARGO B.V.
FREIGHTWAY BUILDING ROOM 408
FLAMINGOWEG 22 -1118 EE SCHIPHOL-ZUID
TEL. +31 20 6485016 - FAX +31 20 6480979
E-MAIL : INFO@EDWARDAIR.NL
WWW.EDWARDAIR.NL

29 jaar tv ervaring

T: +32 34887102
F: +32 34887103
M: +32 477558320
E mel@melbroadcastsolutions.com
www.melbroadcastsolutions.com

COLUMN

Ferry van Beek All Music Publishing

It's Now Or Never

Heb jij dat ook wel eens? Dat je zo overtuigd bent van je eigen gelijk dat je er je rechterpink om zou verwedden? Doe dat maar niet als je bij een muziekitgeverij werkt. Voor je het weet heb je minder vingers dan het hoofd zaagtafel bij de Praxis.

Copyright vraagstukken zijn vaak ingewikkeld. En uitzonderingen bevestigen de regel. Enige weken geleden kwam er een discussie op gang over het werk O Sole Mio (Capurro/Di Capua). Een zeer bekend Italiaans werk dat onder meer door Elvis Presley onder de titel 'It's Now Or Never' op vinyl is gezet. Je kent het misschien ook van de reclames van Ola ijs voor de Cornetto.

Regel is dat 70 jaar na de dood van de langstlevende componist/auteur een werk public domain wordt. Je mag het werk dan gebruiken zonder een redelijke vergoeding te hoeven te betalen aan de componisten en auteurs. Aangezien Capurro en Di Capua in respectievelijk 1929 en 1917 zijn overleden zou het nummer dus sinds 1999 public domain moeten zijn. Vanaf die datum hebben veel uitgeverij van library muziek dit nummer laten bewerken en als library muziek uitgebracht. Gebruikers van library muziek konden nu het wereldbekende nummer tegen lage library tarieven gebruiken in hun commercials en corporate video's.

Zo was deze titel ook te vinden op onze website www.allmusic.nl en eenvoudig te gebruiken door onze klanten. In een emailwisseling die ik met een medewerker van Buma/Stemra over deze titel had werd ik gewezen op het feit dat het werk nog gewoon beschermd was en dus niet als library uitgebracht kon worden.

Ik reageerde kort en bondig met de mededeling dat de jaren waarin de componisten/auteurs waren overleden al ruim 70 jaar achter ons lagen en dat voor mij daarmee het werk public domain was. En daar ging mijn rechterpink. Wat bleek? In 2002 hadden erfgenamen van een zekere Mazzucchi een zaak voor de rechter gebracht waarin ze claimden dat Mazzucchi als derde componist aangemerkt moest worden. De Italiaanse rechter kon zich daarin vinden en liet Mazzucchi als derde componist toevoegen aan het werk. Nu was Mazzucchi veel later, namelijk in 1972, overleden en dat zorgde ervoor dat O Sole Mio nu tot 2042(!!) is beschermd. Tenzij er erfgenamen zijn van een vierde componist die nóg later is overleden en die ook naar de rechter stappen..... Only in Italy.

Was weer een mooi lesje in bescheidenheid. In deze branche weet je het maar nooit. En als je denkt het allemaal te weten komt er wel een Italiaanse rechter die de boel overhoop gooit. Gelukkig was het mijn pink. Heb ik in ieder geval nog mijn middelvinger voor als ik straks naar Italië op vakantie ga en langs een plaatselijke rechtbank kom. ■

TabLock: tabletbehuizingen met Lock & Key systeem

Tablets zijn steeds vaker te vinden in openbare gelegenheden zoals luchthavens, showrooms, horecagelegenheden en hotels. Om een tablet in het openbaar te kunnen gebruiken, is een veilige behuizing nodig die gebruikers toegang geeft, maar die tegelijkertijd bescherming biedt tegen diefstal of onbevoegd gebruik. De TabLock® van Vogel's Professional is de perfecte oplossing. De professionele tabletbehuizing is gemaakt van hoogwaardig aluminium en staal. Dankzij het unieke, geïntegreerde Lock & Key systeem van de TabLock wordt diefstal tegengegaan terwijl de tablet, indien gewenst, toch eenvoudig uit te nemen is. Alle sloten zijn gelijksluitend, waardoor de installateur of gebruiker gemakkelijk met één sleutel meerdere TabLocks kan openen.

Er is een TabLock verkrijgbaar voor diverse iPad- en Galaxy Tab 10.1-modellen, waaronder de populaire iPad mini, iPad Air en Galaxy Tab 4. Er zijn bovendien twee versies beschikbaar. De ene versie beschikt over een toegankelijke home-knop, zodat gebruikers toepassingen kunnen stopzetten en andere kunnen starten. Bij de andere versie is de home-knop verborgen. De wifi-, 3/4G- en bluetooth-functie van de tablet worden niet belemmerd. De TabLock kan direct aan de muur of op een tafel- of vloerstandaard van Vogel's worden bevestigd.

mansveld expotech
Amsterdam | Eindhoven | Maastricht
www.mansveldexpotech.nl

WEBSHOP

licht
beeld
geluid
energie
rigging

fence4events.nl
your crowd controlled !

Fence 4 Events - Hoge Kamp 29
3853 GL Ermelo
+31 (0) 341-265434
www.fence4events.nl

Fence4events is een bruisend bedrijf op het gebied van veiligheidsvoorzieningen op evenementen. Van kassa-units tot dranghekken, bouwhekken met of zonder zeil, fietsenrekken, stagebarriers en politiebarriers, alles ademt de betrokkenheid van ons bedrijf.

Your Crowd Controlled !

AVM BROADCAST-CASTING EXHIBITION

Zo'n 2.700 unieke bezoekers mocht AVM Broadcasting Exhibition (voorheen AVManifestatie) op 14 en 15 mei verwelkomen. Mede dankzij het nieuwe randprogramma, met seminars en workshops, mag deze twaalfde editie van de Nederlandse broadcastbeurs geslaagd genoemd worden.

En van de trekpleisters op AVM Broadcasting Exhibition 2014 bleek wederom het facilitaire plein, dat buiten was ingericht door de drie grootste facilitaire bedrijven Facility House, United en DutchView. Bezoekers van het plein werden bijgepraat over de laatste trends en ontwikkelingen op het gebied van televisieproductie. Techniek werd er niet gepresenteerd, veel meer was het plein een ontmoetingsplek voor klanten, relaties en andere geïnteresseerden. Uiteraard werd ook weer de inmiddels traditionele barbecue georganiseerd door de participerende bedrijven.

GOED BEVALLEN

Even verderop stond, ook op het buitenplein, de zes camera HD wagen van Allus Broadcast Facilities uit Hengelo. Het bedrijf levert full service oplossingen op facilitair, technisch en creatief gebied en beschikt over eigen regiewagens en diverse ENG teams. De deelname aan de beurs is goed bevallen, zo zegt algemeen directeur Michael Pelupessy: "Het was een leuke beurs met een goed en kwalitatief bezoekersniveau. We hebben geen directe leads opgedaan, maar hebben zeker goede gesprekken gehad en wellicht een stuk naamsbekend-

heid opgebouwd. We kregen veel positieve reacties van de bezoekers. Over de nieuwe opzet van de beurs waren we zeer te spreken, maar we deden zelf dit jaar pas voor de eerste keer mee."

VERANDEREN

JVCKenwood is een vaste deelnemer aan de AVM. "Omdat ik persoonlijk van mening ben dat je als fabrikant je gezicht moet laten zien in de markt die je vertegenwoordigt", zegt Paul Pasveer daarover. "Helaas is een trend waarneembaar dat steeds meer (camera) fabrikanten het wat dat betreft laten afweten, waardoor de AVM qua samenstelling aan het veranderen is naar een meer dealergeoriënteerde beurs. Ik betreur die trend omdat ik denk dat het juist interessant is voor de bezoekers om ook eens in alle rust met een fabrikant te kunnen spreken. Ondanks deze trend hebben wij de beurs overigens als zeer positief ervaren en hebben we alle tijd kunnen besteden aan onze bezoekers."

CLOUD FUNCTIONALITEIT

Die bezoekers kregen overigens nogal wat te zien op de stand van JVCKenwood. Zo heeft het merk eind maart

Spring
in onbekommerd
ondernemerschap

Met enthousiasme en energie
behaal jij jouw successen.

Geen ballast houdt je tegen, want...

Payrolling en salarisadministratie van Tentoo nemen
zorgen en risico's weg. Zo heb jij je handen vrij om
te doen waar je goed in bent.

Ervaar het gemak!

Waag daarom de sprong en ga naar tentoo.nl

TENTOO
Payroll Professionals

Verhuur van

Satelliet uplink

Draadloze camera systemen & Point to Point verbindingen

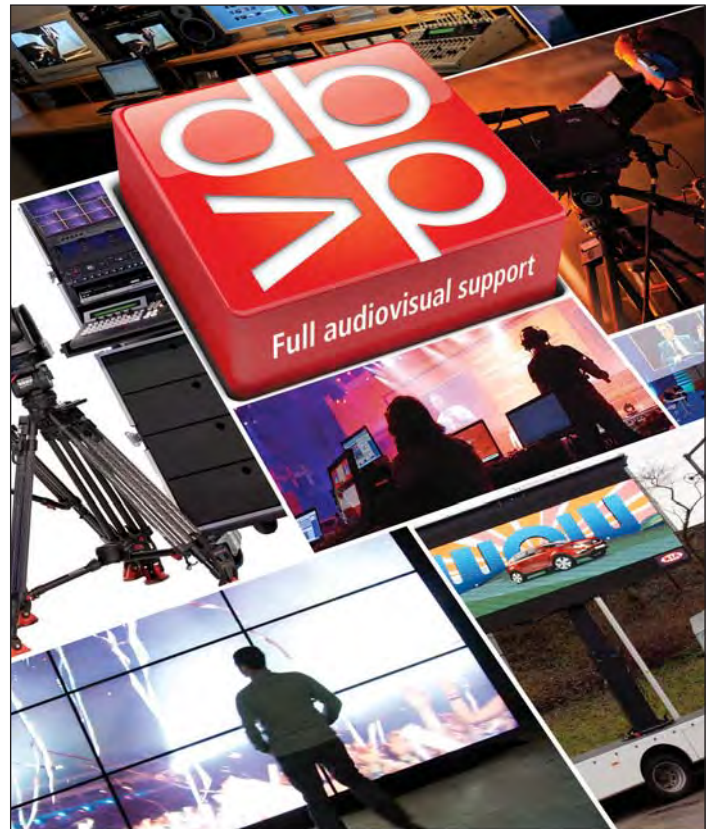
Nu te huur: PDW700 XD-Cam + HD Videozender

VIDEOLINK

www.videolink.nl

Voor actuele prijzen kijk op de site of bel:
Tel 0345 520177

www.dbvideo.tv

Kontichsesteenweg 39
B-2630 Aartselaar
Belgium

DB VIDEO
Multicamera-Audiovisual facilities

STAN STORIMANS PRIJS

Op de beurs werd dit jaar tevens de Stan Storimans Prijs uitgereikt. Winnaar werd TV West verslaggever en cameraman Erik Kooyman. Hij maakte dit jaar de documentaire 'Als iedereen verdacht is, macht en onmacht van politie in de Schilderswijk'. De prijs wordt ieder jaar uitgereikt aan de cameraman of -vrouw die uitblonk met een zelf gefilmde nieuws- of actualiteitenreportage. De landelijke prijs is ter nagedachtenis aan cameraman Stan Storimans, die tijdens zijn werk in 2008 in Georgië om het leven kwam. Samen met collega Brian van der Bol, liep Erik Kooyman enkele weken rond in de Haagse Schilderswijk. Een wijk met honderden culturen, veel criminaliteit en een politiemacht die onder de bewoners niet positief te boek staat. De bewoners van de Schilderswijk voelen zich geïntimideerd door agenten en vaak agressief behandeld. De documentaire 'Als iedereen verdacht is, macht en onmacht van de politie in de Schilderswijk' werd op 29 maart uitgezonden op TV West. De montage was in handen van Marco de Vries.

Een vier man tellende vakjury, met ondermeer oud-NOS verslaggever Marga van Praag, koos eerst vijf genomineerden, waaruit vervolgens weer twee finalisten werden bepaald. Naast Kooyman haalde ook cameraman Han Pannevis de finale, met de door hem gedraaide reportage voor RTL Nieuws over het conflict op de Krim. Uiteindelijk werd op woensdag 14 mei Kooyman als winnaar aangewezen vanwege zijn "prachtige beelden, gecombineerd met het geluid en ook zijn commentaren". Volgens de organisatie achter de Storimansprijs, "zet Kooyman een treffend beeld neer van een van de moeilijkste wijken in Nederland". De prijs werd uitgereikt door burgemeester Pieter Izak Broertjes van Hilversum. De prijs bestaat uit een zogeheten 'staande tekening' van Stan Storimans met camera, gemaakt door kunstenaar Jeroen Henneman. Het is een tekening die, doordat hij is gestanst uit staal, drie dimensies heeft.

EXPLOSIEVE SITUATIE

In de documentaire voor TV West schetst Erik een beeld van een wijk waar de situatie explosief is: nog meer criminaliteit en nog meer boude politieacties zouden de vlam wel eens in de pan kunnen laten slaan. Kooyman en Van der Bol maakten de documentaire, nadat er bij Omroep West steeds meer klachten binnenkwamen over het politioptreden in de Schilderswijk. Sinds december onderzocht Omroep West de relatie tussen de politie en bewoners van de Schilderswijk, waar veel klachten vandaan komen. De documentairemakers spraken veel mensen uit de wijk en gingen met de politie mee op pad. Agenten gaven daarbij een uniek kijkje achter de schermen.

een viertal nieuwe camera's op de markt gebracht, de GY-HM890E, GY-HM850E, GY-HM890CHE en GY-HM850CHE. Pasveer: "De focus lag dit jaar dan ook op deze camera's en dan met name de cloud functionaliteit ervan. Net als onze GY-HM650E beschikt de nieuwe range over de capaciteit om video live te kunnen streamen middels 4G, Wifi of een bedrade internetaansluiting. De belangrijkste functionaliteit die we aan onze bezoekers toonden is de mogelijkheid om het opgenomen videomateriaal te kunnen uploaden middels de ingebouwde FTP functionaliteit. Ook toonden we de wireless Camera Control om de camera's op afstand te kunnen besturen middels Android, iPhone, en iPad. Functies als start, stop, rec en zoom zijn mogelijk, maar ook meer geavanceerde functionaliteiten als gain, white balance en het editen van de metadata."

ZUINIG ZIJN

De reacties op wat er te zien was waren positief, vertelt Pasveer: "We hebben zeer veel positieve reacties

EUROGRIP

YOUR EYE FOR MOVEMENT

DOLLIES

Flyline
24h Le Mans

Vestiging Nederland te Nederhorst den Berg
eurogrip@eurogrip.com
0032 (0)15-216 751

EUROGRIP
... YOUR PARTNER IN GRIP

broadcastrental.com

BRADCAST RENTAL

de HD RF Specialist

- ▶ Olympische Spelen Sochi
- ▶ 200 Jaar Landmacht
- ▶ Serious Request Leeuwarden
- ▶ Kerkdienst inhuldiging Koning Willem-Alexander
- ▶ WK Hockey
- ▶ European MTV Awards
- ▶ Interlands Nederlands Elftal

Broadcast Rental B.V
T +31 35 888 68 25
E info@broadcastrental.com
Johnny Kraaijkampplantsoen 3
MediaPark - Hilversum
broadcastrental.com

BRADCAST INNOVATORS

Consultancy - Workflow begeleiding Training - Media Management

MediaAssist

support b.v.

info@mediaassist.nl www.mediaassist.nl 035 6239297

mogen ontvangen en dan met name over de cloud functionaliteiten die we momenteel kunnen bieden middels onze 600 en 800 serie. Zoals ieder jaar krijgen wij veel positieve feedback over onze producten en ontstaat er een positieve dialoog tussen gebruiker en fabrikant. We kijken al met al positief terug op de beurs. Als we kijken naar de nieuwe opzet, dan kunnen we alleen maar zeggen dat de organisatie heel erg zijn best heeft gedaan om meer bezoekers te trekken. Het marketingschilletje om de AVM is vernieuwd en ook de deelnemers aan de beurs zijn aan het veranderen. Ik hoop dan ook oprecht dat de Nederlandse (video) industrie de AVM blijft ondersteunen, omdat we in mijn optiek zuinig moeten zijn op onze branche. Zeker als je kijkt naar alle internationale ontwikkelingen.”

TEVREDEN

Ook bij Yamaha Commercial Audio kijkt men tevreden terug: “Op onze stand was veel interesse voor de nieuwe kleine mixers, de QL1 en de QL5”, vertelt Jan Prins. De nieuwe QL-mixers zijn voorzien van de Dugan automixers, veel plug-ins waaronder Rupert Neve, een Dante netwerkaansluiting, Gain compensation, Nueno Live Multitrack opname/weergave en veel meer. Verder was onder andere te zien: Nuage, het uitgebreide post-productie Audio systeem, gemaakt door Steinberg en Yamaha, de nieuwe witte HS-series, studio speakers, nieuwe MG-mixers en de Waves Soundgridserver. Ook waren de gebruiksvriendelijke en uiterst succesvolle CL-mixers, volledig operationeel te zien op de stand van Yamaha. Ruben van der Goor verzorgde op beide beursdagen een praktische presentatie over het gebruik van het Dante netwerk.

VIRTUELE STUDIO

Ook veel interesse op de stand van Datavideo. “De bezoekers hadden veel

belangstelling voor onze mobiele studio's en de nieuwe TVS-1000 virtuele studio”, vertelt Valentijn Diemel. “Deze virtuele studio plaatsen we in de markt als ‘entry level product’, maar kon ook rekenen op interesse van veel grotere spelers.” De TVS-1000 virtuele studio vormde het hart van de stand. Diemel: “Met een compacte (10m2) chroma-key opstelling wilden we laten zien dat je niet veel apparatuur nodig hebt om een professioneel resultaat neer te zetten. Als groene wand gebruikten we een simpele en uiterst betaalbare oplossing van Rosco, die bestond uit een stuk vinyl, opgehangen aan twee statieven. Ook presenteerden we twee mobiele studio's, de zeer uitgebreide en complete MS-3000, en onze zeer compacte maar toch volledige HS-2800. Waar de MS-3000 een grote flightcase op wielen is, die elke ruimte tot een studio transformeert, is de HS-2800 een handig draagbaar ‘laptop’ model.”

COMPLEET

“De reacties op de TVS-1000 virtuele studio waren erg goed”, gaat Diemel verder. “Vooral de flexibiliteit van het systeem valt erg in de smaak. De handige gebruiker kan namelijk zélf zijn 3D omgeving samenstellen, of een pasklare oplossing kopen uit onze online shop. Ook kan de creatieveling zijn eigen creaties in de shop zetten en verkopen. De reacties op onze mobiele studio's waren ook erg goed. Vaak verbazen geïnteresseerden zich erover dat de systemen zo compleet zijn en flexibel zijn in te zetten.” Ook over de beurs zelf toonde Datavideo zich tevreden: “Het is een belangrijke beurs voor het Nederlandse publiek. Ook in de nieuwe opzet was het verdeeld over twee dagen druk genoeg. Gelukkig bleef er ook veel tijd over om te netwerken met onze Nederlandse collega's binnen de branche, iets wat ook altijd een belangrijk pluspunt van deze beurs is.” ■

HET NIEUWE RTL NIEUWS

WELKOM IN DE TOEKOMST

In de top van de technische broadcastbedrijven in Nederland gonsde het al maanden. RTL zou in het voorjaar een gloednieuwe nieuwsstudio lanceren. Het is een conversie van standaard definitie naar high definitie, maar dan meteen goed! In gesprek met Hank van de Loo (manager AV Techniek RTL Nederland) en Marc Schreuder (adjunct hoofdredacteur RTL Nieuws) horen we de details. 📄📷 Arnout van der Hoek

De studio heeft de unieke combinatie van reality, virtual reality en augmented reality. De regie is bijna volledig geautomatiseerd en is een technisch hoogstandje. De uitzendingen zijn begin mei vanuit de nieuwe studio van start gegaan. De mogelijkheden zijn uitgebreid, maar men is voorzichtig begonnen. You ain't seen nothing yet!

DECORONTWERP

Er is veel werk verricht en de eerste projectnotities van Hank dateren al van drie jaar geleden. Het is natuurlijk zowel een technische als een inhoudelijk wens geweest om te vernieuwen. RTL vroeg de Britse ontwerper Mark Porter om een nieuwe look-and-feel te geven. "Zijn oplossing was even simpel als geniaal. Alle content die RTL Nieuws maakt, kun je zien op apparaten die er in de basis hetzelfde uitzien. Ze hebben randen en kaders en die frames werden het uitgangspunt van alles. Het nieuwe logo komt eruit voort, net als het decor in de studio en de vormgeving in de leaders", aldus Marc Schreuder. "Veel tv-vormgeving zit nog vast in de jaren tachtig. We gingen op zoek naar een fris idee." Dat frisse idee bestaat uit een aantal zeer grote, door tablets en Apple-producten geïnspireerde schermen waar de nieuwslezers hun presentatie met de nieuwste high-tech snufjes gaan uitbreiden. Porter werkte samen met Dylan Griffith die bij MTV en een tv-station in Wales ervaring opdeed met 'broadcast branding'. Voor beide ontwerpers is de RTL Nieuws-studio het eerste decorontwerp.

GEDURFDE COMBINATIE

"De metamorfose van RTL Nieuws is een omvangrijk project. Niet alleen de huisstijl, maar ook de website, apps en muziek hebben we aangepast. De studio en regie waren ook aan vernieuwing toe. Na de goede ervaringen een paar jaar geleden, bij de vorige verbouwing, hebben we weer samengewerkt met het Belgische ontwerp bureau Pièce Montée", vertelt Schreuder. Het Gentse ontwerp bureau Pièce Montée ontwikkelde het concept en de vormgeving van de nieuwe studio. Op basis van de grafische concepten van Mark Porter, de leading designer voor alle nieuwsplatformen, ontwierp het team van Pièce Montée een gedurfde combinatie van drie mega greenscreens en één frame voor augmented reality. Een hele uitdaging, aangezien dit technisch nog nergens op die manier is toegepast. Maar op deze manier creëerden ze een multifunctionele en hedendaagse set met plaats voor alle nieuwsprogramma's binnen de beperkte ruimte. Door het gebruik en de combinatie van greenkey en augmented reality kan de set heel snel van gezicht wisselen en wordt de kleine studio plots veel ruimer, frisser en multifunctioneler. Het minimalistisch ontwerp van het studiodesign versterkt en ondersteunt de nieuwe visuele taal die ontwikkeld is voor alle nieuwsplatformen en staat maximaal ten dienste van de nieuwsinhoud.

NIEUWE WERKWIJZEN

De nieuwe aanpak vergt ook een nieuwe werkwijze en zelfs nieuwe functies. RTL maakt per dag meer dan twintig edities,

CASIO®

日本製

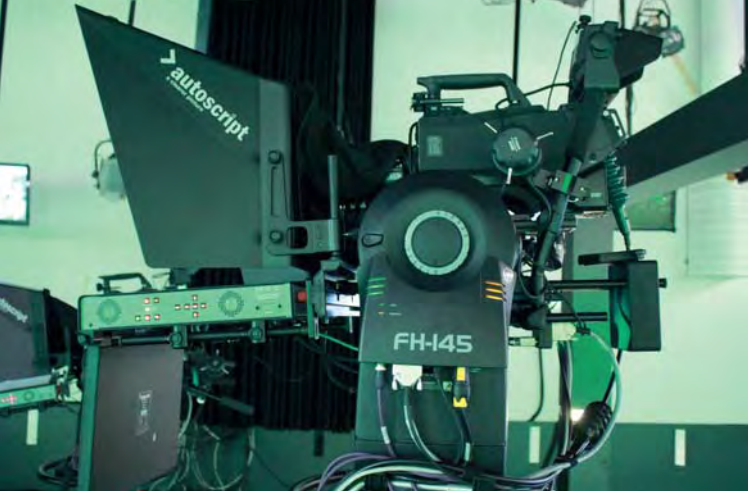
Made in Japan

XJ-UT310WN

CASIO KIEST VOOR KWALITEIT

Met de introductie van de nieuwe Ultra Short-Throw projector XJ-UT310WN, heeft Casio ook geïnvesteerd in kwaliteit. Alle nieuwe 2014 projector modellen worden in de hypermoderne Casio Yamagata fabriek geproduceerd. Deze projectoren mogen dan ook het predicaat "Made in Japan" dragen die excelleren in kwaliteit en betrouwbaarheid.

PROJECTIE

Inter Visual Systems heeft mede zorg gedragen voor de technische inrichting van de studio. In nauw contact met de klant is gekozen voor de laatste techniek op het gebied van LED projectie. Na verschillende tests werd gekozen voor LED projectoren van Casio. Bepalend in de projectorkeuze was de levensduur van de lampen, omdat de plek waar de projectoren hangen moeilijk bereikbaar is vanwege de hoogte. Een andere belangrijke factor die meespeelde, was de bijzondere hoek waar onder geprojecteerd moet worden. Door een goede keystone correctie kan het beeld in de juiste verhouding weergegeven worden. Het beeld van de projectoren wordt, volledig geautomatiseerd, weergegeven op één van de drie chromakey schermen, die in de studio hangen. Deze worden onder meer voor het weergeven van de weerkaarten gebruikt door de weermannen Reinier van den Berg en Peter Timofeeff. RTL Nieuws heeft gekozen voor Inter Visual Systems vanwege de goede begeleiding en advisering tijdens het project en de mogelijkheid om een aantal testen uit te voeren.

waaronder RTL Ontbijt Nieuws, RTL Z Nieuws, RTL Nieuws, Editie NL en RTL weer. Er zijn 24 uur per dag journalisten aan het werk. Zelfs tijdens ons gesprek gaat bij Marc Schreuder zijn ANP app af met de nieuwste berichten. Nieuws brengen is niet meer hetzelfde als een aantal jaren geleden. Als journalist en redacteur moet men anticiperen op de samenleving en de nieuwsfeiten inzicht en betekenis geven. Online is een belangrijk onderdeel en regelmatig vindt daar de eerste publicatie plaats. Het brengen van nieuws is niet gebonden aan een enkel medium. Daarom is RTL Nieuws volgens Marc geen tv-merk maar een nieuwsmerk. Ook de bezetting in de regie is aanzienlijk aangepast en bestaat uit drie mensen. Een zelf schakelende regisseur, de eindredacteur en een nieuwe functie; de regietechnicus. Deze stuurt de robotcamera's bij indien nodig, corrigeert geluid en licht en zorgt voor de technische zaken op de studiovloer. Voor de uitzending is het visuele gedeelte erg belangrijk en spelen graphics, zeker in het nieuwe decor, een belangrijke rol. Er is ook een heuse 'schermen-redacteur' aangesteld.

MENSEN

Iedereen, inclusief de presentatoren, heeft uitvoerig geoefend om zich de nieuwe studio eigen te maken. Gelijktijdig werd daarmee de studietechniek getest, terwijl de reguliere uitzendingen vanuit een tijdelijke regie werden verzorgd. De redactie maakt uiteraard nog steeds de verhalen. En daar zijn nog altijd behoorlijk wat mensen voor nodig. Als de redacteurs van het late nieuws het pand verlaten, zijn de ontbijtredacteurs misschien alweer aan

het werk. Er is een redactie binnenland, buitenland, Editie NL, RTL Z, de Haagse redactie en de correspondenten in het buitenland. Vijftig procent van het totale budget zit hem dan ook in de mensen. Dat er misschien nu minder mensen in de regie zitten is dus niet zo significant.

INEWS

Het technisch hart van de redactievloer is Avid iNews, een zogenaamd newsroom management systeem. Hierin plaatsen de journalisten hun verhalen, koppelen ze videoreportages, graphics en zelfs de presentatieteksten. Op de redactievloer bevinden zich de montage-eilanden waar de reportages door de journalisten zelf worden gemonteerd. Er zijn ook edit-suites met zwaardere sets (onder ander voor de voice-overs), mediamanagement en editors, maar veel doen de redacteurs zelf. Een zeer efficiënte en wereldwijde werkwijze op specifieke news-systemen van Avid. De eindredacteur maakt in iNews de rundown. Dit is de hele uitzending met alle media, teksten, titels en graphics. Met de rundown kan de hele editie worden getimed en worden gecontroleerd voor uitzending. Dat is essentieel als met zo veel mensen aan de verschillende uitzendingen op een dag wordt gewerkt. In de rundown vindt ook de belangrijke koppeling plaats met de automatisering met de nieuwe studio.

CONTROLE

In de studio is het hart van de automatisering het Enhanced Live Production Control System van Sony. Dit stuurt ondermeer de

U wilt geen "Switcher" U wilt produceren

NewTek

Master control.

Complete Eindregie al vanaf € 4.799,- excl.btw

TriCaster leverbaar in zes uitvoeringen

On-Line video aanmaken was nog nooit zo eenvoudig.

Met de TriCaster heeft u een "All in One" content productie systeem.

Voor alle vormen van video productie en live registratie is de

NewTek TriCaster de oplossing met de hoogste prijs-performance.

Content aanmaken in realtime zonder montage achteraf maar met graphics,

video instart, vormgeving, multilayers, externe computers meeschakelen etc.

Opname in uw eigen 3D virtuele set zonder fysieke decorbouw.

Of gebruik uw TriCaster voor Live event registratie als complete eindregie.

- * Multitrack ISO recorder
- * Ingebouwde Live streaming encoder
- * Macro recorder, alle handelingen onder een enkele knop
- * Geen limiet aan externe computer ingang bronnen
- * Direct IP camera's of IP streams als ingang bron
- * DSK en meerdere key lagen eenvoudig aan te maken
- * Multiple players en animatie buffers voor o.a. video instart
- * Ingebouwde 1ch SloMotion mogelijkheid inclusief highlights
- * Social media publishing direct live naar Facebook, Twitter, YouTube
- * 3D Holographic virtuele set met pan&tilt camera bewegingen
- * Compleet remote bestuurbaar via Ipad
- * PTZ remote camera's aan te sturen vanuit de TriCaster

NewTek 3Play
Broadcast SloMotion
Leverbaar in drie
uitvoeringen.

3Play425
6ch SloMotion
€ 11.495,- excl.btw

Benelux distributie:

Lines Broadcast B.V.

www.linesbroadcast.nl Tel: 0488-421528

BroadcastNow

direct live HD multicam streaming

live naar internet

live naar stage

live naar social media

Get connected Stay Connected

www.broadcastnow.nl

035 6231268 info@broadcastnow.nl

we kunnen het natuurlijk ook opnemen en direct uitleveren aan het publiek op memorystick

TUNE GEÏNSPIREERD OP DANCE EN DUBSTEP

RTL Nieuws wilde geen traditionele nieuwstune met strijkers, pauken en trompetten. Voor inspiratie keek componist Martijn Schimmer (SMP Amsterdam) daarom naar de laatste trends in dance en dubstep. Dat hoor je terug in de tune. De akkoorden zijn bijvoorbeeld ge-sidechained. Een deel van het geluid wordt door een compressor even weggehaald waardoor het een pomp effect heeft. Zo zijn alle meer dan 200 sporen die tezamen de tune vormen bewerkt met elektronische filters en effecten om het een uniek geluid te geven.

Om het toch *newsy* te laten klinken, wordt de melodie gespeeld door de piepjes die te horen zijn voorafgaand aan het nieuws op de radio. Onbewust roept dat bij mensen de associatie op met nieuws. Om de bekende piepjes in de muziek te laten passen, moest de toonhoogte veranderd worden. Ook is er een galmeffect toegevoegd en worden ze begeleid door andere instrumenten om ze meer kracht te geven.

beeldmenger aan en een groot deel van de apparatuur. Voor interfacing en up en down conversie van audio en video, de SD en HD bronnen en allerlei analoge signalen wordt gebruik gemaakt van Axons Synapse. In de controle ruimte staat in de hoek een grote traditionele Sony beeldmenger, maar de regisseur heeft een klein controlepaneel voor zich met een stuk minder toetsen. Afhankelijk van het programma en de situatie veranderen de toetsen van functie. De toetsen hebben digitale labels waarin de functie wordt weergegeven. Hierdoor krijgt de regisseur alleen maar die schakeltoetsen voor zich die hij voor dat specifieke programma-onderdeel nodig heeft. De ruimte is mooi en rustig ingericht. De hele wand bestaat verder uit grote multiscreen displays van Miranda/Grass Valley, geleverd door Alphasat.

Ook het audio, bediend door de regietechnicus, is een remote controller. Daarnaast bedient hij ook de Vinten robotcamera's. Hoewel deze per editie zijn voorgeprogrammeerd, kan er worden ingegrepen en gecorrigeerd. Als er gasten zijn moet het shot immers worden aangepast. Er wordt gebruik gemaakt van een mooi uitgeruste interface waarbij de verschillende shots met kleurcodes als thumbnails op het scherm verschijnen.

DE STUDIO

Alle camera's zijn omgeven door robotica. De camera's op de vloer rijden geheel automatisch op hun plovers en hebben verschillende sensoren om te weten waar ze zich exact bevinden. Aan het plafond hangt een lange rail met een robotica systeem van het Nederlandse Egripment. Alle bewegingen van de camera's luisteren heel nauw, een kleine afwijking in de ophanging zou al kunnen resulteren in het verkeerd uitkomen in het eindshot. De rijdende camera's hebben daarom een eigen laser-navigatiesysteem. De studio is verrassend leeg. De enorme schermen aan de achterkant en zijkant domineren. De schermen zijn langwerpig, ongeveer 2 meter hoog en 8 meter breed. Ze hebben een dikke zwarte lijst en lichtgevend chromakey groene vulling.

Behalve het scherm dat de studio dwars door midden scheidt. Deze is doorzichtig. Elk scherm kan worden gevuld met beeld, graphics en video.

VIRTUEEL

Elk camerasysteem is gekoppeld aan een eigen Orad server, de HDVG4 Digital Video Graphics render engine, die de trackinggegevens van de camera's en de stand van de lens gebruikt om de beelden op de juiste plaats in de ruimte te plaatsen. Orad Maestro wordt gebruikt om de graphics te managen. De projectie die we uiteindelijk in beeld zien, is dus virtueel en niet te zien op de studiovloer. Of augmented virtueel, toegevoegd, want de schermen, de presentatiedesk en de mensen zijn wel echt. Om de presentatoren een idee te geven van wat de kijker ziet en waar ze naar moeten kijken, wordt er met behulp van een Casio Projector (geleverd door Inter Visual Systems), een zachte overlay op de groene schermen geprojecteerd.

RUIM EN RUSTIG

Het tussenscherm heeft geen chromakey, maar is open. Er is van alles mogelijk met bewegingen van de camera's en 3D-objecten. Maar RTL begint rustig, het is al ingewikkeld genoeg. De grafische afdeling die beelden ontwerpt en bewerkt voor in de achtergrondschermen, moet rekening houden met afmetingen van 8 bij 2 meter. De camera's en tv's hebben een heel andere beeldverhouding van 16:9. De graphic moet zowel in een ruim totaalshot als in een close-up passen. Daarvoor heeft de grafische afdeling een speciale tool ontwikkeld. De studio zelf is opvallend ruim en rustig ingericht. Niet de gebruikelijke decorstukken met snoeren, klemmen en plakkers aan de achterkant, maar nauwelijks kabels en blokken apparatuur waar overheen moet worden gestapt. De grote robotcamera's zoomen heel zachtjes, zijn allemaal voorzien van teleprompters voor de presentatieteksten en hebben een kleine afkijkmonitor. Zelfs het lichtplafond is relatief spaarzaam ingericht met LED armaturen. Welkom in de toekomst van de televisiestudio! ■

TAFELDISCUSSIE OTT

“DE KETEN GAAT OP DE SCHOP”

Er werd al langer gepraat en geschreven over Over The Top (OTT) tv-diensten, maar met de opkomst van partijen als Netflix en Hulu (VS) is het onderwerp actueler dan ooit. In hoeverre heeft dit een impact op de traditionele broadcasters en de techniek die voor OTT nodig is? Is de infrastructuur er op voorbereid? Wat zijn de kansen en de valkuilen? Op uitnodiging van AV & Entertainment Magazine en D&MS schoven zeven kenners aan om hun licht te laten schijnen op dit fenomeen: “De keten gaat op de schop.”

OTT diensten zijn diensten die via breedband en over het open internet worden aangeboden. Heel wat anders dus dan wat de traditionele broadcasters deden: het lineair aanbieden van content over eigen netwerken. De komst van OTT aanbieders zorgt voor nieuwe concurrentie voor de traditionele broadcasters, die zullen moeten herbezinnen. Wat zijn hun antwoorden op de nieuwe ontwikkelingen? Wie profiteren straks van deze

nieuwe diensten en hoe komen de verdienmodellen er uit te zien? Ook belangrijk: welke schakels uit de traditionele uitzendketen zijn straks niet meer nodig? Deze (en meer) vragen legden we voor aan zeven kenners op dit gebied.

DE TOEKOMST

Raymond Lamphen stelt bij aanvang van de tafeldiscussie dat OTT bij Ericsson, waar hij Head of Broadcast Services

DE DEELNEMERS VLNR.

- Jesse Robbers (KPN Broadcast Services)
- Raymond Lamphen (Ericsson)
- Jan Eveleens (Axon)
- Jan Derksen (D&MS)
- Pim van Eeten (Thomson Video Networks)
- Sander Bakker (Stream Group)
- Danny Burns (Utelisys Communications)
- Wouter Valkering (Utelisys Communications)

Netherlands is, een belangrijk onderwerp is. “We hebben nu een duidelijke OTT positie ontwikkeld, waarmee we een dienst in de markt willen zetten waarmee we klanten als RTL, SBS en NPO kunnen ondersteunen in hun businessmodel rondom OTT, of hoe je het ook wil noemen. Er hangen namelijk nogal wat dingen onder de OTT-paraplu. In Amerika vinden ze OTT bijvoorbeeld een eng woord, omdat het ook wel gezien wordt als het uitschakelen van de broadcaster door partijen als Netflix en dergelijke. Voor ons is het wel de toekomst. Lineaire televisie blijft wel, maar non-lineaire televisie gaat absoluut heel hard.”

NETWORKING

Onlangs werd op een mediacongres gezegd dat ‘we’ een probleem zouden hebben als alle Axon-apparatuur op de wereld gelijktijdig zou uitvallen. Op de vraag of dat ook voor OTT geldt, reageert Jan Eveleens (Axon): “Indirect wel. De producten die wij leveren zitten met name in de voorkant en het middenstuk van het traject. Ik durf wel te beweren dat we, als we in Europa alles zouden uitzetten waar Axon op staat, over negen maanden een geboortegolf hebben. We zitten in allerlei infrastructures bij alle grote broadcasters, maar ook bij studiocomplexen, transmissie-

centra, facilityproviders en playout centra. Wij vervullen daarin de rol van partij die alle systemen van de klant aan elkaar verbindt. Wat betreft OTT; we hebben niet zozeer aan de ‘deliverykant’ met de eindklant/consument te maken. Wat wij wel zien is dat networking ook aan de productiekant steeds meer een rol gaat spelen. AV networking is de trend en daarmee creëer je ook weer mogelijkheden tot interactiviteit en dergelijke. Die zaken komen daardoor dichter bij elkaar. Straks zou het bijvoorbeeld mogelijk kunnen worden om als individu een camera-signaal live rechtstreeks te benaderen via het internet.”

IP

Jan Derksen beaamt het: “Bij D&MS zien we dat de technologie verschuift van standaard traditionele kabels naar steeds meer IP. Als wij tien jaar geleden een reportagewagen bouwden, dan zat daar tachtig kilometer videokabel in, zestig kilometer audiokabel en vijfhonderd meter Cat5 kabel. Tegenwoordig heb je veertig kilometer Cat5 en nog maar veertig kilometer videokabel. Dat is gewoon verschoven. Veel onderdelen zijn al naar IP gegaan en daarmee is voor ons waarneembaar dat IP blijkbaar belangrijker is geworden. Daarnaast zie je dat er steeds meer OTT-gerelateerde diensten heengaan over de installaties die wij bouwen, of dat er een infrastructuur is die daarvoor opgebouwd moet worden.”

VERGLAZING

Derksen merkt op de dat playout tegenwoordig al IP-based is, maar dat vooral ook de netwerken die bij de mensen thuis komen flink veranderen: “Vroeger had je thuis een coaxkabel. Dan kwam er een analoog signaal binnen en kon je kiezen tussen Nederland 1, 2 en 3, wat Duitse kanalen en twee Belgische kanalen als je toevallig in Zuid-Nederland woonde. Daarna kon je via een set-top-box opeens meer dan honderd kanalen laten zien en nu

THOMSON

▶ VIDEO NETWORKS

Giving You **THE EDGE.**

WORLDWIDE LEADER IN **VIDEO COMPRESSION**

A global leader in advanced video compression solutions, **Thomson Video Networks** helps media companies, video service providers and broadcasters deliver superior video quality at the lowest possible bandwidth for contribution, terrestrial, satellite, cable, IPTV, and OTT services.

Through Thomson Video Networks' ongoing commitment to **innovation**, customers are able to leverage emerging technologies, such as the new **HEVC** compression standard, for the efficient delivery of new video services, including **multi-screen** applications, to every platform from small handheld devices to large TV screens.

OFFICIAL **DISTRIBUTOR**

DIGITAL & MEDIA SOLUTIONS BV
Watermolen 10 | Oud Gastel | The Netherlands
www.denms.nl

heeft in Nederland de verglazing plaatsgevonden en heeft iedereen ineens nog meer bandbreedte om op een andere manier signalen thuis te krijgen. Dat is de technologie waarvan de mensen die hier aan tafel zitten allemaal een stukje doen. Wij als D&MS bouwen daar een front-end stukje van, puur als system integrator. We zien daar de techniek gewoon veranderen." Wat Derksen ook opvalt is dat het kijkgedrag van de mensen compleet anders wordt: "Mijn dochter van achttien kijkt televisie op het moment dat het haar uitkomt. Op de iPad volgt ze daarnaast nog wat anders en via de telefoon komen nog de Whatsapp berichten binnen. Ik zou daar krankjorum van worden, maar bij de jeugd is dat totaal anders. De industrie neemt daar enerzijds het voortouw in, maar aan de andere kant vraagt de kijker er ook om. Die zit niet meer te wachten op lineaire televisie, tenzij het om sport of nieuws gaat."

KIJKGEDRAG

"Wat ook verandert zijn de abonnementen", haakt Jesse Robbers (KPN Broadcast Services) in. "Als je tegenvoor-

dig een internetabonnement hebt, dan kun je televisie kijken. In Scandinavië zie je dat al heel sterk. Jongeren nemen daar geen televisieabonnement meer. Ze gaan voor een internetabonnement en gaan dan naar diensten zoals Netflix om de gewilde content te bekijken." Bij KPN is er volgens Robbers al heel lang mee bezig: "Eigenlijk al sinds de Olympische Spelen van 2004. Toen werd voor het eerst een groot evenement over internet gestreamd om aan te bieden aan o.a. de internetgebruikers van KPN. Daarna kwam de Eredivisie eraan. Daar begon de beweging wat betreft de live content en het aantal live kijkers via OTT groeit sindsdien per groot internationaal sportevenement significant. On demand content is van de laatste twee à drie jaar. Nu, door de komst van de grote buitenlandse partijen, ook losgekoppeld van de set-top-boxen. Daar spelen alle distributeurs nu op in, zodat je niet meer alleen op je televisie kan kijken, maar ook op andere devices." Dat is ook wat blijkt uit onderzoeken, weet Pim van Eeten (Thomson Video Networks): "Als je kijkt naar het kijkgedrag van jongeren in vergelijking met tien jaar geleden,

dan is het aantal kijkuren niet afgenomen. Alleen de tijd waarop en de devices waarop wordt gekeken zijn veranderd. Iedereen kijkt op zijn of haar manier, op het door henzelf gewenste moment.”

EVOLUTIE

“Je zou kunnen zeggen dat dit gewoon de volgende ontwikkeling is van hoe signalen bij de consument gebracht kunnen worden”, benadrukt Jan Eveleens: “Daarmee krijgen we ook weer een extra stukje flexibiliteit. Op het zendernet dat we vroeger hadden kon je een paar zenders kwijt, dan was het vol. Mensen wilden meer keus, dus kwam de kabel, zodat ze meer kanalen hadden. Met de satelliet kwam daarna nog meer keus en werden mensen bereikt die geen kabel hadden. De golf die we nu gaan krijgen is de ultieme mogelijkheid om iedereen de flexibiliteit te geven waar en wanneer men maar wilt. Ik zie het daarom meer als een evolutie dan een revolutie. Of dit het nou uiteindelijk is? Ik weet het niet. Ooit heeft iemand gezegd dat we op de hele wereld genoeg zouden hebben aan zes computers, dus dergelijke voorspellingen vind ik altijd een beetje eng. Aan de andere kant vind ik het moeilijk voor te stellen wat er hierna nog zou kunnen komen. Consumenten kunnen straks alles kijken wat ze willen, waar, hoe én wanneer ze maar willen. Wat wil je nog meer?”

Uiteraard hangt het wel nog altijd af van wat voor soort content men gaat bekijken. Wouter Valkering: “Zappen op de bank is dan ook een traditie die volgens mij zeker ook nog zal blijven. Bovendien hebben mensen niet altijd zin om actief naar content te gaan zoeken, maar willen ze soms ook nog gewoon wat voorgeschoteld krijgen.” Jan Derksen geeft aan dat het inderdaad ligt aan het type programma dat je kijkt: “Als je nieuws kijkt, dan maakt het niet zoveel uit of het beeld nou groot of klein is. Het gaat om de inhoud. Maar kijk je naar een film als Gravity, die wil je in het groot zien en met de juiste geluidsbeleving, pas dan snap je waarom die film al die Oscars wint.” Ook daarin bestaat overigens onderscheid, weet Jesse Robbers: “Bij de jeugd is ook dat namelijk anders. Die staat gewoon bij een bushokje op de telefoon een Netflix film te kijken.”

VEREENVOUDIGING

Raymond Lamphen vraagt zich af welke partijen uiteindelijk het spel gaan winnen op dit vlak. KPN? HBO? Netflix? Robbers: “Ik denk niet dat er straks een echte winnaar is. Je krijgt wel een vereenvoudiging van de ketens, daar vallen partijen uit. Maar je hebt altijd een distributeur, een producent en een device nodig. De vraag is dan: wordt het een set-top-box, wordt het de telefoon of wordt het iets anders? En wat netwerken betreft; blijft het coax, wordt het IP of wordt het toch allemaal satelliet? Daarin gaan keuzes ontstaan. Aan de andere kant moet je je afvragen wat er in de uitzendketens gaat gebeuren. Neem de themakanalen: worden daar playout systemen voor ingezet, of wordt het

uiteindelijk een samenstelling van televisieprogramma's op een Youtube-kanaal? Ook daar vallen straks schakels weg uit de keten.” Wouter Valkering vult aan: “Je ziet dat ook al bij sportprogramma's waar je per direct rechtstreeks een abonnement bij kan afnemen, zonder dat er nog een schakel tussen zit. We merken dat de eindgebruikers een set-top-box hebben waar ze zelf naar behoefte zaken als Netflix en Fox Sports op kunnen installeren. Daar zijn geen extra partijen meer voor nodig. Het zorgt alleen maar voor nog meer flexibiliteit.”

OP DE SCHOP

Al met al gaat de traditionele keten hoe dan ook op de schop, maar hoe die er precies uit gaat zien is nog wat troebel. Pim van Eeten: “In theorie is er geen drempel meer om als OTT dienst bij de mensen thuis te komen.” Jesse Robbers: “Er is een wereld aan het ontstaan waarin er naast traditionele contentproducenten, zoals filmstudio's, gewoon Youtube-sterren zijn. Er wordt letterlijk geproduceerd in een klein studiootje. In Engeland en Duitsland heb je van die bedrijfjes. Die zijn zo populair dat beveiligers de deuren dicht moeten houden omdat anders heel München op zo'n productiebedrijfje duikt. Je kan met hele kleine middelen een programmaatje maken of een interview doen. Dat publiceer je op Youtube, je maakt er een marketingverhaal omheen en zet het heel groot weg bij de jeugd.”

VERDIENMODEL

“Het verdienenmodel wordt heel anders”, vult Jan Derksen aan. “De producenten van deze wereld zien de kans een paar schakels uit te schakelen, waardoor het minder kost om te produceren. Dat zijn ook de dingen waar partijen als SBS en RTL mee stoeien: hoe gaan we er dadelijk nog aan verdienen?” Pim van Eeten bevreemdt het vooral dat er in Nederland blijkbaar zo laat over nagedacht is: “De broadcasters hebben volgens mij te lang stilgezeten. Bij Youtube werd er jaren geleden al over nagedacht, maar hier is dat te lang niet gedaan. Als je kijkt naar de technologie, dan weet je wat er aan zit te komen en wat het kijkgedrag is. Volgens mij had je daar eerder op kunnen anticiperen.” Raymond Lamphen reageert: “Platformen als Uitzending Gemist waren er natuurlijk al wel, maar het verdienenmodel was er inderdaad nog niet. Daar wordt nu een inhaalslag gemaakt. Ik denk dat ze overigens nog steeds wel worstelen met wat het verdienenmodel nu eigenlijk is. Het kan 'm bijvoorbeeld zitten in de pure abonnees. Users registreren in je systeem, omdat je daar dan ook wat mee kunt. Dan kom je op het terrein dat eigenlijk bij de kabels zat. Ziggo, KPN, UPC...die hadden eerst de gegevens van de abonnees. Nu is het dan aan NPO, RTL en SBS om daar wat mee te doen. Dat kan een interessante ontwikkeling zijn.”

4K

Toen Netflix de kop begon op te steken, riep het bedrijf dat het zou gaan streamen in 4K. Op de vraag hoe realistisch

NEXT GENERATION TRANSCODING PLATFORMS

The Utelisys Next Generation Transcoder represents state-of-the-art technology when it comes to high performance video applications. It's the perfect platform for broadcast, mobile, cloud and OTT services. The Next Gen Transcoder can scale and be configured to meet your specific requirements.

Configured with both the latest high performance Digital Signal Processors (DSP) and General Purpose Processors (GPP), the hybrid architecture of the Utelisys platforms offer the best of all worlds, and are the optimal solution for the encoding, transcoding and distribution of your video streams.

Smarter Use of Advanced Technology

- High Density
- Hardware Accelerated

- Multi Platform
- Built-in Media Server

- HEVC / h.265 ready
- High Density

dat is, reageert Jan Eveleens: “In Nederland kan dat wel, maar dat geldt zeker niet voor alle landen. Dat is ook meteen het nadeel van Netflix en vergelijkbare diensten. Nederland behoort tot de top van de wereld als het gaat om connectiviteit en bandbreedte. Het is niet voor niets dat Netflix hier en in Scandinavië het beste scoort. Ga je bijvoorbeeld naar Engeland, dan is het buiten Londen echt al heel anders. Er zijn trouwens ook nog gewoon mensen waarvoor 4K niet eens zo nodig hoeft. Je zou ze de kost moeten geven die nog steeds een scartkabel tussen hun set-top-box en hun televisie hebben zitten.”

RECHTEN

Wat Sander Bakker (Stream Group) opvalt, is dat het bij OTT projecten altijd gaat over DRM (digital rights management) en televisierechten. “Dat blijft echt een ding”, zegt hij. “Voor live televisie zit er meestal geen DRM meer op, maar op het moment dat je naar de grote studio’s gaat, dan is dat wel het geval. Dan kom je steeds meer bij Microsoft PlayReady DRM uit. Daarnaast heb je echter nog een hele lijst met andere DRM funders die allemaal hun eigen eigenaardigheden hebben, zeker op Android devices met hun players. Pas geleden hebben we bijvoorbeeld Adobe Primetime gedaan. Nou, dat heeft

toch een half jaar geduurd voordat daar iets zinnigs uit kwam. De DRM standaardisatie vindt nu wel zo’n beetje plaats, maar op rechtengebied is het nog een beetje een zootje. Overal zijn namelijk weer andere regels en dat hoort bij de beperkingen die je tegenkomt. Voor ons is het overigens geen probleem om daar mee te dealen hoor.”

VERLIEZERS

Tot slot de vraag of er naast de eventuele winnaars ook verliezers zijn in deze hele beweging. Wouter Valkering: “De productiebedrijven die zich snel en makkelijk kunnen aanpassen, die kunnen gaan profiteren. Maar dat geldt ook voor de internet providers die een goed netwerk hebben, de juiste bandbreedte hebben en support aanbieden voor OTT. Straks komt er één lijn binnen, dat is IP, en daar gaan alle diensten overheen.” Volgens Jan Eveleens zullen er ook duidelijke verliezers komen: “Dat zijn natuurlijk de mensen die nu in de keten zitten, maar daar straks geen plek meer hebben. Die moeten gaan transformeren, of ze worden echt verliezers. Wat dan de traditionele stappen zijn die er straks gaan uitvallen, dat zal verschillen per land en regio. De keten ziet er namelijk niet overal hetzelfde uit en dat zal straks ook gewoon weer zo zijn.” ■

MEDIASERVERS

VAN PLAYOUT-STATION TOT MEDIA PRODUCTION HUB

Het vertonen van streaming videobeelden en geluid in het juiste formaat en kwaliteit, op de gewenste tijd en plaats schreeuwt om flexibele en krachtige mediaservers. Qua maat variërend van een simpele playout-machine tot een Media Production Hub voor efficiënte en comfortabele workflow bij tv-productie. Ulco Schuurmans

Server based streaming media zijn gemeengoed geworden. Zelden steekt een mediaprovider nog alleen een tape in een playout-machine. Het is allemaal harde schijven (in RAID Arrays), hoogwaardige optische schijven, geheugenkaarten en Solid State Drives wat de broadcastklok slaat. Hetzelfde

geldt voor evenementen, theater- en multimediatelevisieproducties. Een centraal streaming mediaserversysteem kan meerdere functies vervullen. In het meest eenvoudige geval gaat het om een realtime playout-systeem. Mediadrager erin, per kabel of draadloos op het distributienetwerk aansluiten en afspelen maar. Een

GRASS VALLEY

De uitgebreide productlijn van Grass Valley omvat verschillende componenten en systemen die optimaal van pas komen om een video / mediaserver framework voor de broadcastindustrie te realiseren. De GV Stratus biedt alle benodigde gereedschappen voor ingest, editing, content aggregation, logging, transfer en playout. Sleutelbegrippen zijn lenig\flexibel, samenwerking, shared services, schaalbaar en compatibel met alle gangbare productieplatforms. Naast uiteraard het eigen Grass Valley NLE-pakket Edius werkt de GV Stratus nauw samen met Apple Final Cut Pro 7, Adobe Premiere en de Avid Media Composer. Editors kunnen zowel HD-content als proxys gebruiken uit de shared storage faciliteiten. De GV Stratus clients kunnen over het WAN efficiënt aan de slag met workflows voor multiside mediaprocessing. Ook vanuit remote veldlocaties. En de ingest omvat alle verwisselbare mediadragers en formaten. Gebruikers kunnen hun eigen interface op maat en taak organiseren. De GV Director is een geïntegreerde nonlinear production oplossing die de functionaliteit van een switcher, videosever, graphics station en multiviewer combineert in een eenvoudige doch krachtige en creatieve werkruimte. Verder noemen wij de Grass Valley K2 Dyno Replay en K2 Media Servers met een 24/7/365 file-based infrastructure.

NEWTEK TRICASTER

De TriCaster van NewTek is de voor hoge broadcastpretenties doorontwikkelde toaster, zoals bekend van de fameuze Commodore Amiga. Het gaat in feite om een combinatie van een 24-kanaals switcher, keyer en mediaserver met een open oog voor webcasting, social media-input en interactieve zaalpresentaties. Heel geschikt voor live evenementen, broadcastproduction en interactieve zaalpresentaties. NewTek zelf roemt tevens de toepassingen voor het second en third screen. Er zijn diverse Tricaster modellen leverbaar, van relatief simpel & krachtig en ready to use tot een high-end live productieomgeving (in de studio). Het topmodel TriCaster 8000 is zelfs een complete publishing hub voor alle media die je ooit in een live programma zou willen opnemen. Kortom, alle gangbare variaties van de branded programma-output, multi-channel delivery met simultane streaming en social media publishing (met alle integratiepunten daar tussen) met als doelgroepen broadcasters, brands, content owners en media publishers. Het Tricaster live production systeem heeft een open architectuur voor het omarmen van interactieve input van presentator en publiek per notebook, tablet (iPad) of smartphone, social media en Internet. U stelt als het ware de interactieve content compleet met zaal- en webinput ter plekke samen als één wervelende geïntegreerde show.

stap verder gaat het kunnen inslikken (digest) en beheren van meerdere soorten mediabestanden en -dragers.

Meer geavanceerde mediaserversystemen beheersen het gehele workflowproces van ingest van zowel filebased als HD/UHD-SDI, transcoding, mediatransfer en playout. Er ontstaat een ware Media Production Hub (MPH), geschikt voor TV en events. Je kunt een krachtige computer met software voor mediaservertoepassingen inzetten. Dat zal in de eenvoudigere settings goed voldoen. Bij complexere toepassingen gaat de voorkeur echter uit naar een compleet systeem. Een ander aandachtspunt vormt de keuze tussen on demand, scheduled (programming) en live. Geaccrediteerde onderwijsomgevingen met interactieve streaming leervideo's zijn heel gewild.

Bekende leveranciers van mediaservers en bijbehorende randapparatuur zijn Rohde & Schwarz DVS, Axon, Grass Valley, Blackmagic Design (enkele Atem live switchers), de Newtek Tricaster, AV Stumpfl met Wings, Harmonic, Apple (OSX mediaserver-configuraties), Imagine Communications (voorheen Harris), Synology (NAS), de Adobe Media Serverfamilie, WOWZA (streaming op evenementen), Avid (ISIS en Airspeed), Autocue, Arkaos Mediamaster Pro (PC's), Pro Systems Group Catalyst, Adobe Flash-server, Coolux Pandora's Box (RT compositing), de TVersity Media Server Keygen, de Helix Universal Server, Wegener iPump 6400 (bedrijfsomgeving) en de Harmonic ProMedia Origin.

DE MEDIASERVER

Het opslaan en beheer van digitale video, audio en bijbehorende grafische opmaakbestanden vormt de bakermat van de moderne mediaserver. In simpele gevallen kan je natuurlijk volstaan met het koppelen van een masterplayer (VTR, hard mediadrive) of de camera zelf aan het AV-distributienetwerk. Behalve via een kabel ook steeds meer draadloos in een hoge kwaliteit. Steeds meer camcorders en videofilmende fotocamera's sturen draadloos 2K en 4K beelden in hoge kwaliteit over. Een ander opkomend fenomeen is het direct vanuit een tablet of notebook in de zaal, beelden en presentatie-items invoegen via een mediaserver-setting.

Een mediaserver zet echter zoals de naam al aangeeft meerdere beheerde AV-bestanden in volgorde neer voor de weergave/production. Zoiets kan al met een presentatiesysteem dat als playout-machine wordt ingezet. Bekend in deze is Wings Platinum 5 HDAV en VIOSO van AV Stumpfl. Geschikt voor zowel video als geanimeerde diapresentaties of combinaties daarvan in Full 2K met bijbehorende multikanaals high-end audio. In combinatie met de Wings Engine mediaserver voor de geoptimaliseerde netwerk-playback en het AVIO netwerkprotocol heel geschikt voor het verzorgen van multimedia-evenementen met talrijke videoprojectoren op meerdere schermen in verschillende talen.

De eenvoudigere mediaservers zijn playout-machines voor kleinere lokale omroepen, digital signage, bedrijfs-tv, auditoria, theaters, eve-

nementen en ook in het eigen (smart) multimediahuis met bijvoorbeeld DLNA. Zij beheren de bestandsbibliotheken, de afspeelschema's, de speciale regio- of ruimteversies met bijbehorende downstream-opmaak, het invoegen van commercials en nieuwsitems. Doorgaans in combinatie met presentatiesoftware voor opmaak, scheduling en conversie naar de juiste productie-output.

De voordelige NAS (Network Attached Server) valt in combinatie met één of meer externe mediaplayers ook als een mediaserver te zien. Gewoon inzetten als een streaming mediaserver te besturen via desktop, notebook, tablet of smartphone voor het bekabelde of draadloze LAN. Een NAS kan voor eenvoudige production- en distributiedoeleinden prima voldoen, maar kent zo zijn beperking bij multiple formaten, kanalen en nabewerking van de weer te geven media. In de professionele setting zie je steeds meer SAS (= Serial Attached SCSI) configuraties opkomen. Een point-to-point serial protocol dat heel geschikt is om een groot aantal opslag/afspeeldevices uniek, snel en zonder veel kopzorg aan een computercontroller te koppelen.

Een flinke stap verder gaan de mediaservers die koppelen aan een NLE-postproduction en editing-

omgeving. In de workflow naar het broadcastproces kunnen de editors / journalisten zelf tot aan de deadline nog programma's samenstellen en/of on the flow bewerken. Final Cut Pro, AVID ISIS, Sony Vegas Pro en Adobe Premiere Pro kunnen hiermee uit de voeten.

DE VIER HOOFDTAKEN

De belangrijkste vier taken van de moderne mediaserver zijn ingest, transform, transfer en playout. De daaraan gekoppelde storage zorgt voor de opslag. Het inslikken (de ingest) van de verschillende mediadragers en AV-bestanden door het distributiesysteem is van oudsher een lastig punt. Menig editor van weleer tierde en gebruikte het lelijke woordenboek er op los als de cameramensen weer eens op het laatste moment voor de uitzending een afwijkende drager of mediabestand inleverde. Digitale NLE-software die verschillende native formaten in de tijdlijn realtime duldt heeft dit probleem grotendeels opgelost. Maar toch weer eerst postproduction en dan weer uitzenden. Een andere workaround in deze is een live mixer/switcher die verschillende mediabronnen tot één universele production output omzet.

Van een andere orde is het door elkaar heen gebruiken van filebased en via SDI-inputs (bijvoorbeeld in een multicam-setting) aangeleverde AV-media. Alle inputs

HARMONIC SPECTRUM MEDIADECK 7000

De Spectrum-familie is een gerenommeerde naam waar het betreft streaming broadcastkwaliteit en betrouwbaarheid bij mediaserver-systemen. Het stroomlijnen en optimaliseren van comfortabele workflows in een file-bases broadcast-omgeving is een koljje naar de Spectrum-hand. Het Spectrum MediaDeck 7000 is een lekker compacte en kostenbesparende oplossing met naar uitvoering storage als hard disk met RAID of SSD. Geschikt voor maximaal 4 SD of HD-realtime kanalen op 100 Mbps. De 7000 werkt naadloos samen met alle Spectrum applicaties zoals automation software, editors, archiving systems, asset management systems, high-speed Gigabit Ethernet voor asynchrone file transfer en ondersteuning van FTP, SMB en het Apple Filing Protocol. Er zijn twee slots voor modulaire I/O-uitbreiding. De realtime ingest en het encoderen & decoderen gaat via de multiformaat Spectrum Media Port 7000.

Harmonic wordt in Nederland vertegenwoordigd door Fofic.

AXON NEURON

Een van de belangrijkste pioniers m.b.t. Audio Video Bridging (AVB) is het Nederlandse Axon. Met behulp van AVB zijn heel doelmatige en weinig onderhoud behoevende multimedia-serversystemen op te zetten. Een veelbelovende geïntegreerde AVB-toepassingen voor de AV-industrie is het Neuron Networked Live Media productiesysteem. Het gaat om een op de Ethernet backbone gebaseerde applicatie die de huidige technologie CWDM (Dense Wavelength Division Multiplexing) vervangt door de snelle, veelzijdige en betrouwbare AVB over een Ethernet-netwerk. Live en end to end.

In feite gaat het om een broadcast 'stagebox' verbonden via standaard SMPTE broadcast kabel met een 10 Gigabits Ethernetpoort. Deze opzet combineert een groot aantal voormalige multiplex kabelverbindingen en applicaties in één kosteneffectieve AVB-Ethernet-unit. Geschikt voor point to point, Ethernet switched environment, in- en outside en building to building.

De belangrijkste specificaties zijn:

- Real-time (live), uncompressed video en audio over Ethernet.
- Single wire, full duplex infrastructuur.
- Een extreme lage latentietijd (2ms).
- Geheel compatibel met off-the-shelf AVB compliant products.
- lagere bedrijfskosten dankzij het toepassen van IT-based infrastructuuronderdelen
- Compatibel met laag 3 Ethernet/IP apparatuur en verkeer.
- Kabelverbindingen tot een afstand van 10 km via standaard Ethernet glasvezel SFP modules.

weer om te zetten en te combineren tot één realtime production-output. Let op de correcte grafische mapping voor de verschillende displaytypen. De realtime conversie (transform) tussen de verschillende bestandsformaten en overdracht naar de productiepijplijn (transfer) door één en hetzelfde mediaserversysteem is een waar gemak. Zo ontstaat de echte MPH die het gehele workflowproces, van inslikken tot realtime playout, voor zijn rekening neemt.

DE MPH

Wie van de meest kopzorgen bij een volledig geïntegreerde mediaserverworkflow af wil zijn, kiest voor een Media Production Hub zoals bijvoorbeeld de Venice van Rohde & Schwarz DVS. Een dergelijke MPH combineert alle vier de hiervoor genoemde hoofdtaken. Inclusief multi-digest vanuit meerdere camera-, afspelers, live feeds (camera, satelliet, computer, iPad) en program feeds. Ook zorgt het voor intelligent bestand- en data-beheer met slimme koppeling kan grote opslagfaciliteiten (storage). Natuurlijk ook met het gebruik van metadata en geavanceerde zoek-procedures. Verder biedt de MPH een naadloze samenwerking met de gangbare NLE-systemen. Editing on the spot, op afstand en groepswork. Ook low-res voorbewerking vanuit het veld. Ook mogelijk: multiformat transcoding en transfer on the fly met realtime output. Er is een complete flexibele multiformat video- en CODEC-pijplijn aan boord. Ook de correcte afwikkeling van audio gebeurt in de hoogste kwaliteit. Het is kortom de totaaloplossing voor de moderne tv-productie workflow

en realtime eventpresentaties. Je kunt het systeem precies op de eigen maat en smaak voor broadcast- en eventdoeleinden samenstellen. Voor 3D en 4K (UHD en Cinema) zijn extra voorzieningen nodig.

TOEPASSINGEN

De eerste toepassingen van mediaservers waren de online videotheek (video on demand) en websites als YouTube en Uitzendinggemist. Dankzij de smart connected tv kwamen daar al snel extra kanalen bij. De grote en lokale broadcasters stortten zich eveneens massaal op web-tv en de digitale kabel. Ook aanbieders zoals als Apple, Google, Vimeo, Ziggo, KPN en Netflix zijn van de partij en hun aantal groeit gestaag. Daarnaast voorzien tal van hotels en accommodaties in een dergelijke service. Het onderwijs biedt via mediaservers cursussen en nascholingen on demand aan. Gewoon op de tijd, plaats en leersnelheid zoals de student dit wenst. En zelfs compleet met accreditatie (de studiepuntjes voor de registratie). Thuis en zakelijk groeien de eigen medianetwerken met collecties voor muziek en video als kool.

De evenementensector kent tal van toepassingen voor mediaservers. Van playouts op multiscreen (vast of via projectoren), distributie naar smart devices in de zaal of stadion en VJ-werk tot live multicam-editing voor muziek, theater en sport. Bijzonder waardevol is de MPH in een realtime en/of live productieomgeving waarbij meerdere mediaformaten en CODECs betrokken zijn. Alles gaat bij de centrale ingest hetzelfde systeem in en komt er met

THE WORLD'S FIRST CUSTOM RACK BUILDER!

datavideo[®]

Build your ideal rack unit with the Datavideo Rackbuilder.

This interactive and easy app will help you design, develop and configure the perfect solution for your needs, whether you need to produce and record multi-camera television, shoot and deliver events and AV presentations or stream live programming over the Internet. Building your rack is very easy due to a drag & drop solution.

Each unit is based on a robust Datavideo 19" rack frame, ready to be installed in a studio, OB-Van or used as a location production unit.

WWW.RACKBUILDER.INFO

DATAVIDEO TECHNOLOGIES EUROPE B.V.

INFO@DATAVIDEO.NL
WWW.DATAVIDEO.INFO

The winner is...

"most InAVative Mounting Solution"

Desert Screen

mobile presentaties op elke locatie

Rental & Stage

diverse formaten 4:3 16:9
21:9 16:10

met 1, 2 of 3 beamerdraagarmen

heavy duty kwaliteit door toepassing 64 mm frame

ideaal in combinatie met 'short throw' beamers

voor singlescreen en
multidisplay projecties

Voor meer informatie over dit innovatieve en opvallende projectiescherm neemt u vrijblijvend contact op met de distributeur voor de BeNeLux:

AV Stumpfl Nederland
Nieuwe Schaft 3a,
3991 AS HOUTEN

T. +31 (0)30 - 6361481
E. info@avstumpfl.nl
I. www.avstumpfl.nl

VRAAG EN ANTWOORD: ROHDE & SCHWARZ DVS

• WELKE PRODUCTEN BIJDT ROHDE & SCHWARZ DVS VOOR MEDIASERVERS?

VENICE is onze 'future-ready' ingest en productieserver. Het is de perfect fit voor menige applicaties in de omroepstudio omgeving waar het allemaal draait om snelheid en perfectie. VENICE versnelt de productie processen aanzienlijk: directe ingest naar en directe playout van de productie opslag media. Meer nog, hij biedt native file format ondersteuning zonder transcoding processen. De VENICE komt inclusief productietools en controle software voor ingest, playout and transforming, wat de workflow aanzienlijk vergemakkelijkt.

• WAT IS JULIE VISIE OVER HET ONTWIKKELEN VAN EEN MEDIA PRODUCTION HUB?

Wij geloven dat VENICE ideaal is wanneer het op verhogen van de workflow efficiëntie aankomt – hij is bijzonder goed geschikt om zowel content ingest, distributie als studio productie te faciliteren. Waar workflows traditioneel zelden een constante workload vertonen, helpt VENICE met zijn multifunctionele aanpak. Hij kan toegepast worden bij vrijwel elke workflow bottleneck in een omroep studio omgeving – en dus een variërende workload balanceren. Dit brengt een minimalisering van systemen met zich mee: klanten moeten minder investeren en hebben lagere integratiekosten.

• WELKE FACILITEITEN DIENST EEN MPH TE BIJSTEN?

VENICE biedt alle voordelen van een compleet systeem – zoals het beheren van alle SDI en file ingest processen, studio playout en file distributie. Bovenop onze gesofistikeerde hardware, onze eigen I/O kaarten, is VENICE voorzien van een passende software. Dus uitbreidingen zijn mogelijk en ook gepland. Dit is handig voor decoding en encoding features. Zo zijn wij bijvoorbeeld de eersten om AVC-Intra 200 en de XAVC productie formaten te integreren. Aan onze klanten worden regelmatig software updates toegezonden zodat ze voordeel kunnen halen uit onze nieuwste ideeën, functionaliteiten en formaten.

• HOE SLUIT EEN MPH OPTIMAAL AAN OP EEN NLE-OMGEVING?

VENICE biedt het perfecte formaat voor praktisch elke NLE vermits het ontworpen werd met codec variëteit en systeem openheid in gedachte. Directe toegang tot alle bestanden door de NLE van keuze. Dus, VENICE is de ideale match in werkelijk elk scenario – zelfs in gemengde omgevingen met Avid Media Composer, Apple Final Cut Pro of Adobe Premiere. Met VENICE ook directe ingest in een ISIS omgeving evenals check-in in Interplay – inclusief alle relevante metadata, met sequence stitching indien gewenst. Indien VENICE in een meer open omgeving toegepast wordt heeft hij eenvoudig toegang tot de files zonder gateway hardware.

• HOE KIES JE EEN MPH OP MAAT?

Met VENICE hebben we geopteerd voor diverse versies die verschillen in functionaliteiten en featuresets, interfaces en opslag setups. Dus hangt het in grote mate af van de omgeving en workflow waarin VENICE wordt geïmplementeerd. We bieden graag onze hulp in dit proces en zijn ervan overtuigd dat VENICE zeer goed zal passen in elke workflow, om het even voor content ingest, distributie of studio productie.

• KUNT U EEN AANTAL PRAKTIJKVOORBEELDEN GEVEN VAN TOEPASSING VAN VENICE?

Bij Studio Berlin werd VENICE geplaatst in de kern van het productiesysteem in de hoofd controlekamer. Dus, indien je naar "The Voice of Germany" kijkt kan je er zeker van zijn dat VENICE deel uitmaakte van de show: 12 kanalen voor vlotte ingest en playout met transfer en transform operaties voor delivery. Ook TVN, één van grootste omroepen van Polen, besliste de ingest and playout setup van zijn twee voornaamste controlekamers te veranderen. Meerdere VENICE systemen zijn nu de hoofdsystemen voor ingest en playout in twee gescheiden controlekamers. Er zijn uiteraard nog veel meer voorbeelden, menige daarvan afgedekt door een NDA. Over sommige mogen we iets meer vertellen. Zo worden in Hilversum meerdere systemen gebruikt voor live productie en backup. En in Azië is er een installatie met meer dan 70 VENICE systemen.

een snelle werkstroom weer in hoge kwaliteit bij video en audio uit.

WAAROP TE LETTEN?

Er zijn vijf belangrijke criteria om bij het aanschaffen van een mediaserversysteem op te letten. Als eerste uiteraard hetgeen het systeem bij de digest allemaal dient te kunnen verwerken. Dat kan van heel eenvoudig tot complexe wisselende formaten, compressed en uncompressed, op basis van bestanden of rechtstreekse streaming- of packet-invoer en tal van verschillende afspelers, soorten opslagmedia, satelliet en draadloos vanuit de zaal.

Als tweede criterium de output waarnaar? Gaat de realtime videostroom naar een tv-netwerk, de cloud in, internet op, naar een setting met meerdere videoprojectoren, vertoning via LED-schermen of bijvoorbeeld draadloos het evenement in voor de smartdevices van de bezoekers? Welke grafische ondersteuning, CODECs / converters en verbindingen plus connectoren zijn hier voor nodig?

Criterium 3: is samenwerking met NLE-systemen vereist? Zo ja welke dan? En in welke editingtoepassing(en)? Ook Lowres pre-production? Het vierde criterium betreft de compatibiliteit met de toegepaste storage systemen met

intelligent mediabeheer. Dit al of niet in combinatie met de gewenste presentatie/playout-software. Als criterium vijf de mate van het kunnen automatiseren van complexe workflows. Dit met behulp van scenario's, proxyfiles en het on the fly aanpassen van de output aan het desbetreffende uitzendkanaal. Tevens aparte aandacht voor de mediaservices naar de smartphones die speciale formats en interactieve diensten vereisen. Van het bekijken en beluisteren van AV-bestanden tot Skype en beeldtelefonie. Ook zijn dergelijke mediadiensten van belang voor evenementen met publieksparticipatie en augmented reality. Hetzelfde geldt voor het second screen en tablets.

Of je nu kiest voor een efficiënte playout-configuratie of een complete MPH, de mediaserver vormt de basis van de distributie en production. Dit zowel live als on demand en in realtime. Elke productiesetting kent echter wel zo zijn eigen optimale configuratie, schaal en workflow. Laat je goed voorlichten door een deskundige leverancier! ■

broadcastinnovators.com

BROADCAST INNOVATORS

Specialised in live production workflows

Broadcast Innovators is gespecialiseerd in de ontwikkeling en uitvoering van live productie workflows in sport en entertainment.

Broadcast Innovators B.V.
 T +31 35 888 68 25
 F +31 35 888 68 26
 E info@broadcastinnovators.com

BROADCAST RENTAL

Delta Star

Mobile Broadcast Systems

GIGAWAVE - SVP BM - ERICSSON - TANDBERG

- wireless solutions
- camerazenders
- Point to Point verbindingen

HD/SD DVB-T rental for events

Gezien bij: André Rieu, VKV City Racing, Eurosonic Noorderslag, Prinsengrachtconcert, WK veldrijden etc.

Delta Star Mobile Broadcast Systems
 0315 - 32 82 97 www.delta-star.nl

NEURON

ETHERNET AVB

UW BROADCAST INSTALLATIE VOORBEREID OP DE TOEKOMST!

BEZOEK ONS OP IBC2014 HAL 10, STAND A21 EN B21

Axon heeft een duidelijk beeld hoe toekomstige broadcast productiesystemen er uit zullen zien: met de vandaag beschikbare IT netwerkinfrastructuren is het in de nabije toekomst mogelijk om ieder bronsignaal beschikbaar te maken op iedere plek in uw systeem.

De AVB standaard (IEEE 802.1) staat voor een onafhankelijk en open platform dat een veilig signaaltransport in een live netwerk omgeving mogelijk maakt.

Axon zorgt ervoor dat uw infrastructuur geleidelijk overgaat naar een toekomst zekere netwerkinstallatie.

Neuron, het eerste op AVB (Audio Video Bridging) gebaseerde videoproduct, is onderscheiden met o.a. de IABM Game Changer award 2014 en de NewBay Media's Best of Show Award 2014.

Ericsson rond acquisitie van Red Bee Media af

Ericsson heeft aangekondigd dat het de overname van het Britse mediabedrijf Red Bee Media heeft afgerond. Red Bee Media geldt als een van de meest prominente bedrijven in het Verenigd Koninkrijk op het gebied van broadcast en media services. Ericsson neemt Red Bee Media over van Creative Broadcast Services Holdings – een bedrijf van Macquarie Advanced Investment Partners. Ericsson kondigde de overname vorig jaar, op 1 juli 2013, al aan. De Britse mededingingsautoriteit zette vervolgens op 27 maart 2014 alle lichten op groen, waarna de acquisitie kon worden afgerond. Red Bee Media heeft een indrukwekkende lijst met klanten opgebouwd waaronder de BBC, BSkyB, BT Sport, Canal Digital, Channel 4, EE, UKTV, UPC, Virgin Media, en vele anderen. In Nederland, en vele andere landen, is Red Bee Media ook bekend als producent van de bekende sport analyse tool Piero. Door de overname krijgt Ericsson Broadcast Services er 1,500 professionals bij, plus de media services en faciliteiten van Red Bee Media in Engeland, Schotland, Frankrijk, Duitsland, Spanje en Australië. In Nederland is Ericsson Broadcast Services ook actief en verzorgt zij onder meer de uitzendingen van de Publiek Omroep en Fox NL. Zie ook pagina 44 t/m 49.

Radio 538 gestart met visual radio

Radio 538 heeft visual radio gelanceerd, waarmee het interactieve content aan radio toevoegt. Het unieke van visual radio van Radio 538 is dat dit volautomatisch gebeurt. De DJ presenteert zijn programma en technische systemen zorgen voor een combinatie van radio, video en online. Tijdens de presentatie van het radioprogramma wordt de sfeer in de studio meegegeven. Wanneer er muziek wordt gedraaid, wordt synchroon de videoclip getoond en tijdens de commercial break is interactieve informatie te zien. Visual radio is te zien op 538.nl, in de Radio 538 app en op TV 538 tijdens onder andere de programma's Evers Staat Op, RuuddeWild.nl en De Avondploeg. Met de lancering van visual radio werd ook het nieuwe logo en de nieuwe vormgeving van Radio 538 gecommuniceerd.

Samenwerking Pluxbox en RadioDNS

Pluxbox stond al bekend als toonaangevende innovator op het gebied van radio, maar is nu ook op het terrein van de RadioDNS een belangrijke speler. Het bedrijf maakt gebruik van nieuwe technologieën voor het combineren van stabiele, schaalbare internettechnologie met radio-uitzendingen in FM, DAB, HD, etc. Pluxbox's innovaties in de productie, visualisatie, distributie en archivering verleggen continu de grenzen van de radiowereld door het leveren van een echte multimedia radiobeleving. Eén van deze innovaties is de pbRadiomanager waarmee programmamakers en presentatoren slideshows kunnen maken voor digitale radio, die te bekijken zijn via DAB+ en RadioVIS. Deze zijn met één druk op de knop op te roepen omdat het in feit apps zijn voor onder andere het weer, amber alerts, verkeersinformatie, gemaakt met HTML5, CSS3 en Javascript. Omdat ze dynamische gegevens kunnen bevatten en automatisch in real time gegenereerd kunnen worden, kan de presentator een rijke, interactieve relatie met de luisteraars onderhouden. Pluxbox zal zijn producten presenteren op de komende IBC in Amsterdam – een fantastische gelegenheid om te ontdekken waarom Pluxbox de nieuwe naam is waar iedereen in de wereld van RadioDNS het over heeft.

Meer controle op FM-zenders lokale omroepen

Het Agentschap Telecom gaat dit jaar meer controle uitoefenen op de FM-uitzendingen van lokale omroepen. Aanleiding hiervoor is een steekproef die het Agentschap Telecom in 2013 uitvoerde bij tien lokale omroepen in Gelderland. Tijdens dit project zijn de zenders gecontroleerd op naleving van de voorschriften. Bij zeven van de elf gekeurde zenders zijn overtredingen geconstateerd. De overtredingen bestonden onder andere uit een te hoog uitgestraald zendvermogen, een onjuiste antenneconstructie en een onjuiste antennerichting. De gegevens zijn afkomstig uit het jaarverslag van het Agentschap Telecom. Inmiddels hebben de lokale omroepen een brief gehad over de controles die gaan plaatsvinden.

RIEDEL COMMUNICATIONS IN SOCHI

MEGAPROJECT

De NOS implementeerde state-of-the-art fiber transport en intercomsystemen voor de coverage van de Olympische Winterspelen in Sochi. De Spelen zijn inmiddels even geleden, maar we doen nog graag uit de doeken wat technische partner Riedel Communications in dit megaproject betekend heeft. Marcel Captijn, Chief Engineer NOS tijdens 'Sochi'

De NOS kent een lange traditie van programma's maken rondom special events. Dat heeft ons terdege voorbereid op de Spelen van 2014 in Sochi (Rusland), broadcastgewijs misschien wel één van de meest veeleisende Spelen voor alle rechtheouders. Verslag doen van de openings- en sluitingsceremonie alleen al was een hele prestatie die spot-on timing en coördinatie vergde. Ook bij de complexe logistiek die nodig was om heel veel wedstrijden op veel verschillende locaties te coveren kwam nogal wat kijken. Een van onze belangrijkste technologiepartners in deze

uitdagingen was Riedel Communications, dat zorgde voor een glasvezelnetwerk en componenten om intercom faciliteiten te bieden in Sochi, evenals een GigE Ethernet path tussen Hilversum (NOS hoofdkantoor) en de NOS venue op het International Broadcast Center (IBC) in Sochi.

STRENGSTE NORMEN

Aangezien de Winterspelen van alle sportevenementen wereldwijd het grootste publiek heeft, zijn de verwachtingen altijd hoog als het aankomt op de kwaliteit

van de inhoud en de techniek. Omroepen moeten de strengste normen hanteren, rampenplannen hebben en zelfs back-ups voor de back-ups. Uit de lucht zijn tijdens een deel van Spelen is namelijk geen optie. De NOS had niet alleen een perfect hardware- en systeemontwerp nodig, maar ook moest een stabiele en ononderbroken stroomvoorziening voor belangrijke technische componenten verzekerd zijn door redundancy circuits, die ons voortdurend in verbinding stelden met de transmissie- en broadcastfaciliteiten in Hilversum.

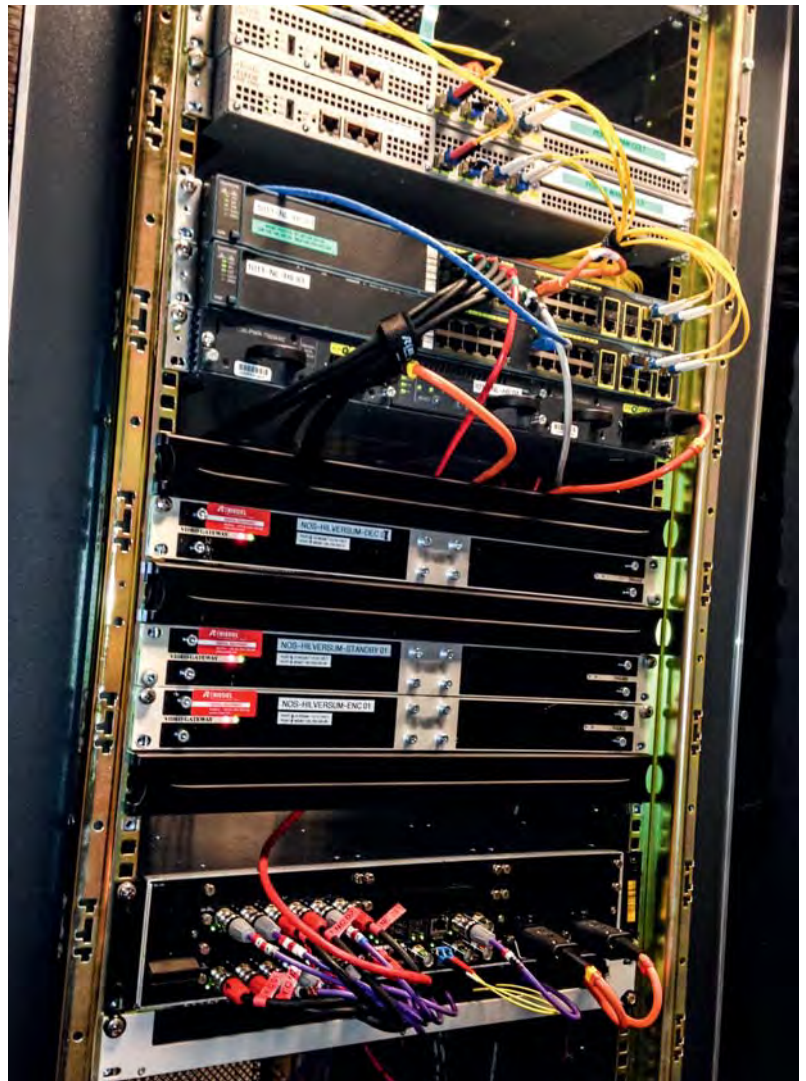
INTERCOM

De NOS crew bestond uit meer dan honderd engineers, verslaggevers en producenten. Binnen onze Master Control Room (MCR) op de IBC werd alle 'remote shooting' gecoördineerd en de stroom van bijbehorende video en audio gemanaged via een 144x144 router. De communicatie werd mogelijk gemaakt door een 64-port Riedel Artist intercomsysteem, waarover ook alle programmacommentaar vanaf de verschillende sportlocaties gebeurde. De Riedel MCR control software gaf ons de mogelijkheid om daar lijnen voor toe te voegen in de embedded audio en het zo rechtstreeks naar Hilversum te sturen. De software is zeer eenvoudig in het gebruik en bovendien al vertrouwd voor de gebruikers, omdat het ook al wordt ingezet bij het grote Riedel intercomsysteem in Hilversum.

KLOPPEND HART

Omdat een groot percentage van de medailles werd gewonnen bij de Oval schaatsbaan, zette de NOS daar een dedicated OB truck in, de OB9. Die coverde de schaatswedstrijden met zijn eigen camera's en produceerde ook het live middagprogramma dat vanuit de Oval kwam. De andere NOS studio werd gehost door Heineken en was te vinden in een glazen gebouw naast het beroemde Holland Heineken House, waar de sporters als vanouds werden gehuldigd en toegejuicht in het avondprogramma. Voor en tijdens deze horizontaal geprogrammeerde shows coverde Nederland 1 van 's morgens vroeg tot 's avonds laat live alle sportonderdelen. De Master Control Room op de IBC was het kloppend hart, verbond alle venues en leverde de programmafeeds en het bewerkte materiaal aan de thuisbasis in Hilversum.

Om circuit redundancy te realiseren voor zo'n complexe configuratie, vertrouwden we op een gigabit ethernetverbinding over een tweeweg Riedel Networks Ri-Link GiGE ethernetnetwerk dat Sochi helemaal naar Hilversum verbond en vier JPEG 2000 videoverbindingen, telefonie en data droeg. MediorNet frames werden gebruikt voor het embedden van

audio en het naar Hilversum transporteren van intercom-, audio-, en 2x2 programma videolijnen.

ONDER DE INDRUK

In mijn rol als Chief Engineer van de NOS-operatie in Sochi fungeerde ik als de technische contactpersoon en klantvertegenwoordiger voor Riedel. Zowel de afdeling Sport van de NOS als ikzelf waren enorm onder de indruk van de prestaties van alle Riedel apparatuur en de 24/7 service die we ontvingen van het Riedel Benelux team in Soest. Met de expertise en technologie van Riedel konden we er een geweldige en onvergetelijke show van maken. Het is geen wonder dat de flexibele, betrouwbare en krachtige oplossingen van Riedel dé gewenste oplossing zijn geworden voor signaaltransport en communicatieoplossingen voor belangrijke grootschalige live evenementen. ■

RAYMOND LAMPHEN (ERICSSON):

“FOCUS OP MANAGED SERVICES”

Bij de acquisitie van Technicolor, twee jaar geleden, zeiden de mensen achter Ericsson dat hun bedrijf binnen vijf jaar het grootste facilitaire bedrijf ter wereld wilde zijn. Logischerwijs werd daar sceptisch op gereageerd: had die ‘telco reus’ nou ook al verstand van broadcasting? Nu Ericsson afgelopen mei ook het Engelse mediabedrijf Red Bee Media heeft overgenomen, zijn de Zweden hard op weg. We spraken erover met Raymond Lamphen, Head of Broadcast Services Netherlands. Joost Franken

Ericsson trok twee jaar geleden de broadcasttak van Technicolor aan omdat het overtuigd was van de visie die het bedrijf heeft op ‘the Networked Society’, namelijk dat telco en media één worden. “Met de aankoop van Technicolor toen en Red Bee Media nu, worden we eigenlijk één van de grootste facilitaire bedrijven”, vertelt Raymond Lamphen met gepaste trots. “Dat is veel breder dan alleen het oude NOB dat we eerst waren. Die mix van telco en broadcasting wordt nu werkelijkheid en daar ligt ook precies onze kracht.”

SCHAALBAAR

Van origine is Ericsson een bedrijf dat zich ontwikkelde op het gebied van managed services. Grote partijen als Vodafone en KPN werden en worden geholpen om hun diensten te verichten. “Dat willen we nu op het gebied van broadcasting ook gaan doen”, legt Lamphen uit. “Niet meer puur en alleen de specifieke één op één deals zoals we in het verleden hadden, maar de focus op diensten in de markt zetten die schaalbaar zijn. We proberen een mix te vinden waarbij de nadruk ligt op de services en waarbij de techniek veel minder belangrijk moet zijn voor onze klant. Die moet zich geen zorgen hoeven maken over welke technische oplossingen wij kiezen om de dienst te leveren. Ze moeten die bij ons willen afnemen omdat wij goed zijn in het leveren van continuïteitsdiensten. Managed services dus. Dát is wat we willen zijn, niet een partij die een klant laat kiezen voor het product van de ene leverancier of de andere.”

OPSCHUIVEN

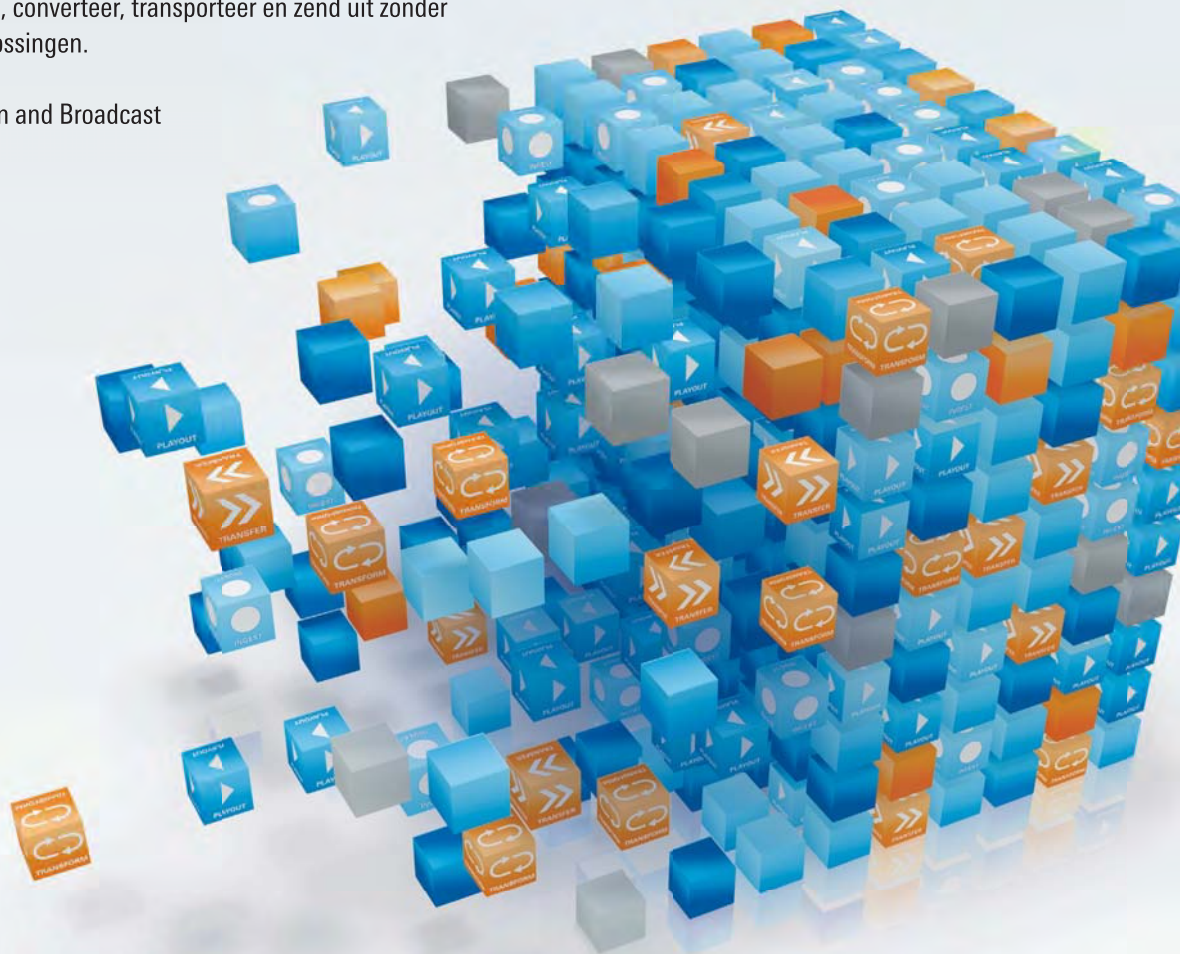
Op de vraag of er wat Ericsson betreft een verschuiving plaatsvindt naar de voorkant van de uitzendketen, reageert Lamphen helder: “Die vraag hebben we ons een paar jaar geleden ook gesteld. Moeten we eigenlijk gaan opschuiven richting producenten als Endemol en Talpa? Of moeten we dat juist niet doen en dat aan andere partijen overlaten? Eén ding hebben we altijd duidelijk gezegd: we worden nooit een partij zoals bijvoorbeeld Dutchview, met grote studioprojecten en OB-vans en dergelijke. We zien wel dat het samenwerken met grote producenten als Talpa van belang is, maar dan veel meer vanuit de behoefte om hun content te kunnen beheersen in het productieproces en aan die kant van het proces te zitten. Het gaat mij er niet om een cameraploeg te leveren die op locatie een shoot doet. Waar het ons om gaat is dat die content bewerkt moet worden, er een logootje bij moet, verschillende formaten voor verschillende devices moeten komen. Dáár willen wij een rol in spelen.”

Ericsson wordt als broadcaster een steeds bekendere naam, maar toch denken veel mensen nog altijd eerst aan mobiele telefoons als de naam van het Zweedse bedrijf valt. “Dat klopt inderdaad”, beaamt Lamphen. “Mensen kijken nog altijd verbaasd als ik ze zeg dat ik bij Ericsson werk en dat bedrijf op het Media Park gevestigd is. Als ik vervolgens vertel dat het ‘t oude NOB is, dan weten ze het ineens wel. We moeten nog steeds veel energie stoppen in het bekender maken van het feit

Denk 'Out of the box' met R&S® VENICE.

VENICE is veel meer dan een klassieke videoserver. Het biedt flexibele oplossingen voor de migratie naar file-gebaseerde broadcasting workflows. Blink uit in uw media-activiteiten: ingest alle media, converteer, transporteer en zend uit zonder de begrenzings van bestaande oplossingen.

Leading solutions for Post Production and Broadcast
www.dvs.de

VENICE

- ▮ Flexibel
- ▮ Open
- ▮ Future-proof

Bel of email voor advies en informatie:

Tel: 030-6001720

E-mail: info.nl@rohde-schwarz.com

NPO TEKENT ZESJARIG CONTRACT MET ERICSSON

De Nederlandse Publieke Omroep (NPO) heeft zijn contract voor radiodiensten met Ericsson met zes jaar verlengd. Het contract heeft betrekking op de dienstverlening voor de zes publieke radiostations. Tevens heeft de NPO de mogelijkheid de overeenkomst te verlengen. Vanaf 2015 coördineert en beheert Ericsson het uitzendproces voor de zes radiozenders, waarbij de focus ligt op het garanderen van kwaliteit, continuïteit, efficiency en innovatie.

Ericsson wordt onder meer verantwoordelijk voor de uitvoering en het beheer van de Centrale Playout Radio (CPR). De diensten bestaan verder uit ondersteuning en coördinatie voor het productiepersoneel evenals ondersteuning, beheer en onderhoud van de diverse technische systemen. Daarnaast zal Ericsson expertise bieden op het gebied van projectmanagement, supply chain management en systeemintegratie. Per jaar zal Ericsson naar schatting zo'n 50.000 uren aan de NPO leveren.

Ericsson draagt zorg voor alle diensten die het mogelijk maken om zowel opgenomen als live radioprogramma's van de NPO-zenders Radio 1, Radio 2, 3FM, Radio 4, Radio 5 en Radio 6 uit te zenden en te distribueren. De radioprogramma's worden geproduceerd in de radiostudio's van de NPO in Hilversum, ondersteund door Ericsson-medewerkers. Ericsson is een betrouwbare partner van de NPO. "Haar broadcast- en mediadiensten bieden de combinatie van schaalgrootte en de vaardigheden die wij nodig hebben", aldus Cees de Bruin, Director Distribution, Technology & Broadcast bij NPO. "Onze luisteraars zijn het belangrijkste voor ons en Ericsson levert de technische expertise die ons in staat stelt ons te concentreren op het produceren van geweldige content."

dat Ericsson al lang niet meer 'die van de telefoontjes' is. Dat is trouwens niet erg hoor, we moeten het alleen wat vaker blijven vertellen."

DYNAMIEK

Lamphen zelf was al werkzaam bij NOB en Technicolor en is sinds een half jaar eindverantwoordelijk voor wat Ericsson in Nederland doet. Het bevalt hem uitstekend. "Ik plan nooit. Onlangs vroeg iemand me wat de volgende stap gaat worden, maar ik zou het niet weten. Ik doe vooral dingen die ik leuk vind en dat is dit op het moment." Lamphen noemt Ericsson dan ook een heel mooi bedrijf om voor te werken. "Dat heeft te maken met de dynamiek binnen het bedrijf. We hebben heel veel mensen die heel toegewijd zijn aan het dienstbaar zijn naar onze klanten. Bovendien zijn de ambities groot. Ik vind het mooi dat we echt een winnaarmentaliteit hebben. Als we zeggen dat we de nummer 1 willen worden, op welk gebied dan ook, dan lukt dat eigenlijk altijd. Dat blijkt gewoon als je naar de historie kijkt. We zeiden bijvoorbeeld het grootste facilitaire bedrijf in broadcast ter wereld te willen worden. Nou, ik ben er van overtuigd dat we dat gaan worden. Als je puur naar de aantallen kijkt, dan zijn we dat zelfs al."

RED BEE MEDIA

De overname van Red Bee Media (1500 medewerkers en naast de UK ook vestigingen in Frankrijk, Spanje, Duitsland en Australië) is een grote stap in de juiste richting. Ericsson zelf verandert er als bedrijf niet zo zeer door, benadrukt Lamphen: "Het belangrijkste is eigenlijk ook of er iets verandert voor

de lokale klanten. Voor NPO of RTL bijvoorbeeld. Die zullen vooral moeten gaan merken dat we een breder productportfolio kunnen gaan aanbieden waar zij wat aan hebben. En dat we meer kwaliteit en intelligentie vanuit onze mensen kunnen gaan toevoegen, omdat we er 1500 professionele collega's bij krijgen. Daar is het interessant voor en gelukkig zie je onze klanten daar ook heel positief op reageren."

De overname van een bedrijf als Red Bee Media past bij toverwoorden als 'globalisering' en 'industrialisering'. "Vooral als je aan de achterkant van je processen industrialisering en schaalgrootte kunt creëren, is dat in het voordeel van je klant. Het zal efficiënter en dus wellicht ook goedkoper worden. Maar je kunt ook aan de achterkant van het proces je krachten bundelen, waardoor je gewoon beter wordt en nog betere service en kwaliteit kunt leveren. We beweren nooit dat we de goedkoopste zijn, maar pretenderen wel dat we een bepaalde mate van kwaliteit leveren. Daar hoort een prijs bij en dat moet met elkaar in balans zijn. Uiteindelijk bepaalt de markt dat gewoon."

CONNECTED

Wie exact zou weten welke kant het opgaat in de broadcastwereld zou een hoop geld kunnen verdienen. Helemaal zeker weet niemand het. Lamphen: "Wat nu in ieder geval opvalt is de behoefte aan betere kwaliteit van het product én de veranderde kijkbehoefte. Mensen willen kijken hoe en waar ze het zelf willen. Dat is voor iedereen anders. Ik kijk om acht uur het journaal, maar jij komt iets later thuis en wil het dan kijken. Misschien ook wel op een andere device dan ik, maar

See us at IBC Stand 10.A31

For detailed information please contact
Riedel Communications Benelux B.V.
+31 35 603 54 83 | sales-benelux@riedel.net

WHEN IT REALLY MATTERS...

Real-Time Networks for Video, Audio, Data and Communications

RILINK
Global Fiber Service

ROCKNET
Digital Audio Network

MEDIORNET
Real-Time Media Networks

ARTIST
Digital Matrix Intercom

ACROBAT
Digital Wireless Intercom

PERFORMER
Digital Partyline Intercom

PURE
Heavy Duty Fiber Cable

LTE BROADCAST TECHNIEK

De LTE Broadcast techniek van Ericsson zorgt ervoor dat video-ervaring naar een volgend niveau wordt getild. LTE broadcast is een techniek waarbij content via het 4G netwerk 'gepusht' wordt naar de gebruikers. De techniek maakt het mogelijk om bijvoorbeeld videobeelden gelijktijdig aan grote groepen, met een vrijwel onbeperkt aantal gebruikers, te verzenden. Het principe is vergelijkbaar met radio, waarbij een radiokanaal uitgezonden wordt in de ether en het niet relevant is hoeveel gebruikers erop inschakelen. Begin mei hebben Ericsson en KPN de techniek in de Amsterdam ArenA getest bij de wedstrijd Ajax – N.E.C. Tijdens die wedstrijd konden de supporters op hun smartphone of andere mobiele apparaten tegelijkertijd andere voetbalwedstrijden kijken. De pilot verliep naar wens en mag dus als geslaagd bestempeld worden.

wel in de juiste kwaliteit. Dat is wat nu gaande is." Lamphen verwijst ook naar Youtube-sterren die inmiddels de kop opsteken: "Nieuwe generaties vinden dat prachtig. Het verschil in aanbod wordt ontzettend groot en de consument gaat kiezen. Er gebeurt veel en natuurlijk hebben wij daar een visie op. We laten de opties open, maar zijn er wel heel erg van overtuigd dat alles connected wordt."

SCHAKEL

Het dynamische karakter van de broadcastwereld is één van de dingen die het werk volgens Lamphen zo leuk maken: "De kunst is om goede technieken te blijven volgen en die om te zetten in concepten waarmee we onze klanten kunnen helpen. We zijn op die manier de schakel tussen wat onze industrie bedenkt en onze klanten. Zelf zijn we overigens ook een deel van die industrie, omdat Ericsson zelf ook heel wat dingen bedacht heeft, zoals bluetooth, 3G, 4G en LTE. Daarmee proberen we de industrie te voeden om eigenlijk weer nieuwe businessmodellen te bedenken." De telecomachtergrond die Ericsson heeft zou daarbij een groot voordeel moeten zijn voor het bedrijf. Lamphen: "Ik denk niet dat het al zover is, maar bij een concept als LTE (zie kader, red.) zie je het al wel. Traditionele broadcasting heeft nog niets met telco te maken, maar het gaat wel steeds meer die kant op. Je ziet bijvoorbeeld ook al dat er heel veel videocontent over de telefoonnetwerken gaat. Daar zit onze kracht. We weten hoe die netwerken in elkaar zitten en weten hoe video werkt. Die bundeling is heel interessant en daarin zie ik wel een duidelijk onderscheid met bedrijven die uit de traditionele broadcastwereld komen en daar minder verstand van hebben."

NEDERLANDS

De ontwikkelingen die op stapel staan passen Ericsson dus prima. Het stemt Lamphen uiteraard tevreden: "Daar word ik inderdaad behoorlijk enthousiast van. We hebben bovendien ook veel verstand van managed services, dat kennen we ook. Die drie-eenheid komt nu heel goed bij elkaar." De toekomst ziet Lamphen dan ook met vertrouwen tegemoet: "Absoluut. We zijn er nog niet hoor, er staat nog wel wat te gebeuren. Ik denk dat we de markt de komende maanden nog wel een paar keer positief zullen verrassen. Die wetenschap houdt me ook heel gemotiveerd. Het is de drive om te doen wat ik nu doe. Het komt door de kracht en intelligentie binnen het bedrijf. We zijn groot, maar toch lokaal heel toegankelijk en benaderbaar. Ericsson zit overal en groeit, maar wij blijven gewoon de Nederlandse tak. Als ik geen Nederlands meer ga praten tegen mijn klanten, dan hebben we namelijk een probleem."

OVERTUIGEN

"Het belangrijkste wat je nu bij ons ziet, is dat we ons gaan focussen op managed services", gaat Lamphen verder. "Die worden steeds belangrijker en daar zullen we dan ook agressief de markt mee ingaan. Dat is interessant, omdat je ziet dat de broadcasters daar aan moeten wennen. Met name de grote jongens zijn gewend om voor hun primaire processen specifieke oplossingen te bedenken. Dat zal ook niet zo snel veranderen, maar we willen ze wel proberen te overtuigen van het feit dat het ook anders kan. Dat kost tijd, maar ik ben er van overtuigd dat het uiteindelijk zal gebeuren." ■

NUAGE

Yamaha & Steinberg

Be different. Be better

Today there is better...

Nuage re-defines what is possible in audio post-production.

Uniting the elements of your workflow into a seamless experience, NUAGE combines dedicated Yamaha control and interface hardware with Steinberg's Nuendo 6 DAW software to create a purpose-built system that offers unprecedented productivity, flexibility and audio quality in a fully modular format that's easily configured to match the needs of your facility.

Cutting edge technology from two of the audio industry's biggest hitters, Nuage is the most complete, cost-efficient post production solution available.

The better alternative today: an industry standard tomorrow.

 YAMAHA

commercial audio

For more information please visit www.yamahacommercialaudio.com

Connect with experience

Foto: Annemieke van der Togt

Innovatief vertaalsysteem bij 'Anne'

Sinds 1 juli is de voorstelling Anne in acht talen live te beluisteren dankzij een innovatief vertaalsysteem. Op 26 juni is daarvoor een try-out gehouden door Amerikaanse scholieren. Vanaf nu kan de theaterbezoeker gebruik maken van een persoonlijke tablet waarop men kan kiezen uit audio en/of een tekst. Het systeem is beschikbaar in acht talen: Engels, Duits, Frans, Spaans, Italiaans, Russisch, Portugees en Nederlands. Chinees en Japans volgen misschien later. Zowel de buitenlandse bezoeker als slechthorenden kunnen hiermee de voorstelling simultaan volgen. Het is voor het eerst in Nederland dat een producent een vertaalsysteem voor een theatervoorstelling met deze mogelijkheden aanbiedt. Op elk gewenst moment kan de bezoeker tijdens de voorstelling zijn wensen aanpassen. Het systeem omvat een tablet die naast de theaterstoel is bevestigd en kan kosteloos worden gebruikt. Wie (kosteloos) van het systeem gebruik wil maken, dient wel vooraf te reserveren.

Zilveren Krommer voor theatertechicus Bert de Meij

Bert de Meij, theatertechicus bij Theater Castellum in Alphen a/d Rijn, is gelauwerd met de Zilveren Krommer, omdat hij 25 jaar in het theatervak zit. Directeur Marc van Kaam reikte voorafgaande aan de proefvoorstelling Feest, van Nanna Tieman, de Zilveren Krommer en de daarbij behorende oorkonde in aanwezigheid van het voltalige Castellumteam en de collega's van Stadstheater Zoetermeer uit aan de verraste jubilaris. Bert de Meij begon op 1 april 1989 als technicus in het Parktheater, maar was al eerder verbonden aan het Hooftstraattheater, de voorloper van het Parktheater. Vanaf de opening van Castellum (september 2005) is Bert werkzaam bij Castellum. Bert staat in theaterland bekend als een vakkundig man met een groot hart voor theater en als een mensen-mens.

Theateradvies en Cepezed winnen Design award voor Theater Speelhuis

Theateradvies en architectenbureau Cepezed hebben de runner-up prijs gewonnen voor Theater Speelhuis in Helmond. Deze prijs werd uitgereikt door STC, Society of Theatre Consultants, die eens in de vier jaar een Design award uitreikt aan het theater dat zowel voor het publiek als de artiesten een gastvrije en inspirerende plek is, gecombineerd met uitstekende technische faciliteiten. Niet alleen de Engelse jury, maar ook het publiek en de artiesten zijn bijna uitsluitend positief over het theater: "De fantastische akoestiek, de heerlijke stoelen, het goede zicht op het toneel en de bijzondere omgeving. Het is zo knap wat ze hier voor elkaar gekregen hebben. Ze zijn echt gek als ze nog een nieuw theater bouwen." Andere genomineerde theaters waren onder andere het Royal Shakespeare Theatre in Engeland, de MAC in Noord-Ierland, het Royal Opera House in Oman, en het Musiktheater am Volksgarten in Oostenrijk. De 1e prijs werd gewonnen door het Stavanger Concert House in Noorwegen.

**BETER INZICHT
MEER CONTROLE**

inspHire

specialisten in verhuur software

inspHire Verhuur Software levert een krachtige en efficiënte oplossing om uw winst te maximaliseren en uw bedrijf naar een nieuwe hoogte te brengen.

Meer dan 1.200 bedrijven, in de hele verhuurbranche, werken en vertrouwen iedere dag op inspHire. Bel ons vandaag nog voor meer informatie.

Tel +31 (0)30 291 9860
Web www.inspHire.nl
Email hallo@inspHire.nl

ADAMSON E15 SYSTEEM IN 013

“WERELD VAN VERSCHIL”

Na zestien jaar was het oude geluidssysteem in de Jupiler Zaal van poppodium 013 (Tilburg) aan vervanging toe. Na de nodige gesprekken en demo's van verschillende merken viel de keuze van Hoofd Productie Herbert van Sloun op het Adamson E15 systeem, geleverd door Sound & Light Import. AV & Entertainment sprak met Van Sloun en Ed de Bree (Sound & Light Import) over deze weloverwogen keuze.

Zestien jaar geleden, bij de bouw van 013, werd een Turbosound geluidsinstallatie aangeschaft. Destijds helemaal prima en state of the art, vertelt Herbert van Sloun. “Officieel schrijf je zo'n systeem in een jaar of vijf af, maar we hebben er uiteindelijk zestien jaar mee gedaan, zonder grote problemen. De laatste jaren merkten we echter wel dat de eisen vanuit artiesten veranderden en ook de geluiden van onze geluidstechnici en freelancers gaven aan dat het tijd was voor vernieuwing. De vervan-

ging van het systeem was zo eigenlijk een combinatie van noodzaak en wens.”

FILOSOFIE

Het traject werd een jaar of twee geleden ingezet, toen Van Sloun en consorten gingen nadenken over iets nieuws. “En op het moment dat je dat hardop uitsprekt in het gebouw, dan weet opeens de hele wereld dat op een of andere manier”, vertelt hij. “Ik heb met geen enkel merk contact

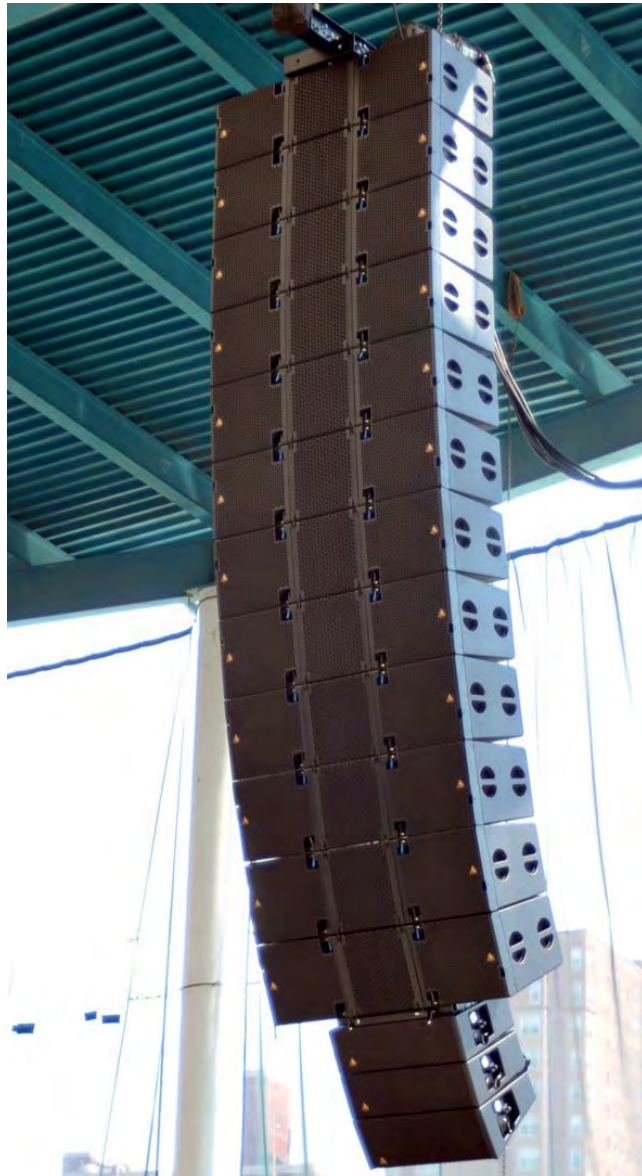

op hoeven nemen, ze hebben zich allemaal zelf gemeld." Zo ook Ed de Bree dus, van Sound & Light Import, dat als importeur onder andere het Canadese merk Adamson Systems vertegenwoordigt. "We hebben een goede band met Adamson", vertelt De Bree desgevraagd. "Het is een mooi merk, dat als kleine fabriek weet op te boksen tegen de grote jongens. Dat doen ze met kwalitatief goede producten, waar ook nog eens een filosofie achter zit die ons aanstaat. Ze willen namelijk gewoon een goed product, ook als de componenten dan iets duurder blijken te zijn. Ze willen kwaliteit leveren, zonder compromissen en dat spreekt ons erg aan."

CRITERIA

Alle merken meldden zich dus en met veel van hen werd gesproken, ook over de ideeën voor de toekomst. 013 gaat namelijk verbouwen, waarbij de grote zaal nog een stuk groter wordt dan 'ie nu al is. Van 2000 man, gaat de capaciteit van de zaal naar ruim 3000. De zaal wordt uitgebouwd, waardoor hij uiteindelijk vijftien meter langer wordt. Ook in die nieuwe setting moet het geluidssysteem straks natuurlijk uitstekend functioneren. Van Sloun: "We stelden een aantal criteria op en aan de hand daarvan hebben we elke aanbieder langs de meetlat gelegd. Op basis van onder andere de geluidskwaliteit, de rider-vriendelijkheid en de operationele kosten hebben we uiteindelijk keuzes gemaakt. Ook de ondersteuning vanuit de organisatie achter het systeem was voor ons belangrijk, aangezien je met de aanschaf toch een relatie voor langere tijd met elkaar aangaat. We wilden die mensen hier zien binnenkomen bij hun demo's, met ze praten, ze hier aan het werk zien. Daarnaast moet het systeem er ook goed uit zien en is het belangrijk of het eenvoudig is in te hangen en uit te halen. Uiteindelijk bleek de set van Adamson voor ons echt het meest geschikt."

De eerste vrijblijvende gesprekken vonden dus al twee jaar geleden plaats. De demo's werden eind 2013 gedaan, waarbij ook een selecte groep bezoekers al eerder kon kennismaken met het systeem van Adamson. Het systeem werd namelijk uitgebreid getest tijdens shows van Beth Hart,

The Opposites en Venice. "Het was eigenlijk meteen goed", aldus Van Sloun. "Het publiek, onze medewerkers en de geluidsmensen van de artiesten waren allemaal onder de indruk van het geluid van de Adamson E15 systeem. We konden vervolgens dan ook niet wachten tot we het systeem hier binnen hadden."

SYSTEEM

Het systeem dat 013 sinds mei in huis heeft, bestaat uit achttien Energia E15-kasten (twee arrays van negen), links en rechts van het podium opgehangen met drie Spektrix-kasten aan weerszijden om als downfill te fungeren. Vier Spektrix-kasten aan weerszijde worden als in-fill gebruikt. De front-fill wordt verzorgd door vier Adamson Point Concentric 8 luidsprekers. Twee Point 12-luidsprekers worden gebruikt voor out-fill en twaalf nieuwe Adamson

TOONAANGEVEND & BEELDBEPALEND

METROPOLE ORKEST - CHIEF CONDUCTOR: JULES BUCKLEY - NORTH SEA JAZZ 2014

AMPCO
FLASHLIGHT

CREATIEVE OPLOSSINGEN IN LICHT, GELUID, VIDEO EN RIGGING

fotografie: Hans van der Woerd

www.ampc-flashlight.com

Energia E218-subwoofers dragen zorg voor het laag. Van Sloun: “Er zitten ook geen delaylijnen in, geen delaykastjes.....gewoon...dit is het. Ook onder het balkon zijn geen kastjes nodig en de dekking wordt alleen nog maar beter als de PA straks vijftien meter naar achteren gaat bij de verbouwing.”

INREGELLEN

Op 17 mei werd het systeem voor het eerst écht gebruikt, tijdens het bass-evenement SubQuake. “In de dagen daarvoor hebben we het systeem ontvangen en voor zover mogelijk al geïnstalleerd en gefinetuned”, vertelt Van Sloun. Sound & Light Import krijgt voor dat soort zaken heel goede back-up vanuit Adamson in Duitsland. De Bree: “Wij maken daarbij gebruik van de kennis en ervaring van Jochen Sommer, directeur Adamson Europa. Hij doet niets anders dan deze systemen inregelen, in Europa maar ook daarbuiten. Hij kan interpreteren wat de software zegt, maar ook heel goed luisteren naar de mensen waar hij over de vloer komt. Wat wil je? Wat is jouw beleving? Dat kan hij vertalen naar een werkzaam systeem. Hij kan bovendien ook uitleggen waarom bepaalde dingen misschien juist niet zo handig zijn. Hij is perfectionistisch en werkt met liefde voor een mooi resultaat. Dat heeft hij met ons, maar zeker ook met het bedrijf Adamson gemeen.”

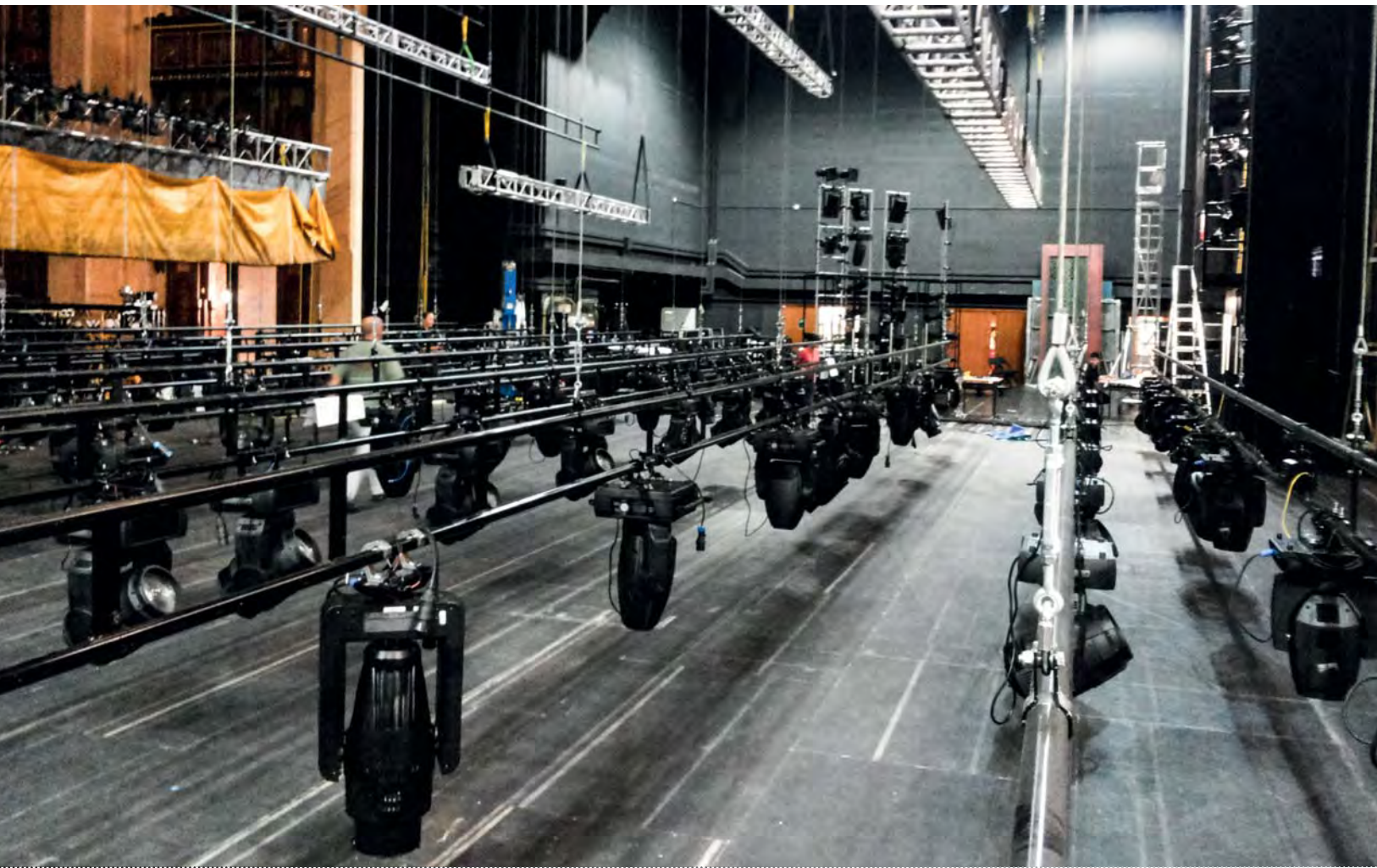
WERELD VAN VERSCHIL

Inmiddels hebben in 013 al meerdere shows gedraaid op het nieuwe systeem. Van Sloun: “De reacties zijn echt heel

goed. Zowel van de bands als van het publiek en onze medewerkers. Ik heb zelf ook overal staan luisteren en dan ben je toch wel even trots op het moment dat je beseft dat je de goede keuze gemaakt hebt. Dat is natuurlijk toch even spannend. Je weet zelf dat het goed is, maar het moet wel ook nog even zo overkomen op die tweeduizend man in de zaal. Zelfs op het hoekje van het balkon is die basdruk nog aanwezig. De hoge tonen zijn mooi, alles komt heel helder over. Dat was in de oude situatie wel anders, het is echt een wereld van verschil.”

BLIJ

Ook Ed de Bree is blij met wat bij 013 is bewerkstelligd. “Voor ons is dit tevens een mooie showcase. We wisten al dat Adamson goede spullen had, maar nu is de wereld het ook steeds meer aan het ontdekken. EML gebruikt het, Ampco heeft het gekocht voor de verhuur en ook bedrijven als Stagelight en Hoevenaars hebben Adamson inmiddels in het assortiment. Het helpt allemaal mee aan de verspreiding. Ook bij de poppodia moet dat zo gaan en daarom zijn we ook zo trots dat we hier hebben mogen leveren.” De blijdschap wordt gedeeld door Van Sloun: “Ik ben heel tevreden met hoe het allemaal gelopen is. Het systeem is prachtig, de samenwerking was perfect. De reacties en ervaringen zijn stuk voor stuk positief, dus wij zijn echt heel blij.” ■

OPERA IN DE WOESTIJD

ROYAL OPERA OF MUSCAT

Bart Smekens ruilde een strand in Gent in voor het woestijnzand van Arabië, om er als seizoensarbeider de opera van Oman uit de blokken te helpen. Een impressie uit de eerste hand, met soms passend surrealistische trekjes. [Bart Smekens](#)

Oman, de parel van het Midden-Oosten. Een prachtig land in één van de meest schizofrene regio's van deze wereld. Een land gelegen tussen Jemen en de Verenigde Arabische Emiraten. Tussen vastgeklampte traditie en extreme decadentie. Oman houdt stand door noch het één of het ander te zijn.

EERSTE OPERA

Oman is een onderbevolkt land met parels van natuurlijke schoonheid en een rijkdom aan natuurlijke grondstoffen. Geregeerd door sultan Qaboos Bin Said Al Said. Die zette 44 jaar geleden zijn met oogkleppen regerende vader van de troon om zijn land stabiel, moderner en welvarender te maken. Hij bouwt in de hoofdstad Muscat een paleis met architecturale verwijzingen naar de sterke banden met overzeese bondgenoot India. Hij bouwt de grootste moskee met de hoogste minaretten ter wereld en met het tweede grootste tapijt erin. En enkele jaren geleden, de eerste opera van de regio: de Royal Opera of Muscat.

OLIEDOLLARS

Met 3,2 miljoen mensen is Oman één van de dunst bevolkte landen ter wereld. Je vindt er bijna geen hoogbouw. Alles is vrij traditioneel gehouden en met respect voor de omgeving en natuur gebouwd. Je hebt er natuurlijk de shoppingmalls en de exclusieve winkels, de oliedollars moeten immers rollen. Gelukkig is het er niet zo extreem als in Dubai. Hoofdstad Muscat kan je eigenlijk zelfs als een beetje saai beschouwen. Er is niet heel veel te beleven. Je kan er uiteraard lekker eten en genieten op de stranden, maar buiten de hotelbars is er verder geen sprake van een echt cultureel leven. De mensen spreken vooral af aan de belangrijkste weg langs het strand om met vrienden of familie te flaneren. Heel sporadisch zie je koppeltjes die zedig naast elkaar lopen.

Oman is een moslimland met een strikte islamwet. Maar niet zoals sommige van de buurlanden intolerant jegens vrouwen. De vrouw heeft er al lang stemrecht en een heel actieve rol in de samenleving met topfuncties in bedrijven en werk op gelijke voet met de man.

OPERADROOM

Vanwaar kwam de droom van de sultans om een eigen opera te bouwen? Op zestienjarige leeftijd werd de sultan erop uit gestuurd om te studeren in Groot-Brittannië. Tijdens die studententijd raakte hij gefascineerd door klassieke muziek. De muziek is een leidraad in zijn leven. Elk jaar naar de Bayreuther Festspiele, een eigen orkest in zijn paleis, een fascinatie voor orgelmuziek... Toen hij in 1970 de macht overnam, lag er nog geen meter asfalt in Oman. Zijn aandacht is dus al die jaren uitgegaan naar de opbouw van het land. Nu de man ver aan het eind van zijn regeerperiode is, wilde hij toch die laatste droom verwezenlijken: de bouw van zijn eigen opera.

PALEIS

Het Royal Opera House van Muscat werd een prachtig gebouw. Vlakbij de zee in het midden van de stad, zoals bijna alles in Oman opgebouwd naar de traditie van zijn eigen paleizen en moskeeën. Alles in blinkend marmer met prachtige houtsnijwerken. Het is dan ook officieel een paleis. De sultan heeft het besteld in 2001 en in 2011 is het officieel geopend met een eerste opera 'Turandot', gedirigeerd door Plácido Domingo. De opera heeft plaats voor 1100 toeschouwers. Het concept werd bedacht in 2002. Tussen 2007 en 2011 werd er aan de opera gebouwd en op 11 oktober 2011 werden de deuren geopend. Het gebouw zelf is 25.000m² groot, de site eromheen is 78000 m².

TECHNISCH HOOGSTANDJE

Technisch is het een hoogstandje. Je moet daarbij ook bedenken dat alles is opgebouwd op een plek met extreme weersomstandigheden en in een land met geen enkele traditie op het gebied van theatertechnische infrastructuur. Er is een team van experts van over de hele wereld aangetrokken om alles tot in de puntjes uit te werken en alles operationeel te krijgen voor de grote opening op 11 oktober 2011. Het vliegsysteem en de hele theatertechnische mechaniek is gebouwd door het Duitse SBS Bühnentechnik. De toren is 32 meter hoog en heeft in totaal 58 trekken. Het hoofdpodium meet 460m². De volledige oppervlakte met zijscènes en achterscène komt op 1480m².

CONFIGURATIES

Je hebt verschillende configuraties van het theater. Er is een concertshell die over een twintig meter lange rails naar voor kan rollen en dan aansluit op de rest van de zaal om zo een architecturale eenheid te vormen. De concertshell weegt 750 ton en heeft achteraan een 50 ton wegend orgel, wat dit orgel ook het grootste verrijdbare orgel ter wereld maakt. De aansluiting op de zaal met gecontroleerde reverberatiekamers zorgt ervoor dat de klank van het orgel direct in de zaal geprojecteerd wordt.

AKOESTIEK

Waar er in veel nieuwe theaters de plank misgeslagen wordt op gebied van akoestiek, is het hier wel gelukt: de zaal klinkt in alle opstellingen fantastisch. Als er een opera of een ballet binnenkomt, rolt alles gewoon naar achter en kan je weer een black box maken. Alles is aanwezig. Het geluidssysteem is van Meyer Sound en de mengtafels van Midas. De mic room is een klein museum waar elke relevante microfoon ter wereld in vertegenwoordigd is. Lichttechnisch zijn er meer moving-heads dan plaats om ze te hangen. Er is een volledig uitgeruste broadcast studio en de technische crew behoort bij de beste van de wereld. Niks te kort dus.

GEZOND VERSTAND

Toch zijn de meest vanzelfsprekende dingen niet evident in Oman. Zo is het voor de stagecrew zeer moeilijk om

Solid State Logic

The LIVE console.

New from Meyer Sound Laboratories:

LYON
Compact Linear Array

MJF210
The floor

CAL
Digital Beam Steering

1100-LFC
Low Frequency Element

Linearity above all

Draadloos

Zenders. Intercoms.
Frequenties. Oplossingen.

AEM Project Team

Project ontwerp & realisatie.

kwaliteitsvol hout, goede vijzen, veilig scafmateriaal en voldoende verbruiksmateriaal te vinden. De meeste hardwarezaken hebben goedkope vijzen die na één keer indraaien gewoon afbreken. Omdat er niet zo'n uitgebreide keuring en reglementering bestaat, moet je zelf toezien op de veiligheid en je gezond verstand gebruiken bij het opbouwen van de dingen. Maar gelukkig is er een ervaren crew onder leiding van Geoffrey Wheel die zijn strepen heeft verdiend in Covent Garden. Hij heeft van dat statige huis verschillende technici meegenomen om de basis te vormen, aangevuld met een internationale crew, van zijn ploeg in Muscat.

CLASH VAN CULTUREN

Het aanbod van de opera is vrij divers: van klassieke concerten tot jazz en van musical tot opera. Het zijn natuurlijk de meer traditionele werken die aan bod komen. Het moet ook allemaal zedig blijven, maar is daarom niet minder interessant. Je krijgt een interessante clash van culturen. Net zoals hier heb je veel mensen die komen om zichzelf te laten zien. Het is dan ook een paleis van de sultan en er hangt toch een speciaal sfeertje rond. Maar mensen kunnen zichzelf niet blijven forceren om naar iets te gaan wat ze niet interesseert. Ik verwacht dus dat er binnen enkele jaren een dipje in het bezoekersaantal zal zijn. Het is dan aan de opera om vol te houden.

INSPIRATIE

Nu worden er al zaadjes geplant om binnen enkele jaren een eigen concert- en operacultuur op te bouwen. Er zijn kindervoorstellingen, schoolvoorstellingen en dagen waarop het zeer goedkoop is om naar de opera te gaan. Het wordt ook meer en meer een open huis en er zijn plannen om een nieuwe bibliotheek te bouwen en zelfs een gloednieuw theater. Er komen ook een immense decorstudio en grote repetitieruimtes. Dit zal hopelijk inspireren om er iets mee te doen. Ik ben ervan overtuigd dat Omanis ooit een eigen jazzconcert of opera schrijven, gemengd met hun eigen tradities. En laat ons eerlijk zijn, met namen op de affiche als Winston Marsalis, The New Orleans Jazz Band, Jo Jo Ma, Placido Domingo, Andrea Bocelli, The Marinski Ballet en BBC Symphony Orchestra zal inspiratie niet lang uitblijven.

ONBEKENDE

Vorig jaar kreeg ik de kans om te gaan werken in deze nieuwe opera van Oman. Het was een stap in het onbekende. Werken met mensen die je niet kent, op een exotische locatie, in een land waar maar weinig van bekend is. De eerste reactie van de omgeving gaat

HOI

"Geen HOI. Geen deal."

Bert Kamp, mediamanager Rabobank

Een adverteerder die wil weten of hij het juiste bedrag betaalt voor z'n advertentie kijkt of een titel het HOI-keurmerk heeft. Dan zijn de oplagecijfers gecontroleerd en zijn de advertentietarieven daarop gebaseerd. PS Deze titel heeft het HOI-keurmerk. HOI. De Harde Cijfers. www.hoi-online.nl

ONLINE VERKOPING wegens HERORIENTERING

in opdracht van belanghebbenden, goederen uit o.a.

Solivi: Klank- & Lichtapparatuur

adressen beschikbaar op onze website (België)

MENGPANELEN w.o. "Mackie" SR24-4, "Alto" L20; **VERSTERKERS** "Lab Gruppen" FP6400; **LUIDSPREKER** w.o. bass-kast/sub-kast "Mexo" S2-CF, inclusief processor; active speakers "DB Technologies"; **VERLICHTING** w.o. stadion-spots "Philips", DMX lighting console, showbars "Showtec"; **GELUIDSRECORDERS** "Tascam" 2488 MKII; dv-camera's "Sony"; trussen; monitoren; microfoons; diverse **SPECIAL EFFECTS**; autom. buffettoeg, touchscreen tapkraanen; etc

BIEDEN UITSLUITEND VIA INTERNET

SLUITING: woensdag **9 JULI** vanaf 14u00

BEZICHTIGING: zaterdag **5 juli** van 10u00 tot 13u00

dinsdag **8 juli** van 09u00 tot 16u00

FOTO'S / CATALOGUS / INFO beschikbaar op onze site

TROOSTWIJK
www.TroostwijkAuctions.com

ADAMSON

THIRTY YEARS
OF THINKING
INSIDE THE
BOX

Sound and Light
Import

030-666 47 45 - info@soundandlight.nl

dan ook vooral daarover. Is er wel vrijheid? Kan je daar goed leven? Ook al heb je een open geest, je betrapt jezelf er toch op soms mee te gaan in de clichés die bestaan over bepaalde regio's.

Toen we het nieuws kregen dat ik mocht beginnen, was het wel even slikken. Ik had een fantastische job als technisch coördinator bij DOK vzw. Een subversief, allesomvattend, chaotisch project in de haven van Gent. Maar ik stond voor de keuze: deze kans laten schieten zou ik me voor de rest van mijn leven beklagen. Na veel overleg met mijn gezin, hebben we de sprong in het onbekende genomen en zijn we voor een seizoen naar Oman vertrokken.

ZOEKEN EN SLEUREN

Het werd een fascinerende reis tussen verschillende culturen. Een crew bestaande uit grotendeels Engelsen en Spanjaarden, een Italiaan, een Fransman, enkele 'Ozzies' en drie Belgen. Langs de ene kant de 'union' mentaliteit van de Engelsen en langs de andere kant de anarchistische trekjes van de Spanjaarden. En natuurlijk niet te vergeten onze fantastische Omaanse collega's en vrienden. Jongens in opleiding om het later van ons over te nemen. De hele crew waren stuk voor stuk fantastische mensen. Het was soms zoeken, trekken en sleuren. Maar tot vandaag is er geen enkele show afgelast. En nog belangrijker, iedereen heeft het overleefd. Ik vind dit persoonlijk een hele prestatie voor een nagelnieuw huis.

OM TE HUILEN

Soms was het wel zweten om een container die al enkele dagen in de haven in volle zon staat, bij temperaturen boven de 40 graden, uit te laden. Je komt buiten en je brillenglazen beslaan van de warmte en je verplichte lange broek plakt meteen aan je benen. De zweetgeur van je collega's neem je best gewoon voor lief. De staat waarin de decors aankwamen, was meermaals om te huilen. Soms werden ze op de luchthaven op open trucks geladen door onervaren en onderbetaalde Indische laders. Alles gewoon op en door elkaar. Sommige panelen geperforeerd door andere props. Kisten met props bovenop de truck gegooid. Dingen die je hier niet kan voorstellen. Soms werden decors op de verkeerde plannen en bijgevolg de verkeerde schaal gemaakt en kwam er dus heel wat aanpassingswerk bij kijken.

ONGEWOON

Je krijgt een sterke band als crew omdat je allemaal gek genoeg bent om zo'n avontuur aan te gaan en omdat je samenwerkt in een zeer ongewone omgeving. Je bent echt aangewezen op elkaar, zowel binnen als buiten het werk. Ik was er gelukkig met vrouw en kinderen die me ongelooflijk gesteund hebben en mee zijn gestapt in dit niet evidente verhaal. Ik ben geïnspireerd door Oman, de mensen en de fantastische crew. Ik mis het nog elke dag, maar het blijft bovenal een fantastische ervaring. ■

Met dank aan: www.stepp.be

SPEKTAKELSTUK:

14-18

Studio 100, Frank Van Laecke, Dirk Brossé en Allard Blom hebben in België de handen ineengeslagen rond de spektakelmusical "14-18", over de Eerste Wereldoorlog, die wordt opgevoerd in de Nekkerhal in Mechelen. Opvallend in deze productie is o.a. de rijdende tribune, waarmee het speelvlak groter (tot 300 meter bij grote gevechtsscènes) en kleiner (de intieme momenten) wordt gemaakt. Luk Monsaert

Studio 100 heeft het woord 'Spektakel' toegevoegd in de benaming van "14-18" en dat blijkt niet voor niets te zijn geweest. Het is inderdaad spectaculair wat er te zien is in de Mechelse Nekkerhal (18.500 m²). Een speelveld van 300 meter lang, prachtige decors, explosies, vuurgevechten, getrainde paarden... je komt bijna ogen tekort. Alles draait rond beweging. De tribune rijdt over een lengte van 150 meter heen en weer, alle decorstukken zijn mobiel en alles gebeurt op een speelveld met een totaallengte van twee voetbalvelden. Op een groot achterdoek worden met (retro)projectie de mooiste scènes gecreëerd. Toverwoord daarbij is 'diepte': doordat de tribune naar voor en achter kan rijden, kan met name in de grote scènes namelijk heel veel diepte gecreëerd worden.

VEELZIJDIG

Het is dit jaar honderd jaar geleden dat de Eerste Wereldoorlog begon. De belangrijkste ontknoping van die oorlog vond plaats in West-Vlaanderen en dat bewoog de makers om dit spektakelstuk te maken. Samen met het creatieve team, dat ook instond voor de realisatie van de succesmusical *Daens* (2008) is nu opnieuw een uniek stuk gecreëerd. Het grote speelveld zorgt voor ruimte voor spektakel. Zo passeren levende paarden de revue en rijden echte auto's rond in het verhaal. Het decor blijkt even mooi als veelzijdig: een huis kan even later zomaar dienst doen als sluis. Het verhaal gaat over het leven in de Eerste Wereldoorlog en een groepje vrienden die daarin moeten strijden voor hun land. Ze hebben allemaal hun eigen achtergrond

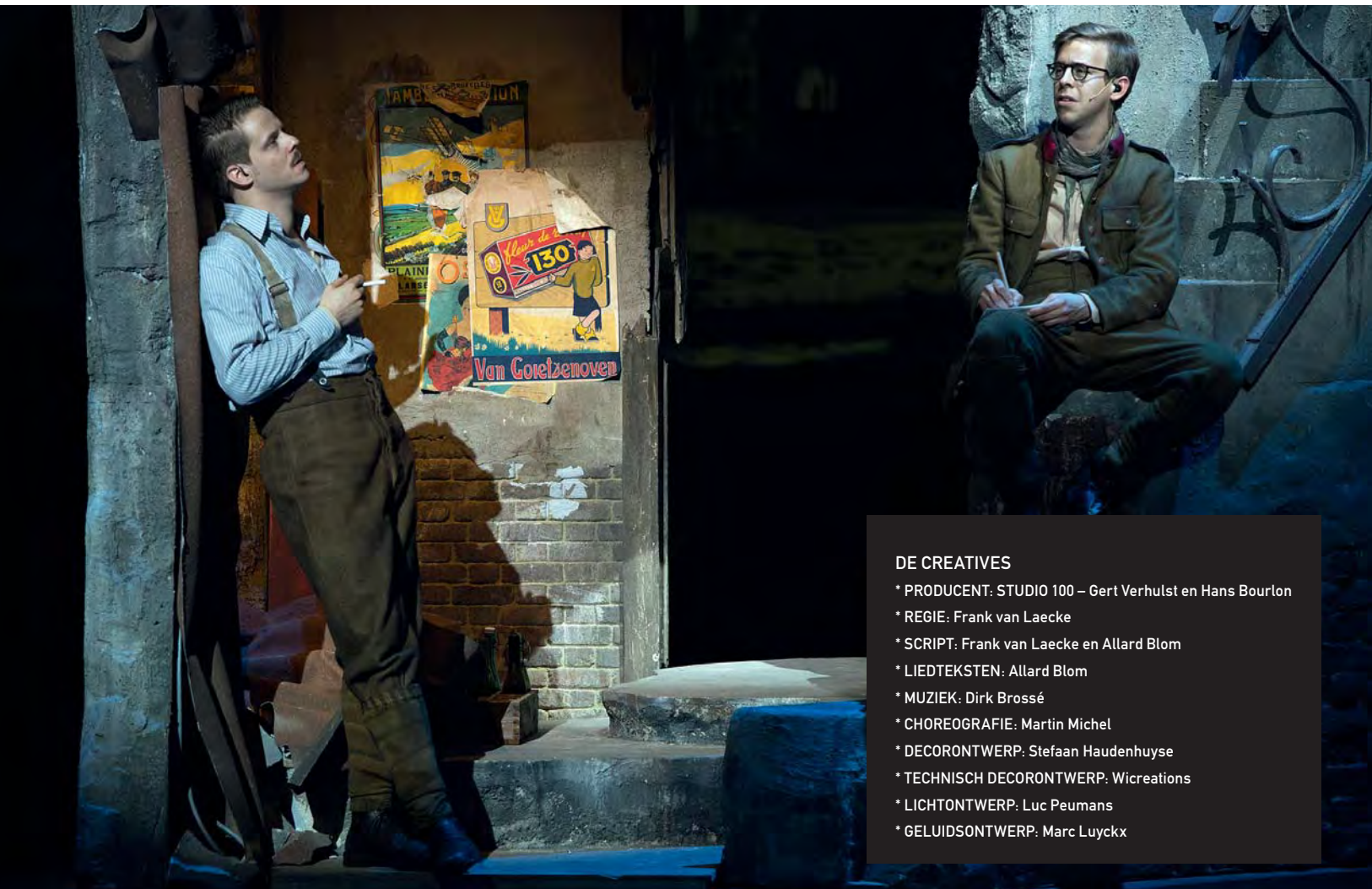
en eigen verhaallijn, die de kijker meeneemt door de gruwelijkheden van de oorlog. Liefde, gemis, familie en vriendschap, allemaal tegen de achtergrond van het monster van de Grote Oorlog.

RIJDENDE TRIBUNE

Om een unieke beleving te creëren voor het publiek moest een manier bedacht worden waarop de toeschouwers dichterbij de scène terecht kunnen komen, of juist afstand kunnen nemen om het overzicht te behouden in de grotere scènes. Voor de oplossing, een rijdende tribune met zo'n tweeduizend plaatsen, werd aangeklopt bij WCreations. Het bedrijf van Hans Willems droeg zorg voor een stalen tribune van 33 x 54,6 x 8,3 meter en met een gewicht van 135.000 kilo! Als de tribune gevuld is met mensen bedraagt het gewicht zelfs 270.000 kilo. "Het is geen alledaagse klus om zo'n tribune te maken en ook nog eens te laten bewegen", vertelt Hans Willems. "Er moesten veel berekeningen gemaakt worden. Alles moest heel precies gebeuren en de exacte kracht van de vloer moest bepaald worden. Toen we helemaal zeker waren van de exacte capaciteiten van de Nekkerhal, konden we daadwerkelijk gaan beginnen."

VEILIGHEID

De ontwerpers van WCreations maakten zoals gezegd een tribune met zo'n tweeduizend plaatsen en ruimte voor rolstoelers. De tribune voldoet aan alle veiligheidseisen én comfort waaraan ook 'normale' tribunes voldoen. Uiteraard moest rekening gehouden worden

DE CREATIVES

- * PRODUCENT: STUDIO 100 – Gert Verhulst en Hans Bourlon
- * REGIE: Frank van Laecke
- * SCRIPT: Frank van Laecke en Allard Blom
- * LIEDTEKSTEN: Allard Blom
- * MUZIEK: Dirk Brossé
- * CHOREOGRAFIE: Martin Michel
- * DECORONTWERP: Stefaan Haudenhuyse
- * TECHNISCH DECORONTWERP: Wicreations
- * LICHTONTWERP: Luc Peumans
- * GELUIDSONTWERP: Marc Luyckx

met de zichtlijnen: elke bezoeker moet het spektakel kunnen zien zonder dat het zicht geblokkeerd wordt door een bezoeker voor 'm. Aan de voorkant van de tribune is ruimte gemaakt voor rolstoelers, die de tribune via een lichte helling makkelijk kunnen betreden. De positie van de tribune wordt voortdurend gemonitord door de software van Wicreations, door de operators en door veiligheidsmedewerkers. Daarbij wordt onder andere gebruik gemaakt van laserogen, die tot op een paar millimeter nauwkeurig zijn. Het hoogste punt van de tribune, waar de FOH zich bevindt, is zeven meter.

LASERGESTUURD

Omdat het hele gevaarte op wielen rust, was het taak om het juiste type wiel te vinden. "Dat was één van de belangrijkste dingen", geeft Hans Willems aan. "Voor we een definitieve keuze maakten, hebben we nog wat tests gedaan. Elke aangedreven wielunit kan nu zo'n 2.800 kilo dragen, de ondersteunende wielen zelfs 3.200 kilo. De aandrijving van de tribune gebruikt zo'n 75% van zijn totale vermogen om de tribune te laten rijden. Daar is voor gekozen omdat op sommige momenten in de show niet alle wielen de grond raken. Dat komt doordat de vloer niet

overal exact dezelfde hoogte heeft. Voordat we de tribune vulden met mensen, hebben we overigens getest met 150 ton zand als ballast. Toen dat bleek te werken hebben we pas met mensen getest." Wicreations heeft ook de 'wagens' gebouwd waarop elf verschillende bewegende props (tot zelfs de grootte van een huis) over het speelveld kunnen bewegen. De wagens zijn lasergestuurd en er wordt mee gecommuniceerd via een 5GHz Wifi signaal, dat wordt verstuurd vanuit de FOH. Ze worden zo automatisch exact naar de juiste plekken gestuurd. Erg mooi is de wagen waarop een grote boom is gebouwd. De 'boomwagen' heeft een gewicht van bijna 1300 kilo, inclusief de vijf mensen die zich erop bevinden als de boom naar zijn plek gaat.

ONTPLOFFINGEN

Voor alle specials op het gebied van ontploffingen, kogelinslagen, gasaanvallen en mortierinslagen is gezorgd door Dewico Special Effects. "Voor ons was het een hele uitdaging omdat dit toch wel een hele speciale productie is", vertelt Philip De Winter. "Alles moest draadloos afgeschoten worden, terwijl er heel wat zenders in de lucht hangen daar. Voor de eerste ontploffing hebben we speciaal een nieuwe vlam laten overkomen uit Engeland. Deze kan een

mooiere en grotere vlam geven dan alle andere vlammen op de markt. De vlammen in de torens zijn op maat gemaakt en volledig door ons uitgedacht. Doordat deze torens bewegen, was gas niet mogelijk en hebben we een systeem bedacht met de brandpasta, die we op een gecontroleerde manier altijd kunnen doven. Voor de sluizenscène hebben we verschillende manieren getest om zo bij het meest visuele en spectaculaire uit te komen. Verder hebben we alles in de vloer moeten wegwerken. Voor de puinontploffingen moeten we elke dag de kelders in de om de toestellen bij te vullen. De moeilijkheid van deze ontploffingen lag in het feit dat de decorstukken er nadien nog zonder problemen overheen moeten kunnen rijden. Dat hebben we opgelost door bloem en cacao-pellen te gebruiken. Verder wordt alles op tijdcode afgeschoten door middel van een pyrodigital en chamsys. Bij de gasontploffing en de eindcharge ligt vooral het gevaar bij de acteurs en de figuranten die een strak parcours moeten volgen omdat de ontploffingen zich op en boven het hele slagveld begeven. Dat vergt uiterste concentratie van onze technici ter plaatse."

SNEEUW

7th Heaven werd door Studio 100 gevraagd om voor levensechte sneeuw te zorgen. Het bedrijf zet zijn nieuwe sneeuwkanonnen in om magische momenten te creëren. De machines spuiten vanaf het technische platform sneeuw die op de acteurs en op het publiek neerdwarrelt. Dat lijkt wellicht niet bijzonder, maar standaard sneeuwmachines waren hier geen optie. Deze sneeuw mocht namelijk geen sporen achterlaten, moest onmiddellijk verdampen en moest een regelbaar sneeuw-effect hebben. De sneeuwmachines

die nu worden gebruikt blazen de sneeuw onder hoge druk, zo goed als geruisloos, door een lange 'flexibel' die de sneeuw zachtjes naar beneden laat dwarrelen. Het zorgt voor een heel realistisch sneeuw-effect. Uiteraard is de sneeuw niet giftig, geeft hij geen vlekken, is hij biologisch afbreekbaar én dermatologisch getest."

GELUID

Studio Halifax levert de volledige audio setup volgens het design van Marc Luykcx & Guido Olischlager en werd gekozen omwille van zijn aanbod Coda Audio en Sennheiser. "Alles begint bij het uiterst stabiele digitale Sennheiser 9000 systeem met MKE-1 microfoons", legt Pieter Begard uit. "Er worden 32 kanalen digitale 9000 in de lucht gestoken over een oppervlakte van 150 bij 50 meter. Daarvoor worden vier actieve directionele en vier actieve omnidirectionele antennes over het speelvlak verdeeld door het gebruik van 700 meter Ecoflex15plus kabel. Daar bovenop komen nog eens 14 kanalen Sennheiser 2000 in-ear monitoring met 32 beltpacks. De microfoonsignalen gaan over AES naar de Digico SD-Rack." Als mengtafel werd voor een Digico SD5 gekozen, omwille van het benodigde aantal in- en outputs, alsmede functies als faderstarts en surround mixing. Begard: "Wanneer de tribune gaat rijden zorgt een Out Board Timax voor aanpassen van de levels van alle speakers. Dit gebeurt nagenoeg onhoorbaar en net dat maakt deze productie een heuse uitdaging. Over 350 meter optische fiber wordt het audio-sigitaal via D.O.Tec Andiamo's doorgegeven naar de Coda Audio amps."

SPREIDING

"In het dak van de Nekkerhal hangen we, om een egale spreiding te krijgen over de gehele

Molton CS / Juncko / EasyDrape / RP Black / Universal 250 Print

HONDERDEN METERS VLAMWEREND PODIUMTEXTIEL VOOR SPEKTAKELMUSICAL 14-18

© Luk Monsaert

 ShowTex AMAZING STAGE FABRICS IN MOTION
INFO@SHOWTEX.COM//WWW.SHOWTEX.COM//WWW.SHOWTEXRENTAL.COM

WE HAVE
IT ALL!

FLAMES • CO2 JETS • CONFETTI
INDOOR VUURWERK • LOW FOG
OUTDOOR VUURWERK • STREAMERS

Ambachtstraat 30 • 2340 Beerse • +32 (0)14 - 60 00 10
INFO@DEWICO.BE • WWW.DEWICO.BE

tribune, 108 Coda Audio Viray speakers met 18 Coda Audio SCV-F subs”, gaat Begard verder. “Deze speaker werd gekozen vanwege van zijn spreiding (120°) en zijn eerlijke klankweergave. 44 Coda Audio G712 speakers zorgen voor de surroundeffecten en worden op sommige momenten als monitor voor het speelvlak gebruikt. Onder de tribune plaatsten we nog eens 8 Coda Audio SCP effectsubs in endfire opstelling en vooraan de tribune dienen 7 Coda Audio D5 speakers als frontfill. Dit wordt aangestuurd door Coda Audio C10 amps met de nieuwe Linus Con speakerprocessoren en de nieuwe Linus 10 amps.”

AANKLEDING

Ook ShowTex is betrokken bij de spektakelmusical. Zowel op als naast het podium zorgen namelijk honderden meters vlamwerende doeken van ShowTex voor de aankleding van het geheel. De doeken zijn op maat gemaakt volgens de gebogen structuur van de Nekkerhal. Tussen de foyer en de zaal hangt een gigantisch akoestisch doek (14 x 60m) dat voor de ultieme geluidsoptimalisatie zorgt. Deze strakke 3-laagse wand bestaat uit Acoustic Baffles tussen twee lagen Molton, waarin aan één zijde een enorme print zit verwerkt, die dit huzarenstukje visueel extra aantrekkelijk maakt. In de zaal zelf zijn de beide zijwanden volledig afgestopt met 2 Molton gordijnen van maar liefst 7meter hoog en 160 meter lang. In deze wanden zijn met het nieuwe

EasyDrape systeem van ShowTex een 10-tal doorgangen gemaakt voor acteurs, paarden, wagens en decorstukken. Ook de befaamde rijdende publiekstribune, de trusskaders boven het speelvlak en de acht volgspottoeren zijn volledig afgestopt met op maat gemaakte doeken uit Molton.

TENTOONSTELLING

De achterwand van het indrukwekkende podium bestaat uit een RP Black retroscherm (11 x 45m) waarachter een black box opgesteld staat. De realistische projecties op het scherm nemen het publiek mee terug in de tijd en maken de ervaring compleet! De oorlogssfeer is ook doorgetrokken tot in de foyer om deze totaalbeleving nog te versterken: ecru-kleurige Molton gordijnen van ShowTex en enkele enorme luchters met historische prints maken van de foyer een soort tentoonstelling over de Eerste Wereldoorlog. Ook in de VIP ruimte zorgt een legertent uit Juncko voor de juiste toon.

Al met al is “14-18” een knap staaltje creativiteit en technisch vernuft. Wegens het succes is inmiddels ook besloten een Engelstalige versie van de musical uit te voeren, speciaal voor buitenlandse inwoners van België en Nederland. Zij zullen er blij mee zijn, want dat “14-18” en spektakelstuk genoemd wordt, is meer dan terecht. ■

www.1418.nu

Sound • Light • Video

TRIPLE SHOWTECHNIEK

SIGNAAL 81
1446 WT PURMEREND
T: +31 (0) 299 - 433101
WWW.TRIPLESHOW.NL
INFO@TRIPLESHOW.NL

Quinty's Crew 24*7

Wij zijn gespecialiseerd in het leveren van kwalitatief, enthousiast en goed personeel met ruime kennis en ervaring.

Alle Crew op het gebied van evenementen, concerten, theater, tv-studio's

- Lichttechnici
- Videotechnici
- Geluidstechnici
- Stagehands
- Barpersoneel
- Volgspotters
- Riggers
- Magazijnmedewerkers
- Heftruck-/Hoogwerkerchauffeurs
- C/CE Chauffeurs

Kijk op onze website voor meer informatie

www.QuintyCrew.nl

Met een garandeerde bereikbaarheid 24*7

Bezoekadres: Condorweg 10 unit 8A9, 7332 AC Apeldoorn
Postadres: Postbus 1408, 7301 BR Apeldoorn
T: +31 (0)55 534 1100
M: +31 (0)6 2626 4585
E: info@QuintyCrew.nl
I: www.QuintyCrew.nl

BEAMBROTHERS

DIGITAL PROJECTION

WWW.BEAMBROTHERS.NL

**AL MEER DAN 20 JAAR
PROJECTOREN VAN WERELDKLASSE**

WWW.DIGITALPROJECTION.CO.UK

DISTRIBUTOR IN THE NETHERLANDS · WWW.BEAMBROTHERS.NL

Bertil van Veen Country Manager XL Video

XL Video verwelkomt Bertil van Veen terug bij de club! Na een uitstap te hebben gemaakt van 2010-2014 als Vestigingsmanager bij ACS Audiovisual, waar hij verantwoordelijk was voor de vestigingen Amsterdam, Utrecht en Rotterdam, is Bertil weer terug bij XL Video, waar hij van 2008-2009 ook werkzaam was als Vestigingsmanager. Vanuit het kantoor in Amsterdam gaat Bertil het salesteam van Nederland aansturen. "De verhuizing van XL Video Nederland van Utrecht naar Amsterdam begin dit jaar, was het startsein voor een nieuwe periode en vraagt om een andere marktbenadering met daarbij behorende strategie", aldus Bertil. En verder: "XL Video is al ruim 15 jaar actief op de Nederlandse evenementenmarkt en wereldwijd onbetwist marktleider als het aankomt op innovatieve video oplossingen. Juist die kracht van kennis en ervaring gaan we vertalen naar oplossingen voor andere markten. Denk hierbij aan het gebruik en de integratie van interactieve video oplossingen met XL Video's media servers, bijvoorbeeld bij merk activatie en experimentele marketing events."

Transension: nieuw bureau voor technische beleveniscreatie

In mei heeft een nieuw bureau zijn deuren geopend: Transension BV, opgericht door oud LiveLAB medewerker Michel Buchner en theaterman Aaron Blokker. De focus ligt op beleveniscreatie door middel van techniek, voor de bedenkers en ontwerpers van evenementen, beurzen en theater. De oprichters willen hiermee inspringen op de stortvloed aan creatieve technische mogelijkheden op het gebied van video, mobiel en interactiviteit. De verzadiging aan beeldcommunicatie in het algemeen was een reden om breed in te zetten. Buchner: "Waar vroeger content 'king' was, is nu experience 'key'. Publiek wil vooral ervaren, zelf doen en verrast worden. Vandaag, waarin technieken elkaar snel opvolgen, willen we een gidsfunctie vervullen in de vele mogelijkheden. Hierbij zoeken we de grens van wat nu kan en werkt." Het bedrijf zet o.a. in op mobiele en sensorische triggers die de ruimte van een evenement beïnvloeden met licht, video en beweging. Hiermee krijgt het publiek een collectieve taak en werkt men zelf mee aan de invulling van hun omgeving. Een testcase waarin meerdere bezoekers van een dance event via hun smartphone controle krijgen over het bewegend licht, ligt klaar. Naast de conceptuele inbreng is er ook een eigen werkplaats, die doet denken aan een fablab. Blokker: "We hebben gekozen voor een ruimte waarin gewerkt en geëxperimenteerd wordt met elektronica, 3D printing en mechanica. Volgens velen een even verrassende als logische combinatie. De toekomst zal uitwijzen welke kant het opgaat, maar het is nu al leuk."

Ticketscript haalt 8,6 miljoen op

Het Nederlandse ticketbedrijf Ticketscript ontvangt een investering van 7 miljoen pond (8,6 miljoen euro) van de Engelse investeringsmaatschappij FF&P Private Equity. Dat maakte Ticketscript zelf bekend. Met de investering wil het bedrijf internationaal verder uitbreiden. Het is de eerste grote investering voor het bedrijf. Ticketscript maakt software waarmee consumenten online tickets kunnen bestellen van feesten of festivals. Het bedrijf, opgericht in 2006, is al actief in Amsterdam, Londen, Antwerpen, Berlijn en Barcelona. Naar eigen zeggen is het bedrijf Europees marktleider in 'self-service ticketing'. Ticketscript verdient geld met een 'fee' van 1,50 euro per verkocht kaartje voor een klein evenement. Bij grotere feesten wordt een prijs afgesproken met de organisator. Vorig jaar werden er in Nederland 2 miljoen kaartjes via Ticketscript verkocht.

Bron: NuZakelijk.nl

Faber AV verkoopt minderheidsbelang aan investeerder

Faber Audiovisuals, het in St Annaparochie en Dubai gevestigde audiovisuele verhuurbedrijf, zet in op groei en verdere ontwikkeling van haar activiteiten door het verkopen van een minderheidsbelang aan investeerder Foreman Capital. Foreman Capital zal als investeerder helpen bij het mede vorm geven en financieren van de verdere groei van de Faber bedrijven. Faber is een derde generatie familiebedrijf, met Cees Jan Faber als directeur/grotaandeelhouder. Sinds 2007 is het bedrijf met 30% per jaar gegroeid en behoort op dit moment tot de marktleiders op de Europese verhuurmarkt van audiovisuele materialen. Faber richt zich op de markt van verhuur van LED schermen (totale vloot 4.500 m²) en aanverwante audiovisuele materialen op tijdelijke basis, voor evenementen gekoppeld aan sport, bedrijfsleven, TV, concerten en van algemene aard. Daarnaast is Faber actief in de meer permanente verhuur van LED boarding langs voetbalvelden in de Nederlandse Eredivisie en bij internationale voetbalwedstrijden. Cees Jan Faber: "Om de verdere groei en het ambitie niveau van mijn bedrijf te helpen vormgeven, heb ik gezocht naar een ervaren investeerder die met mij meedenkt in de uitrol van mijn bedrijf. Deze heb ik in Foreman Capital gevonden. De korte lijnen binnen het bedrijf zullen gehandhaafd blijven, waardoor ook bij verdere groei het kwaliteitsniveau van onze activiteiten gewaarborgd kan blijven. Wij zijn klaar om onze klanten een nog betere propositie aan te kunnen bieden, over de grenzen heen." Sander van Woerden, Foreman Capital: "Als ondernemende investeerders scharen wij ons graag achter goede ondernemers, met uitgewerkte en uitgekende plannen. Cees Jan Faber is hier een uitstekend voorbeeld van en wij zien de toekomst met vertrouwen en ambitie tegemoet."

CREW SOLUTIONS

YOUR PROFESSIONAL PARTNER IN EVENTS

STAGEHANDS / SCAFFOLDERS / CLIMBERS / RUNNERS / FORKLIFT-
DRIVERS / FOLLOWSPOT OPERATORS / SHOWCREWS / CHANGE-
OVER CREWS / STAGEMANAGERS / PRODUCTION MANAGERS

T +31 (0) 76 520 74 07

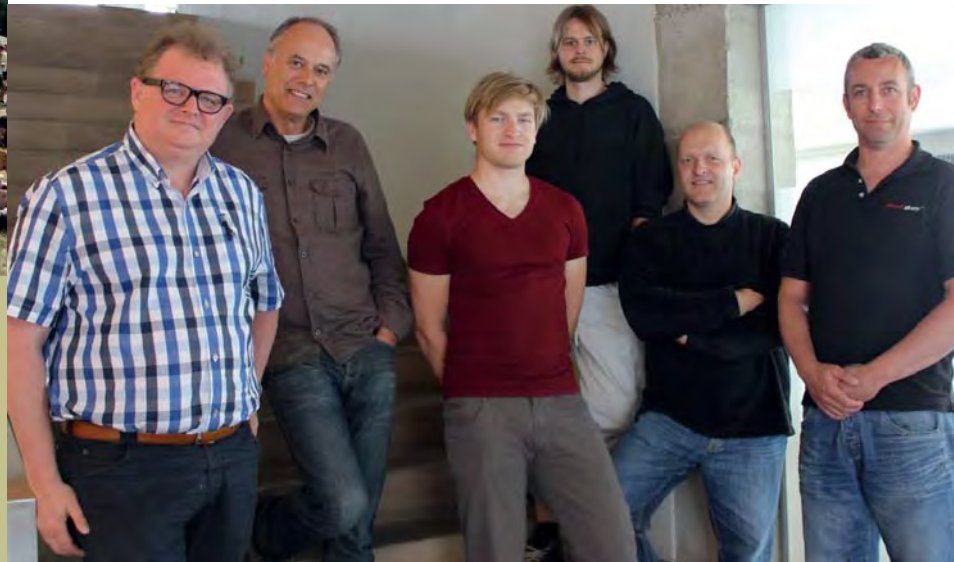
E planning@crewsolutions.nl

I www.crewsolutions.nl

Gebr. vd Donk realiseert definitief glasvezelnetwerk op Pinkpop

Gebr. vd Donk, onderdeel van SPIE-Infra, heeft van de organisatie van Pinkpop de opdracht gekregen om een definitief glasvezelnetwerk te realiseren. "En daar zijn we enorm trots op", aldus Sjeff van de Ven van Gebr. vd Donk. "Samen met onze leverancier InfraConcepts zijn we tot een System Integrated concept gekomen dat voor beiden uniek is en voor de eerste keer is toegepast. De wens vanuit Pinkpop was om het netwerk uit het zichtveld te realiseren, maar tegelijk toch toegankelijk te houden voor derden om hun diensten uit te rollen. Op een maandag zijn in alle vroegte de materialen aangeleverd door onze leverancier InfraConcepts. Deze hebben wij vervolgens meteen naar het festivalterrein gebracht en geïnstalleerd. Op locatie bleken de zorgvuldig voorbereide prefab-aansluitingen direct goed te werken. De technici van GigTech, gespecialiseerde IT-dienstverlener op events, konden er meteen mee aan de slag en besparen dankzij het nieuwe glasvezelnetwerk, aangelegd en ontworpen door Gebr. vd Donk, tenminste drie volle aansluitdagen. Die kunnen ze goed gebruiken om alle overige technische voorzieningen voor Pinkpop soepel te laten werken!" Gebr. vd Donk hoopt met deze voorzieningen de weg te openen naar meer soepele verbindingen op festivals en andere grote evenementen.

XL Video start afdeling voor creative customized video solutions

XL Video heeft het genoegen een nieuwe afdeling aan te kondigen, die zal focussen op de snelgroeende markt van op maat gemaakte LED- & video-oplossingen. Aan het hoofd van deze afdeling, Projects BVBA, staat Frederic Opsomer. Zijn team heeft meer dan twintig jaar ervaring met het ontwerpen en produceren van oplossingen voor LED-integratie. Projects BVBA zal gehuisvest worden in het hoofdkantoor van XL Video in Oostende. Deze nieuwe groep zal zich richten op XL Video klanten die op zoek zijn naar op maat gemaakte video-oplossingen, en bundelt de krachten van het Projects BVBA team en XL Video op het vlak van LED-technologie en het vervaardigen van op maat gemaakte producten. Zowel wat betreft R&D als productie, slaan Projects en XL Video de handen in elkaar met als doel de respectievelijke klantenbestanden state-of-the-art, op maat gemaakte video-oplossingen te bieden van de allerhoogste kwaliteit. "Deze samenwerkingsovereenkomst is eigenlijk een logische stap die Projects de kans geeft onze krachten te bundelen met die van XL Video om de meest innovatieve, op maat gemaakte LED-oplossingen op de markt aan te bieden", aldus Frederic Opsomer. Lucas Covers, CEO van de XL Video Group, zegt: "We zijn heel erg verheugd om Projects BVBA, Fré en zijn team, te verwelkomen bij XL Video. Ik ben ervan overtuigd dat we op die manier een van de sterkste en meest innovatieve teams creëren in de wereld van gespecialiseerde LED-oplossingen."

Krachtige voordelen in inspHire

inspHire komt met een nieuwe reeks innovatieve functies, met belangrijke verbeteringen aan twee recent gelanceerde producten, inspHire BI Dashboards en inspHire Mobile. Deze producten helpen momenteel meer dan 1.200 verhuurbedrijven om hun verhuurproces gestroomlijnd te laten verlopen. inspHire BI Dashboards is ontworpen op basis van de wensen van bestaande klanten, zodat gebruikers belangrijke zakelijke informatie te zien krijgen in een eenvoudig grafisch formaat. Hierdoor wordt het efficiënt werken een stuk gemakkelijker voor ieder verhuurbedrijf. De verstrekte gegevens kunnen live ge-update worden, dit is onontbeerlijk voor de verhuurmanager die een up-to-date overzicht van gepland onderhoud of storingen wenst en van vitaal belang voor de werkplaatsmanager. Alle verschillende afdelingen kunnen gebruik maken van het Dashboard functionaliteit en van het gemak profiteren. inspHire Mobile biedt gebruikers de mogelijkheid om toegang te krijgen tot belangrijke, up-to-date zakelijke gegevens direct vanaf je Android toestel. Belangrijkste kenmerken binnen inspHire Mobile zijn:

- Volledige inzage in afleveren, omruilen en het registreren van handtekeningen en dit is gelijk op te slaan in inspHire.
- Stuur berichten naar de chauffeurs en monteurs, het maakt niet uit of dit om een pakbon, afleverbon of algemene instructies gaat.
- Optics Scannen van barcodes, zoeken naar artikelen en voorbereiden van leveringen.

Dit krachtige, betaalbare product maakt het de gebruikers mogelijk om offline te werken, zodat uw medewerkers direct aan de slag kunnen! www.insphire.com

MARC VERWEIJ (MEDUCARE):

“HULPVERLENING MOET NAAR AMBULANCENIVEAU”

De markt voor medische hulpverlening op evenementen en scholen is vrij en dat is een kwalijke zaak, weet (de wel geschoolde) Marc Verweij van Meducare. Verweij richt zich met zijn bedrijf op professionele hulpverlening bij evenementen, bijzonder ambulancevervoer, schoolhulpverlening én op educatie binnen die gebieden. Professionele branchevorming en eenduidige regelgeving zijn zaken waar hij en de vereniging voor kwaliteitsbevordering van medische hulpverlening bij evenementen nu vol voor gaan: “We moeten zorgen dat wij de regels maken, omdat ze ons anders straks worden voorgeschreven.”

Eigenlijk is het helemaal niet zo vanzelfsprekend dat Marc Verweij doet wat hij nu doet. Een toekomst in de techniek lag namelijk meer in de lijn der verwachting. “Maar de mensenkant trok uiteindelijk toch meer”, vertelt hij in het Brabantse Vessem. “Ik ging na de militaire dienst dan ook de Pabo doen. Ik ben 14 jaar docent geweest en omdat ik ook scoutingleider was bij een groep lichamelijk gehandicapte kinderen deed ik ook steeds meer medische kennis op. Medicijnen, behandelpatronen, ziektebeelden. Ik kwam het steeds tegen en vond het heel boeiend. Dat zijn eigenlijk de twee sporen geweest die zich los van elkaar zijn gaan ontwikkelen.”

PROFESSIE

Die twee sporen – educatie en medische hulpverlening – zijn uiteindelijk samengekomen in Meducare. “Naast het leraarschap kreeg eerstehulpverlening een steeds grotere rol”, legt Verweij uit. “Op grote festivals bestond het bijvoorbeeld nog nauwelijks. Ik was een speler bij Dynamo Open Air en bij de laatste versie van het grote Dynamo zat ik tussen de hoofdorganisatie en het Rode Kruis in als medisch coördinator. Ik vond het super interessant om die grote stroom mensen goed medisch te ondersteunen. Langzaam maar zeker ging ik meer en meer doen op dat gebied en uiteindelijk beland je dan in

een professie. Ik werd ambulancechauffeur, naast mijn baan in het onderwijs.”

Door zijn werk op de ambulance kwam Verweij automatisch in aanraking met allerlei zaken waar hij een eigen zienswijze op kreeg, bijvoorbeeld op scholen en evenementen. “Op scholen was nog helemaal geen hulpverlening en op evenementen was het summier. Alleen het Rode Kruis was er mee bezig en uiteindelijk ontstonden wat particuliere initiatieven. Ik vond het boeiend dat mensen dat als werk deden en kwam steeds vaker mensen tegen die zeiden dat ik met mijn ideeën voor mezelf moest gaan beginnen. Uiteindelijk hakte ik tijdens een vakantie de knoop door. Ik begon in 2002 met Meducare, waarbij ik me kon bezighouden met medische hulpverlening op evenementen en scholen, maar wel volgens mijn eigen ideeën. Dat is het spoor dat ik nu nog altijd volg.”

IN DE KLEI

Wat Meducare ook als opleider uniek maakt, is dat Verweij en zijn mensen nog altijd ‘met de poten in de klei staan’. “We hebben dus niet alleen lesbevoegdheid, maar weten ook nog eens hoe het er in de praktijk echt aan toe gaat en hoe het wereldje verandert.” Zowel bij evenementen als op scholen zie

je dat er verzwaren komt in het takenpakket van de hulpverleners, geeft Verweij aan: "Dat hangt ook samen met de ontwikkelingen in de maatschappij. Vroeger had je op een evenement een EHBO-tas met flink wat verbandmateriaal nodig en dan kwam je een heel eind. Het enige wat gebeurde was dat iemand over een haring struikelde, of ze sloegen elkaar een keer voor het hoofd. Tegenwoordig moet je een complete medische hulp post paraat hebben. Het niveau van de hulpverlening moet echt naar ambulanceniveau opgekrikt worden. De mensen die daar in zitten moeten dan geen EHBO'ers zijn, maar echt verpleegkundigen, eventueel zelfs artsen. Ambulancechauffeurs bijvoorbeeld, mensen die op straat hun sporen verdiend hebben. Op een evenement kom je namelijk een mix van de meest rare dingen tegen."

ZORGEN

Jaren geleden was het volgens Verweij heel extreem als je een ambulance op je terrein nodig had. "Tegenwoordig heb je met veel minder bezoekers zo drie of vier ambulances aanwezig. Een tijdje geleden hebben we zelf een traumahelikopter op het terrein gehad. Dat was voor een jongen die drugs gebruikt had en op sterven na dood was. Daar konden we helemaal niks meer mee doen. Blijkbaar is het de tendens. Is het over tien jaar

gebruikelijk dat er op zo'n feest een dode valt? Daar moeten we natuurlijk niet naar toe, maar het zijn wel ontwikkelingen waar ik me zorgen over maak." Uiteraard hangt een en ander wel van het evenement af. "Kijk bijvoorbeeld naar de Vierdaagsefeesten in Nijmegen. Daar heerst een geweldige sfeer en gebeurt nauwelijks iets. Voor veel rockconcerten geldt hetzelfde. Daarom kies ik met mijn bedrijf tegenwoordig ook voor de leuke dingen. Gezellige activiteiten met een goede sfeer, maar waar wel wat gebeurt. De motorport en de outdoorwereld bijvoorbeeld, de echt specialistische evenementen waar ook nog eens een grotere kans op letsel is. Met de dance- en drugscene heb ik het wel gehad. Een verdienmodel heb je daar ook niet, want het bokst allemaal tegen elkaar op. Daarnaast wil ik ook gewoon plezier in het werk hebben en dat is daar toch minder."

BRANCHEVORMING

Meducare staat samen met andere partijen aan de wieg van een branchevorming. "De medische (school)hulpverlening is namelijk vrij, vanuit de overheid is er geen regelgeving voor. Iedereen kan een rugzak en een ambulancepakje kopen en bij een feest de hulpverlening gaan doen. Er is niemand die je tegenhoudt. Je ziet het echt in het veld, de bedrijfjes schieten als paddenstoelen uit de grond. Ze kopen op Markplaats een ambulance, stoppen

PRODUCTION BROTHERS: SPECIALIST IN SIGNAGE VOOR EVENEMENTEN

SIGNAGE

Production Brothers is specialist in het maken, verhuren en plaatsen van bewegwijzeringborden (signage) op en rond evenementen.

INNOVATIE

Production Brothers denkt graag met u mee en blijft slimme oplossingen ontwikkelen. Oplossingen, waarbij u als organisator nog makkelijker kunt werken aan de veiligheid van uw evenement.

MONTAGE

Production Brothers neemt zorg uit handen. Wij plaatsen op de juiste plekken, op elke positie en aan elke constructie. Welke methode wordt gebruikt, bepalen wij in overleg.

KNIGHTS OF ILLUMINATED SIGNS

Production Brothers biedt onder de naam The Knights of Illuminated Signs een variatie aan lichtoplossingen om borden en/of opzethekken te verlichten.

CROWD MANAGER APP

Onmisbare tool voor producent en organisator. Deze door Production Brothers ontwikkelde app voor Iphone of Ipad stelt u in staat de belangrijkste facilitaire maatregelen op het gebied van Crowd Management zelf vast te leggen.

er twee EHBO'ers in en zetten dat ding in het zicht op een evenemententerrein. Dan lijkt het al snel heel wat. Totdat puntje bij paaltje komt, met alle gevolgen van dien. Er vallen doden doordat de hulpverlening slecht is geregeld op evenemententerreinen." Op de vraag of organisatoren zich daar wel van bewust zijn, reageert Verweij: "Dat denk ik wel, maar ze zoeken de randen op van wat de maatschappij toelaatbaar vindt. Omdat er geen regelgeving is, kom je daar ook mee weg. Het wordt ook te vaak als sluitpost gezien. Dan vindt een organisator het belangrijker dat het verkeer goed geregeld is, omdat anders een dag later in de krant staat dat het een chaos was. Het werkt ook net als bij verzekeringen. Het kost geld en als er dan niks gebeurt, dan is dat zuur geld. Maar als er wel een keer iets gebeurt, dan ben je blij als je de zaakjes voor elkaar hebt."

STICHTING EHN

Vaak wordt alle hulpverlening rondom een evenement EHBO genoemd. Verweij: "Maar wat wij doen is van vele malen hoger niveau. Het is een medisch beroep en dan heb je te maken met paramedici, ambulancemedewerkers en artsen en dergelijke. We willen het nu allemaal duidelijk gekanaliseerd krijgen. Wat doet een EHBO'er, wat doet de ambulancezorg, wie heeft welke taken en bevoegdheden? De organisatie waarmee we dat allemaal willen bewerkstelligen staat op het punt te worden opgericht; de Stichting Evenementen Hulpverlening Nederland (SEHN). Dan kom je uiteindelijk aan de tafel bij het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport om te praten over regelgeving en over het feit dat het überhaupt goed geregeld moet worden. Het moet in de toekomst zo zijn dat partijen aan bepaalde voorwaarden moeten voldoen voor ze dit werk mogen verrichten. Als je een ambulance hebt, dan moeten daar ook mensen bij horen die weten hoe het werk in zo'n ambulance er aan toe gaat. Dat bete-

kent dus ook – en dat is nu de makke – dat een organisator moet snappen dat het ook geld kost als er een ambulance met goed personeel moet staan. De prijzen van 'Pietje van om de hoek' gaan dan niet meer op."

PROFESSIONALISERING

"We moeten zorgen dat wij als branche de regels gaan maken, voordat ze ons van hogerhand opgelegd gaan worden", gaat Verweij verder. "Er zijn overigens wel meer partijen van doordrongen dat het goed geregeld moet zijn. Ook bij de VVEM wordt er tegenwoordig over gepraat. Je ziet dat partijen elkaar gaan aankijken en vragen gaan stellen." Het is volgens Verweij een traject dat wel wat jaren in beslag gaat nemen: "Over vijf jaar staat het mijns inziens helemaal strak in het gelid. Dan zijn de brancheorganisaties overal geaccepteerd, al wordt er in Haagse kringen nu ook al over gesproken. We komen voor in de stukken en ze zeggen dat het goed is dat we er mee bezig zijn. We willen straks een groep zijn die iedereen kent, die iedereen aanschrijft en waar iedere serieuze partij zich in kan vinden en als norm accepteert. Al met al is de algehele professionalisering ingezet. Dat moet ook wel, ook de overheid kan niet anders. Daar hebben ze middels de 'EvenementenAssistent' ook al een slag gemaakt. Daar gaat het bijvoorbeeld over vergunningverlening, omdat in elke gemeente andere regels werden gehanteerd. We willen ervoor zorgen dat we overal dezelfde taal gaan spreken. We moeten één koers gaan varen met zijn allen en met mijn bedrijf wil ik dat dit ook in schoolland gaat gebeuren. Misschien moet ik daar zelf het initiatief wel gaan nemen. Veel scholen verschuilen zich nu achter de wetgeving. Ze hebben toch BHV? Maar of dat dan bij een gerenommeerd bedrijf is geregeld of bij een of ander bureautje, dat maakt ze niet uit. Ook daar moeten we dus van af." ■

ADRIAN VANDENBERG IS TERUG:

VANDENBERG'S MOONKINGS

We hadden al jaren niks meer van hem gehoord: Adje Vandenberg had zijn gitaar aan de wilgen gehangen. Het heeft uiteindelijk veertien jaar geduurd voor hij weer op tour ging met zijn compleet nieuwe band Vandenberg's MoonKings.   Jan Prins

In de tussentijd kwam Adrian tot rust. De vele jaren aan de internationale top, onder andere met Whitesnake, hadden hun tol geëist. Het was tijd voor een muzikale 'time-out'. Zijn andere passies werden belangrijker. Adrian wilde graag meer energie stoppen in zijn kunstenaarschap. Hij exposeerde zijn schilderijen in binnen- en buitenland. Bovendien was het hem erg veel waard dat hij zijn dochter in een normale Nederlandse gezinsituatie zag opgroeien. De

passie voor rock en roll is nooit verdwenen. Het had alleen wat tijd nodig. Dat dit alles veertien jaar zou duren was echter nooit de bedoeling.

MOONKINGS

In de jaren tachtig verwierf Adrian internationaal grote bekendheid met zijn band Vandenberg. Mede via de door hem geschreven wereldhit 'Burning Heart' en zijn uitste-

kende gitaarspel kwam Adje in contact met David Coverdale, de voormalig zanger van Deep Purple, waarna een goede samenwerking bij Whitesnake begon. In 1987 scoort Adrian met Whitesnake twee nummer 1-hits in de VS met de nummers 'Here I go again' en 'Is this love', waardoor hij een aantal keer op wereldtournee kon. In 1999 stopt Adrian met Whitesnake. Hij heeft nog steeds een goede verstandhouding met David Coverdale maar Adrian is op dat moment vooral bezig met de schilderkunst. Uiteindelijk wint de passie voor muziek toch weer. In 2013 richt Adrian de hardrockband Vandenberg's MoonKings op met zanger Jan Hoving en twee jonge musici die hij ooit in een talentenshow als jurylid aan het werk zag. De band duikt vrij snel de Wisseloord studio's in en brengt in februari 2014 hun debuutalbum genaamd Moonkings uit.

Dit voorjaar is de band begonnen aan een tournee door Nederland, Duitsland, Frankrijk, Spanje en Engeland. Deze zomer wordt ook nog een flink aantal festivals afgewerkt: Graspop (NL), Bospop (NL), Zwarte Cross (NL), Rock Of Ages (D), Dicky Woodstock Popfestival, Cityrock, Nirwana

Tuinfeest, Huntenpop, Raimes Fest (FR), Loud Park Festival (JP), Stockholm Rocks Festival (S), Planet Rockstock Festival (GB). Na de zomer gaan de Vandenberg's MoonKings voor langere tijd op tournee naar Amerika en Japan.

HOOG NIVEAU

Ik zag de band toen ik op bezoek was bij het Ribs 'n Blues Festival in Raalte. Met heerlijk zomerweer en drie uitstekende bands op het hoofdpodium kon het Pinksterweekeind niet stuk. Ik was erg onder de indruk van professionele werkwijze van de crew en de geweldige performance van de MoonKings die avond. Het was een muzikaal feestje op hoog niveau. De line-up van het festival bevatte die dag naast de Vandenberg's MoonKings ook De Dijk en Kensington. 's Middags kwam de MoonKings-crew hun eigen materiaal en backline opstellen. Aangezien de MoonKings als eerste speelden, konden zij hun materiaal rustig opbouwen en een korte soundcheck doen.

MOTIVEREND

De dag ervoor had de crew van Phlippo (BE) de grote festivalset al gebouwd. Deze set bestond uit een behoorlijke

FABER
AUDIOVISUALS

www.faber-av.nl
info@faber-av.nl
+31 518 40 16 29

*538 Koningsdag Breda
Gefaciliteerd: 300 m² LED*

WI creations.com
Special Constructions and effects

WI motion.eu
Innovative motion solutions

Extensive stock of motion controlled solutions!

The laser guided "WI-wagon" in action!

Chain hoists
SIL3 Winches
Elevators
Moving bridges
Laser guided wagons
WI-tracking system

everything ZERO SPEED!

Concept design
Technical design
Internal engineering
Finite element calculations
Construction & testing

Custom structures
Touring solutions
Stage machinery

VANDBERG'S MOONKINGS:

Adrian Vandenberg - Guitar
 Jan Hoving - Vocals
 Sem Christoffel - Bass
 Mart Nijen Es - Drums

CREW:

Herman Slaats - Licht
 Raymond Tabak - Geluid
 Joost Muller - Monitors

Luke Christoffel - Backline/drums
 Robin Baard - Backline/guitars
 Ralph Roelvink - Tourmanager

lichtset, met name VariLite VL2500 gecombineerd met conventioneel licht: Par64 en Led Parren. De geluidsinstallatie was als volgt: de PA bestond uit L-Acoustics K1 en SB18 subs met een Midas H3000 in de zaal. De monitors waren L-Acoustics 12XT. Joost Muller werkt voor de MoonKings als monitor mixer. Hij vertelt dat de band en de crew een hecht team zijn. Iedereen komt uit Twente en ze kennen elkaar goed. Joost speelt bijvoorbeeld ook bas en heeft met enkele band- en crewleden in een punkband gespeeld. De bekendheid van Adrian is nog steeds enorm, ook wereldwijd. Dit geeft deze band erg veel potentie voor de toekomst. Daar is iedereen zich goed van bewust, en dat is enorm motiverend.

YAMAHA QL5

De MoonKings hebben een eigen backline, bestaande uit een set drums, een bass installatie en een grote Marshall set van Adrian. Ik kwam ook nog een oude flightcase tegen met de tekst 'Whitesnake'.

Robin Baard is uitgebreid bezig de gitaren te testen met de verschillende effect pedalen die Adrian gebruikt. Luke Christoffel stelt de drums op, daarnaast hij is ook de broer van bassist Sem Christoffel. Iedereen heeft zijn eigen verantwoordelijkheden. Joost Muller heeft de monitorinstallatie gehoord bij Decilux: een Shure set in-ears zenders, eigen Audix microfoons en de nieuwe Yamaha QL5 die gebruikt wordt als monitormixer. Joost heeft deze nieuwe mixer afgelopen april op de Frankfurter Messe ontdekt. Voordeel van deze moni-

tormixer is dat hij zo klein is. Daarnaast biedt hij enorm veel mogelijkheden en zijn er ook veel lokale inputs en outputs. De MoonKings hadden het voorjaar met een andere digitale mixer gewerkt, toen de Yamaha QL5 voor het eerst werd gebruikt was dit een aanzienlijke verbetering van de geluidskwaliteit, dat werd door alle muzikanten direct opgemerkt. De band vindt het erg prettig om iedere dag met hun eigen instrumenten te spelen en elkaar met dezelfde monitors goed te kunnen horen. Een optimaal eigen geluid is een must voor een goede performance. Op het podium was het geluid stevig, goed in balans maar niet keihard.

In de tachtiger jaren werkten de vader en moeder van Joost bij de band 'Vandenberg'. Marja Muller deed het licht en Jos Muller, die toen het licht en geluid voor Adrian verzorgde, is de eigenaar van Decilux (Hengelo). Nu is zoonlief met Adrian op tournee, wat het kringetje weer rond maakt. Vroeger ging de band zelf met eigen crew en alle spullen, inclusief PA en licht op tournee. Tegenwoordig zijn de locaties veel beter geoutilleerd, zodat er goed gewerkt kan worden met lokale spullen, vertelde Jos Muller met enige spijt en verlangen naar die gouden tijd. Vandenberg's MoonKings speelden op het Ribs 'n Blues Festival nummers van hun nieuwe debuutalbum, naast Adrians grote hits uit zijn periode met Vandenberg en Whitesnake. De band verliet het podium met een strakke versie van The Free's 'Allright Now'. Het was een geweldige avond. ■

RENT-ALL GOES MULTI-FORMAT

Roland Systems Group heeft de afgelopen twee jaar haar line-up met professionele videoproducten voor live AV productie compleet vernieuwd. Zo hebben de veelal op composiet video gebaseerde mixers uit het verleden plaats gemaakt voor een nieuwe generatie 'Multi-Format'-switchers en de VC-1 Series, een viertal zeer robuuste mini converters. Over hoe de switchers en converters zich in de praktijk laten ervaren, gingen we in gesprek met Gilian Donders, binnen Rent-All verantwoordelijk voor de afdeling video.

Naast een zeer gevarieerd aanbod van (analoge en digitale) in- en uitgangen zijn de nieuwe switchers en converters voorzien van een indrukwekkende feature set die specifiek bedoeld is voor gebruik bij live AV producties. En dit voor zowel offline als online evenementen. Roland's Multi-Format concept lijkt haar weg goed te vinden; nieuwe modellen als de V-4EX, V-40HD en V-800HD Multi-Format Live Video Switchers en de All-in-One VR-3EX en VR-50HD Multi-Format AV Mixers (met USB AV streaming tot 1080p), alsmede de VC-1 Series video converters worden steeds meer ingezet bij de meest uiteenlopende evenementen. Zo ook door Rent-All. Enkele vragen aan Gilian Donders:

SINDS WANNEER ZIJN DE ROLAND V-800HD MULTI-FORMAT VIDEO SWITCHERS IN GEBRUIK BIJ RENT-ALL EN HOE HEBBEN JULLIE DEZE SWITCHER ONTDEKT?

"Ruim een jaar geleden hebben we een V-800HD opgenomen in ons verhuurpakket. Dit is na de positieve ervaringen die we hadden met Roland inmiddels aangevuld met meerdere switchers en de nieuwe VC-1 mini converters. Naast veelzijdig, willen we graag ook innovatief zijn. Zo zijn we een van de weinige grote verhuurders die blijft investeren in nieuwe producten en technieken om zo de kwaliteit van onze dienstverlening continu te optimaliseren. We laten ons goed informeren over de nieuwste ontwikkelingen en zo werden we na

de introductie van de V-800HD geïnformeerd door Output, een van onze vaste leveranciers. Na een demonstratie en een interne evaluatie waren we overtuigd."

VOLGENS ROLAND ZELF IS HUN MULTI-FORMAT CONCEPT BIJ UITSTEK GESCHIKT VOOR LIVE PRODUCTIES. ERVAREN JULLIE DAT OOK ZO?

"Voor ons waren de mogelijkheden die Roland's Multi-Format concept met zich meebrengt van doorslaggevend belang. Doordat de V-800HD overweg kan met nagenoeg alle verschillende signalen die we tegenkomen, kunnen we vrijwel alle bronnen en outputs direct aansluiten zonder dat er externe con-

Meest recente toepassing:
Dreamfields Area 1 i.c.m.
Panasonic AW-HE120KEJ
HD-SDI 3CCD PTZ-camera's en
VJ-set. (Foto: Delio Nijmeijer).

verters aan te pas komen. Daarnaast is de switcher compatible met een aanzienlijke lijst van zowel video- als dataresoluties. Doordat iedere input is voorzien van een onafhankelijke scaler, kan je zelfs verschillende resoluties door elkaar heen gebruiken, zoals bijvoorbeeld 4:3 en 16:9 SDI-camera's met 1080i en 576p of 720p resoluties, en PC's met XGA en WUXGA resoluties. Met behulp van de uitgebreide scalers en kleurcorrectiemogelijkheden zijn we in staat om alle bronnen keurig 'samen te laten smelten', met een zeer hoogwaardige output mix als resultaat. Zeker zo praktisch zijn de aanwezige output scalers, waarmee we onze verschillende schermen en projectoren in hun native resolutie kunnen aansturen of een LED-wall op de pixel nauwkeurig kunnen mappen. Naast een optimale beeldkwaliteit is het grote voordeel dat je hiermee een workflow creëert met een minimale latency, iets wat voor ons bij live camerawerk een absolute vereiste is. Wat dat betreft is de V-800HD ook een van de snelste switchers die we ooit hebben gezien, mede dankzij het feit dat alle scalers en converters reeds in het apparaat zijn geïntegreerd. Al met al is het met deze uitgebreide functionaliteit in één enkel apparaat voor ons zeer comfortabel werken."

DE V-800HD LIJKT MET ZIJN 10-BIT 4:4:4 1080P INTERNE PROCESSING ZIJN TIJD VER VOORUIT. MERK JE DIT TIJDENS HET GEBRUIK?

"Dit zie je met name terug bij gebruik van PC's als bron. Vrijwel iedere PC levert een 4:4:4 10-bit uitgangssignaal. Dit is het meest gedetailleerde video-bronsignaal dat we kennen. Omdat de interne processing van de V-800HD gebeurt in deze zelfde kwaliteit, blijven scherpheid, contrast en kleur van de PC-bron volledig intact. Dit is uiteraard

niet iets wat iedereen direct opvalt, maar het verschil in beeldkwaliteit is aanzienlijk te noemen wanneer je dit vergelijkt met de gebruikelijke 4:2:2 8/10-bit processing waar veel switchers mee werken."

OP WAT VOOR EVENEMENTEN WORDT DE V-800HD DOOR RENTALL INGEZET?

"Vooral bij kleine zakelijke events, dance events en festivals, crowd management en congressen. Wanneer er voor een klus een aantal laptops en wat camera's nodig zijn, heeft deze switcher eigenlijk alles in huis wat je van een seamless switcher verlangt. Als onze klant een webcast wenst, koppelen we de V-800HD aan de Roland VC-30HD Multi-Format streaming converter. Deze wordt vervolgens via USB aangesloten op een PC die het signaal omzet naar het juiste streaming protocol."

WAT VINDEN JULLIE TECHNICI VAN HET BEDIENINGSGEMAK EN DE FUNCTIONALITEIT VAN DE V-800HD?

"In het begin moesten sommige technici wel even wennen aan deze luxe 'opvolger' van de bekende Roland V-4 en V-8 video mixers, maar opvallend genoeg is het voor Roland typische bedieningsgemak uitstekend gehandhaafd gebleven. Dit ondanks het feit dat de V-800HD voorzien is van vele extra functies zoals een 'output freeze'-knop, de mogelijkheid om 16 Full HD afbeeldingen en/of logo's op te slaan, een aparte AUX-bus, HDCP-compatibiliteit, etc."

RENT-ALL HEEFT OOK DE ROLAND VC-1 SERIES MINI CONVERTERS AAN HAAR GAMMA TOEGEVOEGD. BEVALLEN DEZE NET ZO GOED ALS DE V-800HD?

"Vooralsnog lijkt ook dit een uitstekende keuze te zijn geweest. Waar wij met name

voor vielen bij de VC-1 converters is de bouw-kwaliteit. Door de zeer robuuste constructie, waarbij de connectoren met schroeven bevestigd zijn aan het chassis en door het feit dat de converters in alle omstandigheden aangenaam koel blijven, lijken een optimale bedrijfszekerheid en lange levensduur gegarandeerd. Ook de converters zijn overigens voorzien van talloze handige features, waardoor het in de praktijk erg comfortabel werken is. Neem bijvoorbeeld de HDMI thru/output voor een afkijkmonitor op de HDMI-naar-SDI converter, of de uitgebreide scaling- en conversiemogelijkheden van de VC-1 Scan Converter."

WELKE TIPS ZOU JE (COLLEGA-)VER-HUURBEDRIJVEN WILLEN MEEGEVEN BIJ AANSCHAF VAN PROFESSIONELE VIDEO-APPARATUUR VOOR GEBRUIK BIJ LIVE EVENEMENTEN?

"Zorg ervoor dat je je wensen duidelijk voor je hebt en ga gedetailleerd na of je die ook echt kunt realiseren met het apparaat dat je in gedachten hebt. Neem er ook de tijd voor, want hoewel de meeste switchers, mixers en converters in eerste instantie misschien sterk op elkaar lijken, verschillen ze vaak juist sterk in functionaliteit en dus praktische bruikbaarheid. Let er ook vooral op dat je een product aanschaft dat je gemakkelijk op meerdere plaatsen kunt bijhuren. De vraag naar een dergelijke mixer neemt in het algemeen alleen maar toe en wanneer je er een tekort komt is het wel zo prettig om je technici een identiek apparaat mee te geven." ■

THE PRODUCTION FACTORY
ENTERTAINMENT TECHNOLOGY

• TECHNICAL PRODUCTION MANAGEMENT • LOGISTICS & SITE COORDINATION •

• TECHNICAL DESIGN • SOUND • LIGHTING • VIDEO • STAGING • POWER • SITE FACILITIES •

DELTA 46 6825 MS ARNHEM NEDERLAND
PHONE +31- 0 26-38.40.110 FAX +31- 0 26-38.40.111
E-MAIL MAIL@PROFAC.NL WEBSITE WWW.PROFAC.NL

Het gemak van goed werkende IT

H&S
computerservices

bel 0320 233633 of
mail: a.alphenaar@hسالmere.nl

BEN DE WILD PRODUCTIONS

Event organisatie Event inrichting Event acquisitie

Ben de Wild Productions BV
Postbus 95 - 3780 BB Voorhuizen - 0342-473251 - info@bendewild.nl - www.bendewild.nl

Event Medical Service (EMS)
Event Medical Service

Levert voor u complete medische en brandtechnische ondersteuning, advisering en hulpverlening bij evenementen.

Loopkantstraat 2e - 5405 NB Uden
0413 33 21 52 F 0413 37 53 45
E info@ems.nl - I www.ems.nl

CREATIVE TECHNOLOGY
WWW.CTHOLLAND.COM

THE MOJO BARRIERS®
www.mojobarriers.com

Omnido
Evenementenverzekeringen

Festivals, Dance, Cultureel, Sport, Zakelijk.

078 - 677 3265
www.evenementverzekerd.nl

EASY@WORK
Evenementen uitzendbureau

24 uur per dag Stagehands door heel Nederland

☎ 0317- 414 750 🌐 www.easyatwork.nl

STAGECO
NEDERLAND B.V.

WWW.STAGECO.COM

ShowTex
AMAZING STAGE FABRICS IN MOTION

Energieweg 2b - 3762 ET Soest
the Netherlands
T +31 35 693 86 92 - F +31 35 693 87 55
E info.nl@showtex.com - I www.showtex.com

XL VIDEO®

Krommewetering 21 - 3543 AP UTRECHT
T +31 302482270 - F +31 302482277
E info@xlvideo.nl - I www.xlvideo.com

Almat

Organiseert u een evenement of heeft u tijdens een drukke periode gebrek aan een machine?

0573 - 44 80 82
verhuur@almatlaren.nl
www.almatlaren.nl

GIGANT

Gigant International BV
Meerheide 116
5521 DX Eersel
T +31(0)497 51 77 71
WWW.GIGANTINTERNATIONAL.COM info@gigantinternational.com

PODIUMBOW
VERDIEPINGSVLOEREN
EVENEMENTENCONSTRUCTIES
SCHANSEN

SETTING THE SCENE
FOR YOUR EVENT

AREAS
rental & sales b.v.

Officiële importeur en distributeur van Pipe & Drape, TexInt en Mobile Airwall. Totaal inrichting voor uw evenement.

Veldzicht 3, 3454 PW De Meern
T +31 (0)30-242 82 50
F +31 (0)30-242 82 59
E info@all-areas.nl
I www.all-areas.nl

Grip op geluid!

artlogic®
people network

artlogic bemiddelt en levert Stagehands en technici in de media- & evenementenindustrie.

Betrouwbaar, toegewijd, heldere werkwijze, uitgestrekt Europees netwerk.

artlogic BV Nederland - T: 013 2201106
info.nl@artlogic.biz - www.crewpool.nl

SMELT
PORTOFOONS.nl

Kolibrie
HORECA PAYROLLING

KLOKGEBOUW
EINDHOVEN

De voormalige fabriekshallen van het Klokgebouw op Strijp-S in Eindhoven bieden een capaciteit van max. 9000 bezoekers. Het is een ideale locatie waar de meest uiteenlopende creatieve projecten met volledige vrijheid kunnen worden georganiseerd.

MEDIA & EVENT
PRODUCTIES

WWW.VINKEVISION.NL

WISH
Outdoor

www.wishoutdoor.com

R & S
verhuur en verkoop
communicatie apparatuur

Roer 48
3068 LE Rotterdam
+31(0)10 4672616
www.rsverhuur.nl
info@rsverhuur.nl

RS VERHUUR
Your partner in communications !

AMPSCO
FLASHLIGHT

CREATIEVE OPLOSSINGEN IN
LICHT, GELUID, VIDEO EN RIGGING

www.ampco-flashlight.com

INTERSTAGE

www.interstage.eu

SIGHTLINE
PRODUCTIONS

www.sightline-prod.com

fence4events.nl
your crowd controlled !

WWW.FENCE4EVENTS.NL

Over VVEM:

De Vereniging Van EvenementenMakers is in 2001 opgericht als brancheorganisatie voor professionals in de publieksevenementen-branche.

De VVEM vertegenwoordigt bedrijven uit verschillende hoeken van de evenementenbranche. Zowel organisatoren, locatieverstrekkers als leveranciers vinden hun plek binnen deze brancheorganisatie. Kwaliteit, veiligheid en professionaliteit worden als kenmerken uitgedragen. De leden kunnen naar workshops gaan, die op de evenementenpraktijk zijn toegespitst. Er zijn ook vele andere momenten om elkaar te treffen. Directie, secretariaat en kenniscentrum staan klaar om het belang van het maken van goede en veilige evenementen aan te geven en ook andere professionals in de evenementenindustrie te helpen.

Stationsstraat 2a
3851 NH Ermelo
Telefoon: 0341 559504
Fax: 0341 559080
www.vvem.nl

ABONNEE AANBIEDING 2014

Ontvang nu ruim 35% korting op het reguliere abonneetarief: u betaalt slechts €25,- ipv €39,-

U ontvangt naast vakinformatie vele voordelen. Abonneer u nu op het vakblad AV&Entertainment Magazine.

ABONNEE VOORDELEN:

- 6 maal per jaar uw eigen vakblad op de deurmat
- Actueel nieuws op www.av-entertainment.nl
- 10 maal per jaar uw eigen digitale AV&Entertainment Magazine nieuwsbrief
- Extra korting op lezersaanbiedingen in uw vakblad
- Gratis bedrijfsgegevens vermelding in bedrijvengids op www.av-entertainment.nl
- Een korting van €100 op een uitgebreide vermelding in de bedrijvengids; abonnees betalen €125 voor een heel jaar ipv €225
- AV&Entertainment Magazine abonnees ontvangen ook 15% abonneekorting op andere tijdschriften van de uitgeverij van Van Munster Media Groep (www.vanmunstermedia.nl): Porsche Scene Live, Great British Cars, Bodylife Benelux, Meeting Magazine, Office Magazine, Rivierenland Business, Vallei Business, Oost-Gelderland Business, Noord Limburg Business

Indien u geïnteresseerd bent in een van deze uitgaven, kunt u dit vermelden op bijgevoegde antwoordkaart of bel direct onze klantenservice: 024-373 8505 (elke werkdag bereikbaar tussen 9.00 uur en 12.00 uur).

U kunt u ook abonneren op AV&Entertainment Magazine via de website: www.av-entertainment.nl

AV&Entertainment
MAGAZINE

JAARGANG 10 | NUMMER 3 | JULI 2014
www.av-entertainment.nl

van munster
media groep

Een uitgave van
MVM PRODUCTIES BV
Postbus 6684 | 6503 GD Nijmegen,
Kerkenbos 12-26c | 6546 BE Nijmegen
T: 024 - 3 738 505 | F: 024 - 3 730 933

UITGEVER
Michael van Munster

HOOFDREDACTIE
Teun van Thiel
teun@av-entertainment.nl

REDACTIEMEDEWERKERS
Arnout van der Hoek, Lucas Vroemen,
Loet van Bergen, Ulco Schuurmans
Email: info@av-entertainment.nl

COVERFOTO
Luk Monsaert

VORMGEVING
Jan-Willem Bouwman

MEDIA-ADVIES VAN MUNSTER MEDIA B.V.
René Janssen T: 024-373 8055
E: rene@av-entertainment.nl

Noah Regouin
T: 024-373 4467,
E: noah@av-entertainment.nl

Voor advertentietarieven, neem contact op met een van onze media-adviseurs of ga naar www.av-entertainment.nl

ABONNEMENTEN

Een jaarabonnement bedraagt € 39,- (excl. B.T.W.)
Abonnementen hebben een looptijd van een jaar (tot 31 december) en worden automatisch verlengd. Opzeggen kan schriftelijk en dient ieder jaar vóór 31 oktober te gebeuren.

Vragen over abonnementen en bestellingen kunt u richten aan de afdeling Abonnementenbeheer. Dagelijks telefonisch bereikbaar van 09.00 uur tot 12.00 uur,
T: 024-373 8505,
E: abonnementenbeheer@vanmunstermedia.nl

Nabestellingen: Oude nummers (5 euro per exemplaar) telefonisch bestellen via 024-373 4467

COPYRIGHTS

Het auteursrecht op de in dit tijdschrift verschenen artikelen wordt door de uitgever voorbehouden.

ABONNEES ONTVANGEN

- 6 keer per jaar het vakblad
- Toegang tot het volledige archief op www.av-entertainment.nl
- Korting op lezersaanbiedingen AV&Entertainment Magazine
- Gratis opname bedrijvengids

Designed by Musicians for Musicians.

NEW: ES 60

Westone[®]
westoneaudio.com

Absolute topklasse! Lancering van de nieuwe ES-60

Al jaren staan de Westone Elite series (Custom IN-EAR monitors) aan de top in de Pro-Audio wereld. Deze reeks werd niet alleen gemaakt vóór muzikanten, maar juist ook dóór muzikanten.

Met veel trots kondigen we graag de nieuwste telg van deze reeks aan: de ES-60

Het is dé sublieme IN-EAR monitor voor de professionele muzikant. De ES-60 beschikt over zes meesterlijk gebalanceerde drivers, gecombineerd met een 3-weg cross-over systeem. Het eindresultaat is een ongeëvenaarde sonische zuiverheid. De ES-60 vertegenwoordigt het hoogtepunt van alles wat we hebben geleerd over de IN-EAR monitor technologie sinds de eerste ingebruikname in 1996.

Alle Elite series worden standaard uitgerust met een flexibele kanaaltip, om het draagcomfort en afdichting van het oorkanaal te waarborgen. Bovendien hebben ze allen een vervangbare kabel die makkelijk kan gewisseld worden indien nodig.

Laat u in raad en daad bijstaan door onze experts. We geven u graag advies welk systeem het best bij u past. Bovendien hebben we een breed assortiment van opties zoals kleuren, laser gravures, speciaal Artwork om uw IN-EAR systeem een persoonlijke touch te geven. De ES-60: Een absolute must voor de veeleisende muzikant!

Nog vragen: raadpleeg dan onze website www.variphone.com of bel ons tijdens kantooruren op onze coördinaten.

VARIPHONE

Variphone International
Europees distributeur

Deusterstraat 72
3990 PEER België
Tel: +32 11 66 81 20
www.variphone.com

ES10

ES20

ES30

ES50

CHAUVET[®]
Value • Innovation • Performance

Intimidator Spot
LED 350 White